

Kahtlus kupeldamises

Ärimees Indrek Mandret kahtlustatakse prostitutsiooni vahendamisele kaasa aitamises ning ta võeti kohtu loal kuni kuueks kuuks vahi alla.

lk 2, 6

Tomiste: arhitekt, kirjutaja, kuraator

Noore arhitekti preemia laureaati Villem Tomiste suudab aega ja ruumi ignoreerides esineda korraga mitmel rindel. **Laupäev lk 11**

Olümpia 2012 Londonis

Eesti Päevaleht käis kaemas, kuidas olümpiamängudeks valmistumine edeneb. **Spordileht lk 2-3**

Soome ja geid

Presidendikandidaat Pekka Haavisto ja tema elukaaslane Nexar Antonio Flores panid soomlased geidesse rahulikumalt suhtuma, arvab Turu ülikooli politoloogiaprofessor Henri Vogt. **lk 4-5**

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 35 | LAUPÄEV, 11. VEEBRUAR 2012

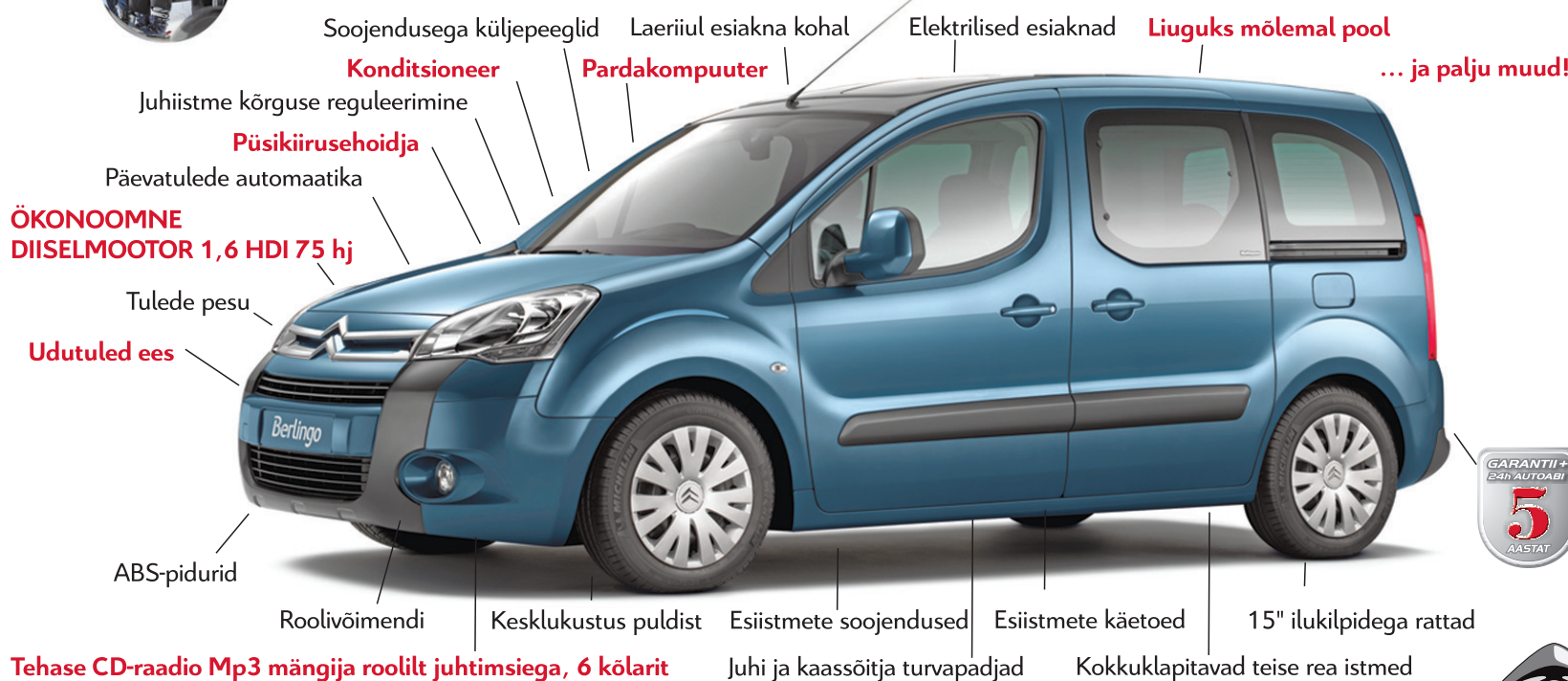
ajaleht.epl.ee

Rohkem ruumi ja rõõmu!

www.citroen.ee

Üliökonoomne diiselmootoriga
CITROËN BERLINGO SPECIAL
Erimudeli hind **14 500 €** liisingu kuumaksega **171 €**

VAATA PAKKUMISI [WWW.CITROEN.EE](http://www.citroen.ee)

CRÉATIVE TECHNOLOGIE

Pakkumine kehtib kuni 15. märts 2012 a. või seni, kuni jätkub erihindadega autosid. Liisingu kuumaksesse on arvestatud 15% sissemakse, periood 5 aastat ja intress 4,5%. Krediidikulukuse määr 7,6%. Pildidel olevad autod on erivarustusega. Keskmised kütusekulud ja CO₂: näitajad CITROËN NEMO 6,9 l/100 km ja CO₂ 164 g/km; CITROËN BERLINGO 5,3 l/100 km ja CO₂ 139 g/km; CITROËN JUMPY 6,9 l/100 km ja CO₂ 164 g/km; CITROËN JUMPER 5,3 l/100 km ja CO₂ 139 g/km.

Eestis aastast 1992

VEHO

Kogemus väärrib usaldust

VEHO EESTI AS
Laagri
Jälgimäe tee 1
tel 617 7966
E-R 8.00-18.00
L 10.00-15.00

VEHO EESTI AS
Tallinn
Sõpruse pst 170
tel. 654 6777
E-R 10.00-19.00
L 10.00-15.00

VEHO EESTI AS
Tartu
Tähe 110
tel. 731 1431
E-R 8.00-18.00
L, P suletud

RENNEKS KAUBANDUSE OÜ
Tallinn
Suur-Sõjamäe 36
tel. 646 5140
E-R 9.00-18.00
L 10.00-14.00

NAMSET AUTO OÜ
Kuressaare
Kihelkonna mnt 8a
tel 452 4337
E-R 8.00-18.00
L, P suletud

AGDECK-AUTO AS
Jõhvi
Pargi 39
tel. 332 1430
E-R 9.00-18.00
L 10.00-15.00

TOPAUTO RAKVERE OÜ
Rakvere
Narva mnt 23d
tel. 327 7563
E-R 8.00-18.00
L 10.00-14.00

SILLER AUTO OÜ
Viljandi
Suur-Kaare 69
tel. 444 8866
E-R 8.00-18.00
L 9.00-15.00

REVAL AUTO ESINDUSED OÜ
Pärnu
Tallinna mnt 87e
tel 444 7130
E-R 8.00-18.00
L, P suletud

Jumal
 taevane valitseja

Rahvas loetakse üle

Ahoi, ristirahvas! Teile on taevast kiri! Paljundamine ja autori loata levitamine rangelt keelatud! Kes selle seaduse vastu eksib, sellel kasvab öösel pärasoolde kadakas.

Kohe-kohe saabuvad teie juurde rahvaloendajad. Olge nende vagade ja töökate inimeste vastu kenad ning laske end kuulekalt üle lugeda, sest ma olen otsustanud väikest inventuuri teha ja välja selgitada, kui palju teid seal all öieti on. Vanasti oli lihtsam, siis ma tulin arvepidamisega ise toime – eks ole, pole ju raske kokku lugeda: „Adam – üks, Eeva – kaks.” Hiljem läks asi keerulisemaks. Kuid üks hoolas pere-mees peab ometi teadma oma karja suurust!

Mõned inimesed loendasid end ise ja paljud said kenasti hakkama, sest miks muidu lõin ma Aadamale kümme sõrme, kui mitte selleks, et ta arvutama õpiks. Minu truu sulase piiskop Põdra tegevusest sündis aga üksnes muret ja vaeva.

Kõigepealt helistas ta mulle selleks, et küsida: „Armuline Issand, kas pole mitte nii, et kõik kristlased kuuluvad ühte leibkonda, sest pärast pihil käimist sööme me ju kõik koos armulaualeiba?”

„Üldsegi mitte!” vastasin mina. „Sa võid ju poe taga teiste meestega ühest pudelist viina ka juua, aga see ei tähenda, et te üks leibkond olete. Ühte leibkonda kuuluvad ikka need, kes pidevalt koos elavad.”

„Ahhaa, tähendab siis mina, köster ja kellamees,” ütles piiskop. Mõne minuti pärast helistas ta juba uue murega.

„Armuline Jumal, öelge palun köstrile, et ta ei niheleks! Mul on kohutavalt raske teda sedasi üle lugeda, kogu aeg läheb sassi!”

Taamalt kuuldus, kuidas köster karjus: „Kitupunn, kitupunn!”

Ohkasin raskelt: „Kallis Põder, ma saan aru, et teid on seal kolm inimest. Kas kolmeni lugemine valmistab sulle tõesti nii suurt vaeva, et sa pead sellise pisiasjaga oma Issandat häirima!”

„Kolm?” imestas piiskop. „Mina olen saanud juba seitse! Nojah, nüüd ma saan aru! Kurjavaimu kellamees ei püsi ju ka paigal, vaid jalutab mööda tuba ringi, ma olen teda mitu korda lugenud! Istu ometi ühe koha peal, saatana õpilane!”

„Sa loed kole kaua, mul hakkab igav,” öiendas kellamees. „Ma tahan vahepeal aknast välja vaadata!”

„Istu siis akna juurde ja vaata, aga ära tee siksakke!” kärkis Põder.

„Aga meil on ju mitu akent!”

Panin toru tüdinult ära, aga kümne minuti pärast oli uus kõne.

„Issand!” kostis torust piiskopi ärritunud hää. „Üks nära-kas on ennast ära peitnud!”

„Mis mõttes?”

„Noh, sa ütlesid, et meid peab olema kolm, ja Jumala sõna on mulle püha. Sidusin köstri ja kellamehe kinni, et nad ei saaks liigutada, ja alustasin ütelugemist. Ja sain ainult kaks! Nüüd otsin mööda tuba seda kolmandat, aga ei leia. Issand, äkki sina näed sealt taevast, kus ta on? Vahest on aknast välja hüpanud?”

„Põder, see kolmas oled sina ise!” karjusin ma torusse.

„Loe ennast ka, siis saad kolm kokku! Uskumatu! Ma ometi panin Aadamale pealuu sisse päris korraliku aju, kas see on sajandite jooksul ära auranud?”

„Oi, andestust!” vabandas Põder. „Muidugi, ma pean ennast ka lugema! Otsekohe!”

Toru pandi hargile, aga poole minuti pärast helises telefon taas. Oleksin võinud muidugi vastamata jätta, aga mind hakkas juba huvitama, kui suur võib olla maapealne rumalus, ja ma võtsin kõne vastu.

„Sorri, mina jälle siin,” kostis Põdra hää. „Lihtsalt tekkis selline kahtlus – köster on väga lühike mees. Kas ma loen teda ühena või on ta pool? Tahaks ju ikka, et kõik oleks võimalikult täpne.”

„Teeme nii, et köster on pool,” ütlesin mina. „Aga sina oled poolteist, kuna sul on uhke müts ja kõrged kontsad. Oled nüüd rahul?”

„Jah, nüüd on kõik selge,” kostis piiskop rõõmsalt. „Meie leibkond on üle loetud! Aamen!”

Mandret kahtlustatakse kupeldamiseks kaasaaitamises

Mandre värbas aastatel 2008–2011 Luksemburgi klubisse vähemalt 95 naist.

Vahistamine

Sadakonnast tantsijana tööle suundunud naisest paljud pidid hoopis intiimteenuseid osutama.

Kadri Ibrus
 kadri.ibrus@epl.ee

Eile vahistas prokuratuur ametlikult pelgalt striptiisitaride vahendamisega tegeleva agentuuri Eurostrip juhi Indrek Mandre. Kinni peeti mees nüüd aga kahtlustatuna prostitutsiooni vahendamisele kaasaaitamises pika aja jooksul. Eilsest alates viibib ligi sadakonda naist ühte Luksemburgi klubisse vahendanud Mandre kauni augusti alguseni vanglas.

Riigiprokurör Steven-Hristo Evestus taotles eile esialgu 48 tunniks kinni peetud Mandre vahi alla võtmist eeluurimise ajaks ja kohus rahuldask selle, võttes Mandre vahi alla kuueks kuuks.

Evestuse sõnul õnnestus neil teha edukat koostööd õiguskaitseorganitega Luksemburgis. Luksemburgi klubiga seotud isikud, kellega Mandre koostööd tegi, on samuti kinni peetud. Uurimise huvides ei soovi prokuratuur praegu avaldada selle klubi nime. Eesti Päevalehe andmetel on Mandre kinnipidamise puhul tegemist teadaolevalt esimese nii mahuka juhtumiga, kus vilja on kandnud Eesti ja välismaa õiguskaitseorganite koostöö selle kuriteoliigi uurimisel. Mandret kui Eesti-poolset prostitutide vahendajat saab kahtlustuse kohaselt käsitleda kogu vahendajate grupi ühe osana.

Tegevus oli laiahaardeline

Evestuse sõnul on oluline Mandre vahi all pidamine, kuna tema tegevus on siiani olnud väga laiahaardeline ning tal on siiani olemas kõigi naiste kontaktid. Evestus ütles, et Mandre asus kohe, kui politseinikud teda kinni võtma läksid, kõike kuriteokahtlusega seonduvat eitama.

Mandrele on esitatud kahtlustus prostitutsioonile kaasaaitamise paragrahvi alusel. Lisaks on kahtlustus esitatud firmale BMS OÜ, mille esindaja ta on, paragrahvi alusel, mis käsitleb juriidilise isiku poolt muul viisil prostitutsioonile kaasaaitamist. Kuriteokahtlus-

tuse kohaselt reklaamis Mandre äriühing nimega Agentuur Eurostrip internetis tööotsinguportaalides tööpakkumisi naistele tantsijatena mitmesugustes klubides, sealhulgas ka Luksemburgi klubis, kus klubi üks põhitegevusi oli tegelikult prostitutsiooni vahendamine. Nii värbas Mandre aastatel 2008–2011 vähemalt 95 naist üldmainitud klubisse sõlmitud lepingute kohaselt striptiisitantsijatena, kuid tegelikkuses võimalike prostituutidena tööle. Naiste otsimisel ja värbamisel kasutas ta ära nende majanduslikku sõltuvust ja kiiret rahateenimissoovi, kahtlustuse kohaselt pakkudes neile töötasuks 25 000 – 100 000 krooni kuus ning vajaduse korral lisaraha tööülesannete

Mõned naised keeldusid intiimteenuste osutamisest ning sõitsid tagasi Eestisse.

Mandre eelmisel nädalal: hetkel töötab välismaal mõnikümend naist.

täitmiseks vajamineva riietuse ja meikimistarvete soetamiseks, mis hiljem arvestati neil klubis teenitud palgast maha.

Kuriteokahtlustuse kohaselt selgitas Indrek Mandre, et klubi langetab valiku kandidaadist alasti tehtud foto põhjal ning kui naised olid sellega nõus, tegi ta tantsijatest alasti või nappis riietuses fotod ja allkirjastas seejärel nendega kohe ka lepingu. Edasi organiseeriti naistele Tallinnast Luksemburgi lennupiletid, mille tantsija pidi klubis tööga tagasi teenima. Klubis pidi osa naisi osutama klientidele tasulist intiimteenust. Mõned naised keeldusid intiimteenuste osutamisest ning sõitsid tagasi Eestisse.

Kriminaalmenetlused on käimas nii Eestis kui ka Luksemburgis. Kuna Mandre on juba süüdi mõistatud maksupettuses ja talle määratud tingimisi karistuse aeg kestab veel, tuleb tal süüdi mõistmise korral vanglakaristust kanda.

Indrek Mandre väitis Eesti Päevalehele veel eelmisel nädalal, et tema tegevus on igati seaduslik, ning kinnitas, et välismaistes striptiisklubides, kuhu

tema Eesti naisi saadab, ei sunnita neid intiimteenuseid osutama. Mandre ütles, et praegu töötab tema vahendusel välismaal kümneid naisi. Kuid et olevat veel palju vakantseid kohti ning soovis teha neile reklaami. Kuna Mandre viibib kinnipidamisasutuses, on kommentaari küsimiseks võimatu temaga kontakti saada.

Mõtlesin, kuidas end tappa

Eesti Päevalehele oli nõus oma loo ära rääkima ka üks naine, kelle Mandre vahendas Kreekasse. Ka tema sõnul ootas teda seal ees hoopis teist laadi töö, kui Mandre talle esialgu lubanud oli. Ehk eeldati intiimteenuste pakkumist, millest ta keeldus. „Mul olid enesetapumõtted, et ma ei vea välja nendes tingimustes, ma ei saa niimoodi elada. Mõtlesin, kuidas tappa, et oleks vähem valus,” rääkis naine. „Mul oli nii sügav depressioon, et istusin seal klubis kohal ega suutnud midagi teha. Mult nõuti võlgade maksmist: kohe esimesel päeval olin võlgu, sest pidin tasuma lennupiletite eest. Helistasin Mandrele, et meie lepingut ei täideta. „Sa ütlesid, et hakkad meid kaitsma, lepingu järgi sa pidid seda tegema.” Ta ütles, et püüab läbi rääkida. Aga neid tingimusi ikka ei täidetud. Ma ütlesin, et tahan ära tulla. Aga Mandre ütles, et piletit pead ju tasa tegema. Ta ei teinud mitte midagi meie kaitseks.” Selle naise loost loe esmaspäevasest Eesti Päevalehest.

Eesti Päevaleht kirjutas juba 2009. aastal juhtumitest naistega, kellega Mandre kauples, ja manipulatsioonist lepingutega, mis ta nendega sõlmis. Selleks ajaks olid Eesti kriisikeskustega hakanud välismaalt ühendust võtma naised, kes olid seal väljapääsmatus olukorras ning vajasis abi tagasi tulemiseks ja pärast seda rehabilitatsiooniteenuseid. Toona süüdistas praegu arestimajas istuv Mandre Eesti Päevalehte laimamises. ●

Intervjuud riigiprokurör Steven-Hristo Evestusega loe lk 6

Esmaspäeval lehes:
 Striptiisiklubisse saadetud ja end välismaal varjava naise põgenemislugu

VÕITU EI SAA OSTA, KUID NÕUDA SAAB PARIMAID TINGIMUSI!

KAS OLED VALMIS?

41. TARTU MARATON
63 / 31 km
19. veebruar 2012

FISCHER ON TARTU MARATONI
AMETLIK SUUSAPARTNER.

SPORTLAND, HAWAII EXPRESS, RADEMAR, MARATONSPORT, SILJASPORT, SURFHOUSE, STOPPER

www.fischersports.com/ee

HAAVISTO ESINES valimisdebatides hästi ja jättis endast mulje kui dialoogivõimelisest inimesest, kes pole liiga radikaalne

Soome politoloog: soomlased vaatavad geiteemale uue pilguga

Intervjuu

Priit Simson
 arvamustoimetaja

Avaliku gei Pekka Haavisto kandidideerimine Soome presidendiks pani soomlasi geidesse rahulikumalt suhtuma, arvab Turu ülikooli politoloogia-professor Henri Vogt.

●●**Professor Henri Vogt, Soome uueks presidendiks valiti Sauli Niinistö Koonderakonnast, kuid ka Pekka Haavisto, roheliste kandidaat, sai siiski üsna korralikult hääli, mis on seda märkimisväärses, et tegemist on poliitikuga, kes on avalikult gei. Mis oli teie jaoks nende valimiste sõnum?**

Nendel valimistel mängis ühe elemendina teatud rolli vastureaktsioon, see oli linnalise Soome hoiakute demonstratsioon. See, et Pekka Haavisto, kes on suhteliselt väikese ja mitte väga suure toetusega partei kandidaat, jõudis teise ringi. Suur osa vasakliberaalsete hoiakutega inimesi tahtsid lihtsalt enda presidenti saada. Lõhe linnalise ja maapiirkondade elanike vahel oli põhiküsimus. Samas ma ka ei kipuks nähtud muutusi ületähtsustama. Võitnud kandidaat Sauli Niinistö oli menukas juba eelmiste presidendivalimiste aegu, ta ju püüdis Tarja Haloneni peaaegu kinni, ja nende järel tema populaarsus kasvas veelgi tohutult.

●●**Mis siis sundis linnastunud Soome elanikke end nähtavaks tegema?**

Nad tahtsid ilmutada teistsugust nägu kui see, mis kevadistest parlamendivalimistest paistma jäi.

●●**Populistliku Timo Soini ja tema Põlissoomlaste tulek muutis kogu maastikku?**

Teatud määral küll, kuigi seda ei maksa ka üle rõhutada. Kindlasti oli tegemist Soome poliitilisel maastikul suu-

re muudatusega. 1920. aastatest saadik on ju Soome poliitiline maastik olnud silmatorkavalt stabiilne. Kui sellisel taustal hüppab mõne jõu toetus viielt protsendilt 20-le, siis on see väga erakordne. Nende vastuvõtt on olnud üsna negatiivne, nad on saanud päris palju vaenulikkust meediakajastust. Kindlasti mõned vasakliberaalid tunnevad end Põlissoomlaste tõttu ohustatuna, kuid minu arvates kipuvad nad liialdama. Tegelikult peaksid need kriitikud Soinit mõneski mõttes hoopis tänama selle eest, et ta andis rahulolematutele inimestele võimaluse valida. Põlissoomlaste erakonnas on küll inimesi, kelle vaateid ma isiklikult põlgan, kuid sellele vaatamata fakt, et meil on selline partei, on Soome demokraatiale hea, ta annab demokraatliku kanali nende huvidele. Ega Põlissoomlaste puhul õigupoolest polegi tegemist parempoolse või mingi paremäärmusliku parteiga – see on pigem vasakpoolne „väikeste inimeste” partei, millel on natsionalistlikud vaated.

Haavistost

Suur osa vasakliberaalsete vaadetega inimesi tahtis saada enda presidenti.

●●**Kas presidendivalimistel teiseks jäänud Haavistole võis saatuslikuks saada see, et inimesed pole ikkagi valmis valima kedagi, kes on avalikult gei? Kui mõjus see argument teie hinnangul oli?**

Ma ei usu, et see oleks olnud otsustav faktor. Niinistö oli lihtsalt nii menukas ja seda juba tükk aega enne valimisi. Vahepeal arvas koguni 75 protsenti soomlastest, et just Niinistö peaks olema järgmine president.

●●**Seega on ta vaatamata võidule pidevalt hoopiski toetust kaotanud? Valimistel sai ta ju vähem toetust.**

Just, seda seetõttu, et Pekka Haavisto oli tugev vastane või mingil muul põhjusel, kuid Haavisto poleks teda võitnud niikuinii, ta oleks ehk suutnud oma toetuse kasvatada 40 protsendini (sai 37

Soome presidendikandidaat Pekka Haavisto ja tema elukaaslane Nexar Antonio Flores.

protsenti – toim), kuid mitte suurt rohkem.

●●**Küsin siis teistpidi. Haavisto on gei ja pealegi väikese partei kandidaat – kuidas ta siis ikkagi nii arvestatava toetuse sai?**

Ta esines presidendivalimiste debattides hästi ja jättis endast mulje kui dialoogivõimeline inimene, radikaalsuse kahtlustused tema suhtes kadusid. Tegelikult on ta klassikaline liberaal. Kevadistel parlamendivalimistel oli tema parteil rohelistel ainult vastuprogramm,

enda programmi neil polnudki. Haavisto soovust ei süüdistanud kedagi, ta edastas omaenda sõnumit – dialoogiks valmis, avatud ja pehmest valitsemisest. See osutus märksa paremaks strateegiaks kui varasem vastukampaania.

●●**Kas see presidendivalimiste kampaania muutis ka geiteemasse suhtumist Soomes? Paljud inimesed vaatasid sellele küsimusele uue pilguga, minu arvates oli sellel positiivne mõju.**

●●**Mis mõttes?**

Paljudel Soome inimestel pole olnud mingit kontakti kellegagi, kes oleks olnud avalikult geid. Ja kui nad kohtuvad siis sellise sümboolse, inimesi ühendava mehega, kes juhtumisi elab koos teise mehega. Ma arvan, et see mõjub hästi.

●●**Kas keegi jättis ka tema poolt hääletamata seetõttu, et tegemist on geiga?**

Avalikult ma ei mäleta selliseid väljaütlemisi, kuid eraviisiliselt olen kohanud.

●●**Võtame võitja ette. Milline president on Niinistö võrreldes Haloneniga? Proovige ennustada.**

President Halonen on olnud globaalse tegutsejana väga aktiivne, ta on olnud paljudes ÜRO harudes väga tegev. Ma saan vaid korrata neid argumente, mida mõned juba varem on välja käinud. Globaliseerunud poliitika ajastu, mis Soomes viimase 10–12 aasta jooksul on rolli mänginud, selle mõju hakkab vähenema.

Foto: Reuters

www.läätsed365.ee Soodsaim kontaktläätsede e-pood internetis! Tasuta transport!
 KÕIGIL kontaktläätsede tellijatel võimalus võita **10.000 EURi!**

KÕIK, kes vajutavad **facebook** „Like” ja jagavad lehe pakkumisi, loosime välja 30.03. 2012 **100€ puhtalt kätte!**

Niinistö roll ÜRO suunal on ilmselt väiksem. Ma oletan, et Niinistö mänguväli piirdub rohkem Euroopaga, ilmselt hakkab ta tegutsema rohkem varjus oleva Euroopa majanduspoliitika mõjutajana. Mingit formaalset võimu tal ju pole. Tema roll on ilmselt suurem kui Halonenil ka traditsioonilise julgeolekupoliitika mõjutajana, sõjalise julgeoleku alal. Ülemaailmsete teemade tähtsus Soome jaoks aga ilmselt kahaneb. Niinistö on poliitikuna muutunud aja jooksul liberaalsemaks, pehmemaks, ta on nüüd mõõdukamate vaadetega, liikunud poliitilise keskme suunas. Kohati sarnanevad tema vaated rohkem Keskerakonna kui tema enda [parempoolse] Koond-erakonnaga. Aga üldiselt võib öelda, et võrreldes Haloneniga pole muutused kuigi dramaatilised.

●●Korduvalt on mainitud, et Niinistö on rohkem NATO-meelne ja sellest võiks ju välja lugeda võimalikku suhete pingestumist Venemaaga. Venemaa on ju NATO laienemise vastane.

Ma olin veidi üllatunud kampania ajal, et Niinistö oli valimisdebatides nii selgelt Soome NATO-liikmesuse vastane. Selles osas polnud Haavisto ja Niinistö vaated teineteisest kuigi kaugel. See on seda üllatavam, et NATO valik on ametliku poliitika jutupunktides mingil kujul juba

mõnda aega. Niinistö ilmselt oleks isiklikult vähem ägedalt NATO liikmeks astumise vastu kui Halonen – ja Halonen oli väga selgelt NATO-vastane. Kuid ma ei usu, et vaatamata oma isiklikele sümpaatiatele hakkaks Niinistö praeguses seisus aktiivselt NATO-t propageerima.

Presidendist

Halonen on olnud globaalselt aktiivne, oletan, et Niinistö piirdub rohkem Euroopaga.

●●Milline on suhtumine Venemaasse?

Pekka Haavistol on hulk kontakte Venemaa kodanikuühiskonna suunal juba 1980. aastatest saadik, kuid Niinistö puhul ma ei usu, et ta oleks suurem Venemaa asjatundja. Ilmselt peab ta rohkem tuginema oma nõunikele. Majanduse alal võib tal olla teatud sidemeid.

●●Kas kevadel nähtud Põlissoomlaste tulek ja jõulisem retoorika tähendab seda, et Soome poliitika on muutumas konfliktirohkemaks?

Ma ei usu seda. Muidugi, eristumist on vaja, et oleksid selged positsioonid. Kuid läbiarääkimisvõime on meie poliitikas ikkagi väga tähtis. Ka Põlissoomlaste Soini on muutunud vähem retooriliseks ja pi-

sut enam dialoogi eelistavaks oma kommentaarides. Ka Haavisto on Põlissoomlastega päris edukalt suhelnud.

●●Millised on lähiaastatel teie hinnangul Soome ühiskonna kõige põletavamad teemad?

Kõige põletavamad teemad pole ilmselt otseselt Soome enda teemad. Kõige tähtsam on ilmselt maailmamajanduse kriis, Euroopa võlakriis ja Soome aspekt selles on mobiilitööstuse ümberkujundamine pärast Nokia raskusi. Nokia on tulevikus jätkuvalt oluline tegelane Soome majanduses, kuid ilmselt vähemal määral kui varem. Uute teede leidmine majandusliku jõukuse jaoks – see ongi põhiline. See on teema, kus president saab siiski teatud rolli mängida, julgustades kohalikku innovaatilisust ja toetades keskkonda, kus see innovaatilisus praktikas arenda saaks.

●●Euroopa finantsstabiilsuse ja Kreeka toetamise teema tekitab vahepeal Soomes vägagi erimeelsusi. Kuidas see on arenenud, kas skepsis on seetõttu kasvanud?

Jah, selle valitsuse alguses oli suhtumine selgelt skeptilisem kui varem. Kuid selge enamus elanikke soovib selgelt ikkagi Euroopa Liiduga koostööd teha ja seda tingimusel, et reeglid on kõigi jaoks samad ja Soome ei pea kinni maksma teiste riikide majanduse juhtimisel tehtud vigu. Euroopa Liit ja euro on Soome huve ju

ELULOOList

Henri Vogt

politoloog

Sündinud 7. augustil 1967

1986

Lõpetas Salo gümnaasiumi

1994

sotsiaalteaduste magistri-
kraad Helsingi ülikoolist

2001

doktorikraad Oxfordi
ülikoolist

2001–2004

Soome rahvusvaheliste suhte
instituudi vanemteadur

2008–2009

Saarlandi ülikooli (Saksamaa)
Euroopa asjade külalis-
professor

2010– ...

Turu ülikooli politoloogia-
professor

Hobideks sulgpall ja
klarnetimäng
Kooselus, kahekuune poeg

lõppeks hästi teeninud – laias laastus kaks kolmandikku elanikest arvab nii.

●●Võlakriis Euroopas on kaasa toonud kõvasti kriitikat heaoluriigi suunal, räägitakse ka sotsiaaliigi, heaoluriigi lõpust Lääne-Euroopas. Kas selliseid hääli kostab ka Soomes? Kas Põhjala heaolumudeliga tuleks midagi ette võtta?

Meil siin usutakse üsna laialt, et Põhjala mudel on ikkagi meie tugevus, ja minu mulje kohaselt on see mudel Soomes ka päris hästi toimiv. Me oleme edukad mitte vaatamata sellele süsteemile, vaid tänu Põhjala heaoluriigi süsteemile. Põhjamaade mudel on meie erakonnade seas laialdase toetusega. Ma ei usu, et Eesti tüüpi kapitalism saaks kunagi Soome strateegiaks. Seda vaatamata teie edule. Hind, mis te selle eest maksta olete pidanud, on mõnede inimeste jaoks ka väga kõrge. Muidugi, see mudel ise muutub kogu aeg, see sõltub majanduslikest ressursidest ja n-ö hetkemoest. Igatahes praeguseks on see tublisti erinev sellest, mis ta oli oma loomise hetkel, 1920. aastatel. Kuid selle põhijooned on nii sügavalt juurdunud, nii pikka-de kümnendite jooksul arenenud, et seda ei saa mõne aastaga hävitada.

●●Milles siis sotsiaaliigi eelised väljenduvad? Inimressurside paremas ärakasutamises? Ma arvan küll nii.

●●Kas Soome jaoks on ma-

janduskriisist tehtud mingeid selgeid järeldusi? Kas on üldse mingit selget arusaama, mis juhtus ja mida teha tuleks?

Ma ei tea, et keegi teaks, mis tegelikult juhtus ja mis tuleks teha. Ma arvan, et üks sõnum võiks olla see, et eelarvepoliitika peab olema üsna range ja ei saa võtta liigseid riske, samas aga võiks jääda alles osa keinsaanlike põhimõtteid kriisis majanduse elavdamise osas. 1990. aastatel, lama-aastatel, sai Soome ju oma õppetunnid kätte, sotsiaalkulude kärped oleksid pidanud meil olema vähem rängad, kui nad olid. Siis olid selle tagajärjed üsna tõsised. Meie jaoks tegi kriisi kergemaks ka see, et valitsus

Põlissoomlastest

Sellise partei olemasolu on hea, ta annab võimaluse ka selliste vaadetega inimestele.

oli rohkem valmis investeerima teadus- ja arendustegevusse, kui ta tegi seda 1990. aastate algul. Teadus- ja arendustegevusse investeerimine hakkas suurenema alates 1990. aastate lõpust ja selle tulemused olid väga positiivsed. Rootsil muidugi on kriisis veel paremini läinud kui Soomel, kuid osalt ilmselt ka seetõttu, et seal on nii palju aastate jooksul kogutud „vana raha”. ●

Eestist

Ma ei usu, et Eesti tüüpi kapitalism saaks kunagi Soome strateegiaks.

MÕTLE! HYUNDAI i20
VÕTMED KÄTTE AINULT
10 799 €

Pildid on illustreeriv tähendus.

**HYUNDAI ON KÕIGE KVALITEETSEM
AUTOMARK JUBA 2. AASTAT
JÄRJEST!***

**Hyundai i20 “Võtmed kätte”
pakett nüüd superhinnaga
10 799 €!**

**Pakett sisaldab: Hyundai i20 1,2 MT Classic
+ talverehvid, metallikvärv, alarm,
ARK registreerimine ja ohutuspakett.
Konditsioneer standardvarustuses.**

Tere tulemast kvaliteetsete autode maailma!

Tule, proovi ja edasi sõidad juba uhiuue Hyundai i20-ga.

Keskmine kütusekulu alates 4,5 l / 100 km, CO₂ heitmed 124 g/km
*AUTO BILD kvaliteediuuring 2010-2011

AMSERV **AMSERV TÄHESAJU**, Tähesaju tee 14, Tallinn, tel. 620 0940; **AMSERV PÄRNU**, Tallinna mnt 89a, Pärnu, tel. 445 5735; **UUS! AMSERV TURU**, Ringtee 32, Tartu, tel. 730 0673; www.amserv.ee

TOPAUTO

TALLINN, Sõpruse pst. 18c, tel. 667 5511; **TARTU**, Ilmatsalu 28, tel. 742 4677; **KURESSAARE**, Kihelkonna mnt. 8a, tel. 452 4334; **VILJANDI**, Suur-Kaare 69, tel. 444 8866; **HAAPSALU**, Tallinna mnt.78, tel. 472 4010; **RAKVERE**, Narva 23c, tel. 327 0903; **NARVA**, Kereze 40g, tel. 356 9333; **JÕHVI**, Lääne 1b, tel. 339 6204; www.topauto.ee

Riigiprokurör: kutsume Mandre ohvreid üles endast teada andma

Intervjuu

Kadri Ibrus
reporter

Kriminaalmenetluse praeguses seisus peaks võimalikele ohvritele olema tagatud julgus läbielatud vabalt rääkida.

Riigiprokurör Steven-Hristo Evestus kutsub kõiki inimesi, kes tunnevad end Indrek Mandre tegevuse ohvritena, üles endast teada andma.

●●**Indrek Mandre väidab, et naised on välismaale läinud vabatahtlikult, ja viitab nendega sõlmitud lepingutele. Mida ütlete selle kohta?**

Selle kuriteo seisukohalt, mida kahtlustuses praegu ette heidame, ei ole sellel asjaolul olulist tähendust. Kui aga peaks kinnitust leidma, et keegi sunniti minema jne, siis räägiksime juba hoopis teistest kuritegudest.

Sooviksin teha üleskutse

ning paluda riigiprokuratuuri või keskkriminaalpolitseiga ühendust võtta kõikidel neil naistel, kes on Indrek Mandre ja Eurostripi kaudu sattunud tööle välisriiki ja kellelt on eeldatud intiimteenuste osutamist.

●●**Millal juba jõudis teieni informatsioon ja esimesed kaebused Mandre tegevuse kohta?**

Prokuratuur ja keskkriminaalpolitsei alustasid võimalike kuritegude uurimiseks menetlust juba 2010. aasta alguses. Selle aja jooksul on loodud head kontaktid välisriikide uurimisasutustega ja kogutud erinevaid tõendeid. Uurimise eesmärk on olnud selgitada välja selle loo tegelikud asjaolud. Kogemus näitab, et selliste rahvusvaheliste uurimiste puhul ei pruugi tulemus küll kohe saabuda, kuid võin kinnitada, et meie koostöö on osutunud tulemuslikuks.

●●**Mille alusel algatasite kriminaalasja? Kas mõni ekspluateeritud naistest pöördus politsei poole ja tegi kaebuse?**

Kriminaalmenetlust alustati pärast seda, kui õiguskaitseasutustele laekus informatsioon võimalike kuritegude kohta. Nendele naistele, kes meie poole pöördusid, oli tehtud kahtlane ettepanek asuda välismaale tööle ning nad aimasid, et tegemist võib olla prostitutsiooni vahendamisega.

●●**Miks tal õnnestus nii kaua nii laiahaardeliselt tegutseda?**

Ma ei saa siinkohal tõendites sisuliselt langeda ja kõike lahti seletada, selleks on siiski kohtulik uurimine, kuid võin öelda, et kahtlustuses ette heidetud kuriteo toimepanemine oli hästi läbi mõeldud ja organiseeritud.

●●**Mandre ise viitab lepingutele, mis ta on vahendatud naistega sõlminud.**

Ka nende lepingute sisu ei saa ma selles menetlusaadiumis avada ega analüüsida, kuid

Riigiprokurör Steven-Hristo Evestus ütles, et menetlust alustati juba 2010. aasta alguses.

Foto: Andres Putting

NB!

Inimkaubandusohvrite rehabilitatsioonikeskus Atoll soovib lisada, et naised, kes ei julge otse politseisse pöörduda, võivad pöörduda ka nende poole telefonil 655 6140 või e-posti aadressil atoll.center@gmail.com.

ka nendele pöörame uurimises väga suurt tähelepanu

●●**Mandre on väga intensiivselt reklaaminud naiste vahendamist ka Kreeka klubidesse. Kas see kriminaalasi puudutab ka Kreekat?**

Kahtlustus on esitatud praegu seoses Luksemburgiga. Kriminaalmenetluse eeluurimise lõpus selgub, kas kahtlustus laieneb või mitte. Kuid jah, ka Kreeka klubides töötamist on kriminaalmenetluses kontrollitud. ●

Vaata ka lk 2

Soodne teeninduspakett enam kui 6 aasta vanustele autodele.

Audi Service 6+

- Remondi- ja hooldustööd -20%*
- Sildade geomeetria reguleerimine -20%
- Originaalvaruosad -20%
- Originaaltarvikud -10%
- Mootorid ja käigukastid -10%

*Audi Pärnu ja Audi Kuressaare -10%

Audi Service 6+ on soodsaim võimalus tagada oma sõiduki töökindlus parimal võimalikul viisil – kasutades tippkvaliteediga originaalvaruosi ning järgides Audi kõrgeid teenindusstandardeid. Pakett kehtib kõigile Audi, Volkswagen, Škoda ja Citroën sõiduautodele, mille esmane registreerimine on toimunud 2006. aastal või varem.

Audi
Teenindus

Audi Tallinn

Paldiski mnt 100a, 13522 Tallinn
E-post: tallinn@audi.ee
Üldtelefon: 611 2000
Autode müük: 611 2011
Kasutatud autode müük: 611 2015
Teenindus: 611 2020
Keskus on avatud:
tööpäeviti 8.00 - 19.00
Kasutatud autode salong: tööpäeviti 9.00 - 18.00

Audi Pärnu

Tallinna mnt 87e, 80034 Pärnu
E-post: parnu@audi.ee
Üldtelefon: 444 7130
Autode müük: 444 7135
Teenindus: 444 7140
Keskus on avatud:
tööpäeviti 8.00 - 18.00
Citroëni, Volkswageni ja Škoda ametlik teeninduspartner

Audi Kuressaare

Tallinna tn 61a, 93818 Kuressaare
E-post: kuressaare@audi.ee
Üldtelefon: 453 0100
Autode müük: 453 0115
Teenindus: 453 0110
Keskus on avatud:
tööpäeviti 8.00 - 18.00
Volkswageni ja Škoda ametlik teeninduspartner

Võimude suhtumine viib ACTA-vastased tänavale

ACTA

Tänaase suurmeele-
avaldusele aitas kaasa
peaminister Andrus
Ansipi sõnavõtt.

Lauri Tankler

lauri.tankler@epl.ee

Täna peaks Tallinnas Vabaduse väljakule kogunema 4000–5000 inimest, kes protestivad võltsimisvastase kaubanduslepp ACTA vastu. Ka Tartus ligi 3000 inimese tänavale tulekut on mõjutanud peale internetikogukondade meediakampaania veel peaministri ja kultuuriministri väljaütlemised.

Tegelikult sai multilateraalne, piraatluse ja intellektuaalomandi reguleerimisega tegelev kaubandusleping suurema tähelepanu tänu ameeriklastele. Nimelt püüdsid sealised seadusandjad läbi suruda piraatlusevastaseid õigusakte nimega PIPA ja SOPA, mis reguleerisid ja tsenseerisid interneti liiklust ja -vabadust. Mitmed netikeskkonnad – suurim neist Wikipedia – läksid selle tõttu protestiks üheks päevaks kinni ja ka Google ning mitmed teised avaldasid meelt selle vastu.

Pärast PIPA ja SOPA riili-

Foto: Delfi lugeja

lepanekut meeleavalduste tõttu pööras internetikogukond oma tähelepanu veel ühele regulatsioonile, millel nimeks ACTA. Kuigi Eesti Ekspressi ajakirjanik Askur Alas oli sellest teemast kirjutanud juba detsembri lõpus, hakati seda tähele panema alles pärast USA protestipäeva. Eesti raadiotes ning muus sotsiaalmeedias oma ACTA-vastast kuulutustööd teinud Eesti Interneti Kogukond ja jurist Karmen Turk said tähelepanu juurde.

Valasid õli tulle

Tänaase meeleavaldusele on aga õli tulle valanud Eesti ametivõimud ise. Justiitsministeerium aitas välisministeeriumi kolleegide tulekahju kustutada jutuga, et „midagi ei muutu”. Samal ajal ei suutnud isegi parlamendiliik-

med aru saada, millega Eesti siis liitub ja kas seda peab veel parlamendis ratifitseerima ka. Kuni peaminister Andrus Ansip pidi sotsiaaldemokraat Jevgeni Ossinovski küsimusele vastama riigikogu infotunnis.

„See, kes midagi taolist väidab, see on seemneid söönud ja mitte neid seemneid, mida meie oma põldudele külvame,” ütles Ansip ACTA-vastaste argumentide kohta ja soovitas neil fooliumit mütsi sisse panna. Kultuuriminister Rein Lang süüdis taas omalt poolt täiskuud.

Naljaka kombel sattus reformierakondlasest riigikogu liige, peaministri büroo endine juhataja Arto Aas ACTA teemal löögi alla, kui kasutas oma blogipostituses loata pilti. Pilt on nüüd maha võetud. ●

TWITTER.COM/TEEJAHTUB

Peaks vist vanadest Siluettidest hakama lapsele tinamütsikese lõiget otsima...laupäev liigub ligi. #ACTA

TWITTER.COM/HENRIKROONEMAA Riigi ACTA-teemalise positiivse meediaplaani nõrk külg on see, et pagana raske on leida usutavaid inimesi usutavalt selle poolt rääkima.

TWITTER.COM/AJUUVABADUS Eesti võiks end ACTAst vabaks laulda.

TWITTER.COM/OSOKAS President kutsus Tartusse oma vastuvõtule üle 800 külalise, Vane-muise saalis on 700 kohta. Džen-temlenid võtavad daamid süle.

TWITTER.COM/KURTVALTER Üks suurärimees olevat pidanud pantima isegi R-tähe. Nüüdsest tegu suuärimehega, kel kontsern Pee.

TWITTER.COM/TALLINNTODAY Murphy seadus Kreeka kohta: Kui piisavalt kaua streikida siis lahenevad kõik probleemid iseenesest.

VABANDUS

Eilses, 10. veebruari lehes ilmus ekslikult info, nagu korraldaks Tallinnas I klassi koolikateid üheksa kooli, nende seas ka Kadrioru saksa gümnaasium. Tallinnas korraldab katseid kümme kooli, nende seas ka Tallinna saksa gümnaasium, mis asub Mustamäel. Katsete toimumise aeg oli artiklis korrektselt märgitud: 14. ja 16. veebruaril. ● Tuuli Jõesaar

Digilehtedes pakutavad e-raamatud ja filmid on väga populaarsed

Digi

Eesti Ekspressi ja Eesti Päevalehe digilehtede e-raamatute sari pakub nii vanu häid seiklusjutte kui ka uusimat eesti kirjandust.

Digilehtede lugejad saavad juba novembrikuust saati igas kuus tasuta alla laadida kaks raamatut. Teenus on leidnud väga sooja vastuvõttu: näiteks jaanuaris pakutud tasuta raamatuid – Alexander Dumas’ „Kakskümmend aastat hiljem” ja Tiina Laanemi „Väikesed vanamehed” – on alla laaditud kokku rohkem kui 3300 korda. Võrdluseks: samal ajal oli kogu Eesti e-raamatute müügimaht jaanuaris 1500 raamatut.

Näitab tõsist huvi

Selge see, et tasuta allalaaditavat ja müüdatavat kirjandust võrrelda ei ole päris aus, kuid 3300 allalaadimist näitab siiski tõsist huvi. Oma osa on muidugi ka nutikal valikul, mis pakub korraga nii uut ja huvitavat kui ka vana ja tuttavat: igal kuul on üks raamat legendaarsest sarjast „Seiklusjutte maalt ja merelt”, mis igapähe nostalgiat tekitab. Teine raamat on alati valitud eesti nüüdiskirjan-

dusest. Juba praegu võib välja hõigata, et märtsikuus saab tasuta alla laadida Walter Scotti „Rob Roy” ja Andrus Kiviräha „Jumala lood”.

Peale raamatute pakuvad Eesti Päevaleht ja Eesti Ekspress oma digilehtedes lugejatele ka tasuta filmivaatamise võimalust. Seegi on osutunud äärmiselt populaarseks. „Digilehtede filmikuu esimest filmi „Kormoranid ehk Nahkpükse ei pesta” vaatas nädala jooksul digilehtede vahendusel 2600 inimest,” ütles AS-i Eesti Ajalehed turundusdirektor Kaido Ulejev. „Digilehtede filmikuu raames on meil sel nädalal vaadata „Müümise kunst”, alates järgmisest neljapäevast „Kuku: mina jään ellu”, siis „Jan Uuspõld läheb Tartusse” ja filmikuu lõpetab Maimiku-Tolgi uus film „Umbkotid”, lisas ta.

Eesti Päevalehe ja Eesti Ekspressi digilehti saab lugeda nii tavaarvutites kui ka tahvelarvutites. Paberväljaannete tellijad pääsevad digilehtedele ligi tasuta. Raamatuid saavad tasuta alla laadida ainult tahvelarvuti omanikud. See-eest saab neid raamatuid näiteks iTunesi konto kaudu oma teiste seadmetega jagada. ●

Tuuli Jõesaar

ŠOKK!!

ŠOKEERIVALT väikesed hinnad!

347€

SAMSUNG

Pesumasin Samsung WF1602WUV
A++ energia, 6 kg, 1200 p/m. Eco Bubble süsteem (vahupesul) ja Diamond Drum trummel, mis vähendab tekstiili kulumist

ŠOKK!!
NEED TOOTED
4,95€/tk

ŠOKK!!
249€

32" LCD-teler Finlux 32FLHY905
Sisseehitatud digiboks, USB-lt videote ja muusika esitamine, soodsaim Eestis.

ŠOKK!!
499€

42" LED-teler LG 42LV3550
Full HD, 100 Hz, USB kaudu video & muusika mahamängimine.

LÕPUMÜÜK

Tallinnas, Tähesaju kaupluses on suur näidiste lõpumüük.

NÄIDISTE LÕPUMÜÜK, KUNI

- 80%
- 70%
- 60%
- 15%
- 35%
- 60%

Rahvusvahelise kriminaalkohtu prokurör: ideaalses maailmas töötaksin muuseumis

Visiit

Vihatud diktaatori kohtuta mahalaskmine polegi mõistetav. See võib olla sõjakuritegu.

Raimo Poom
raimo.poom@epL.ee

Sel nädalal väisas Eestit rahvusvahelise kriminaalkohtu (RKK) peaprokurör Luis Moreno Ocampo. Eesti Päevalehel oli võimalik usutleda meest, kes vastutab maailma kõige õdvastavamate ja suuremate kuritegude uurimise ja kohtusse viimise eest.

RKK-le pandi alus 1998. aastal sõlmitud nn Rooma lepinguga ning selle ülesanne on uurida ja menetleda näiteks massilisi inimsusvastaseid ja ka sõjakuritegusid. Kuid kohus saab seda teha peamiselt üksnes riikides, kes on lepinguga ühinenud ja kes ise nõuavad, et seda tehtaks, või erakorraliselt ÜRO julgeolekunõukogu vastava suunisega.

Alates kohtu loomisest on uurimise alla võetud seitse kaasust. Peaprokurör Ocampo, kes lahkub peagi ametist, oli üsna rahul, et tal õnnestub ära oodata veel esimehe kohtulahend. „Jah, esimehe otsus peaks tulema nüüd, paari nädala jooksul. Teine tuleb natuke pärast seda, kui ma olen töö juba lõpetanud.”

Ocampo polnud sugugi nõus, et RKK tegevust võiks

seega pidada aeglaseks, ehkki esimene uurimine algas 2004. aastal ja nüüd on juba käes 2012. aasta. „Me saame uurida suuri koledusi, kui rahvuslikud kohtusüsteemid seda ei saa teha. Ehk siis, kui rahvuslike süsteemide toetust pole. See oli meie jaoks väljakutse, kuid saime sellest üle.

Darfouri kaasust uurisime kaks aastat ja inimesed kaebasid, kui aeglane see protsess oli. See oli suur kaasus, puudutas tuhandeid inimesi. Samal ajal uuris USA prokurör kaks aastat asepresident Dick Cheney kabinetist lekkinud meilide kaasust ja keegi ei öelnud, et asi oleks veninud.”

Gaddafi poeg kohtusse

Viimati pälvis RKK palju tähelepanu seoses araabia kevadega ja eriti Liibüa diktaatori Muammar Gaddafi võimaliku kohtu alla andmisega rahvaülestõusu mahasurumiseks kasutatud süstemaatilise vägivalda tõttu. Suunise Gaddafi koleduste uurimiseks andis ÜRO julgeolekunõukogu, mistõttu polnud enam oluline, et Liibüa ise ei ole otseselt kohtu asutamise lepingut heaks kiitnud.

Kuigi Gaddafi püüti kinni, ei jõua ta enam kunagi RKK kohtupinki, sest nagu teada,

Kaasused, mida RKK praegu menetleb, pärinevad kõik Aafrika riikidest.

Foto: Rauno Volmar

Moreno Ocampo sõnul võtavad RKK menetlused aastasid, sest puudutavad tuhandeid inimesi.

lasksid ülestõusnud ta maha. Kas vihatud ja palju koledusi korda saatnud diktaatori hukamine võiks olla õigustatud? Ocampo hinnang oli ühene: „See on tõenäoliselt sõjakuritegu.”

Praegu pole veel selge, kas RKK peab hakkama Gaddafi asemel tema hukkajaid uurima. Kuivõrd Liibüas pandi ülestõusu ajal toime eri sõjakuritegusid, siis esimese asjana hinnatakse, kas kohalikud institutsioonid saavad nüüd nende menetlemisega ise hakkama. RKK mandaadi alla kuulub süstemaatiliste kuritegude toimepanemine ja Gaddafi hukamine tundub Ocampo sõnul praegu olevat „isoleeritud” kaasus, millega peaksid eelkõige tegelema Liibüa võimud. Küll aga võidakse jätkata Gaddafi poja Saifi ja koledusi ellu viima pidanud Gaddafi luureülema Abdullah Senussi uurimist.

Rahvusvahelise kriminaalkohtuga on muidugi ühinenud ka Eesti. Kohtu tulevikust rääkides oli huvitav kuulda Ocampo lootust, et parim olukord oleks selline, kus kohtul poleks enam menetleda ühtegi kolektislikku kaasust. „See oleks perfektne lahendus. Võib-olla see tulevikus juhtub. Üks mu

kolleeg andis hiljuti dokumentaalfilmi jaoks intervjuu ja talt küsiti, mis sellest kohast 50 aasta pärast saab. Tema vastas, et see on muuseum ja inimesed tulevad vaatavad, kuidas minevikus selliseid konflikte lahendati.”

Riikide kohtud tugevamaks

See ei tähenda sugugi lootust, et süstemaatilised ja kolektislikud kuriteod võiksid maailmast otsa saada. Pigem hoopis seda, et riikide oma kohtud võiksid muutuda piisavalt tugevaks, et oleksid suutelised selliste kuritegude sooritajate üle kohut mõistma.

Kui vaadata, mis kaasusi RKK praegu menetleb, siis tuleb tõdeda, et need pärinevad kõik Aafrika riikidest. See ei tähenda, et poleks vaadatud küsivalt muudesse maailma konfliktipaikadesse – näiteks Colombiasse, Gruusiasse, Palestiinasse. Kuid uurimist on tulnud alustada vaid kohtades, kus riikide endi institutsioonid ei saa sellega hakkama. Ja Aafrika riigid on lihtsalt ise osutunud selles suhtes kõige nõrgemaks. ●

Täna Delfis:
ACTA vastu
tõstetakse
pead nii laias
maailmas kui
Eestis

UUS BUFFET

Kõigil Tallink Grupi kruisilaevadel serveeritakse alates veebruarist uut Rootsi laua valikut. Kandev idee on pakkuda meie külalistele värsket ja trendikat kvaliteettoitu – stiilselt. Nüüd võite alustada sealt, kust aga soovite ning unustada vanamoodsa roogade järjekorra. Kindlasti leiате eri laudade valikust oma isiklikud lemmikud nii eelroogade, põhiroogade kui ka magustoitade seast. Nautida saab skandinaavia-päraseid delikatesse, sushi't, antipasti't, tex-mex-toite ja palju muud!

Bon appétit!

Kruis Stockholm

al. **35 €**/in
1 koht B4 kajutis

Söök Rootsi lauas
eel müügist ostes 28 €/in

Info ja broneerimine 17 808 (85 senti kõne + operaatori tasu)
või www.tallink.ee

TALLINK

Rahastamispiirangud on USA valimistelt sisuliselt kadunud

Kampaania

Nüüd võib iga firma ja isik anda kas või kogu oma raha kandidaati toetavale komiteele.

Jaak Põldma

v-uudised@epi.ee

Hiljutistel USA vabariiklaste eelvalimistel Florida osariigis saavutas endine Massachusettsi kuberner Mitt Romney konkurentide Newt Gingrichi, Rick Santorumi ja Ron Pauli ees ülekaaluka võidu, kuigi vaid nädal enne hääletuspäeva oli ligi kümneprotsendist edumaad hoidnud esindajatekoja eksspiiker Gingrich.

Tähtsat rolli selles võimsas tõusos mängisid esmakordselt Ühendriikide presidendi valimistel osalevad super-PAC-id (Political Action Committee) – poliitilised komiteed ehk organisatsioonid, mis on moodustatud kandidaatide toetamiseks, kuigi peavad olema neist ametlikult sõltumatud.

Super-PAC-id tekkisid pärast 2010. aasta kahte paljuvaieldud kohtuotsust, millelega anti korporatsioonidele õigus annetada raha valimistel (kaasuses Citizen United v. FEC) ja mis võttis poliitilistelt komiteedelt rahalised piirangud (kaasuses Speech-Now.org v. FEC).

2008. aasta valimistel tegutsesid veel lihtsad PAC-id – neil oli lubatud edendada oma poliitilisi eesmärke, kuid maksimaalne summa, mille üks isik või PAC võis kandidaadile anda, oli 5000 dollarit. Eelmainitud kohtuotsused löid aga enneolematud võimalused, sest nüüdsest võivad firmad ja üksikisikud PAC-idesse lõputult investeerida.

See muutis kogu kampaania rahastamise dünaamikat, sest maksimaalne annetus, mille saab otseselt kandidaadile teha, on 2500 dollarit. Kui 2008. aasta valimistel oleks ilmselt selle annetusega oma favoriidi toetamine lõppenud, siis nüüd on nii igal firmal kui ka isikul võimalik anda kas või kogu oma raha kandidaati toetavale poliitilisele komiteele. Seda on olnud näha vabariiklaste eelvalimistel, kus Newt Gingrichi toetav super-PAC Winning Our Future on kasiinomiljardär Sheldon Aldesonilt ja tema naiselt

Miriamilt vastu võtnud kümme miljonit dollarit.

Igasuguste rahaliste piirangute kaotamine on poliitilistest komiteedest tõesti teinud superkomiteed. Kuigi seadus näeb ette, et ükski kandidaat ei või olla otseses ühenduses super-PAC-iga, ei ole see peatanud mitte ühtegi kandidaati laskmast luua enesele sobivat poliitilist komiteed, mis maksab kallite teleminutite ja reklaamide eest. Enamasti juhivad neid komiteesid kandidaatide sõbrad ja tuttavad – see-ega, et nautida PAC-ide toetust, pole Obamal, Romneyl ega Gingrichil tarvis teha muud kui avaldada imestust ja eitada otsest suhtlust kõnealuse poliitilise komiteega.

Florida eelvalimised olid esimesed, kus avaldus super-PAC-ide pea piiramatul võim. Tõesti huvitav oli Floridas just see, milliseid rahasummasid kulutasid propagandaks super-PAC-id, mis ju kandidaatidega ametlikult seotud ei ole. Pärast Gingrichi võitu Lõuna-Carolinas ja küsitluste liidriks kerkimist Floridas kulutas Romney toetav super-PAC Restore Our Future Gingrichi ründamiseks eri meediaplatvormidel 15 miljonit dollarit. Poliitika rahastamist jälgiva mittetulundusühingu Center for Responsive Politics andmeil oli 92 protsenti Restore our Future'i makstud reklaame negatiivse tooniga, tuues esile Gingrichi truudusetust eraelus ja eksimusi kongressis.

Gingrichi edu kadus

See oli Romney strateegiline käik, sest senini oli just Gingrich olnud see, kes ründas Massachusettsi ekskubernerit edukalt nii debattidel kui ka televisioonil. Kokkuvõttes kulutasid Romney ja tema super-PAC-id pea viis korda rohkem dollareid kui Gingrich. Küllap seisnes selles ka osa edust: Gingrichi kümneprotsendine eduseis pöördus vastupidiseks, sest Romney kogus 46 ja Gingrich 32 protsenti Florida häälest.

Kuigi käivad alles eelvali-

Vabariiklastel on Obama näol vaja võita kandidaati, kes on kogunud juba üle 140 miljoni.

Foto: Reuters

Vabariiklaste eelvalimistel on seni edukaim olnud Mitt Romney.

mised, on Romney toetav Restore Our Future kogunud juba 30 miljonit dollarit ja kulutanud sellest üle 18 miljoni, enamuse Floridas. Gingrichi toetav komitee Winning Our Future on kulutanud kaheksa miljonit ja kogu super-PAC-ide panus senises valimistsükliks on praeguseks ületanud 46 miljoni piiri.

Summad kasvavad eeldatavalt veel mitmekordseks, sest Obamaga vastamisi minnes on vabariiklastel vaja võita kandidaati, kes on isiklike annetustega kogunud juba üle 140 miljoni. Ja kuigi Romney on üks Ameerika rikkamaid poliitikuid, ei piisa ka tema enda varandusest (250 miljonit dollarit), et olla ühel pulgal Obamaga, kelle kampaaniaks kulutati eelmistel valimistel üle 700 miljoni – ja toona ilma super-PAC-ide osaluseta. ●

TULEVIK

Määrab majandus

Vabariiklaste eelvalimised on pärast Floridat liikunud edasi lääne poole. Oma panuse on andnud Nevada Romney võiduga ning Colorado, Minnesota ja Missouri, kus kõigis kolmes võitis Rick Santorum. Täna selguvad Maine'i tulemused. Enne seda on seis selline, et vabariiklaste presidendikandidaadiks saamiseks vajalikust 1144 häälest ehk kongressi delegaadist on Romneyl 112, Santorumil 72, Gingrichil 32 ja Paulil üheksa.

Viimased eelvalimised toimusid osariikides, kus saadav delegaatide arv oli suhteliselt väike. Suuremaid muutusi kandidaatide järjestuses võib oodata veebruari lõpu poole ja märtsi algul, kui valimistsükliks astuvad suuremad osariigid ja ka korraga rohkem osariike super-teisipäeval.

Kuigi USA presidendivalimistel tekib alati palju ootamatuid uudiseid, on vähemalt politoloogias kui sotsiaalteaduses jõutud ühele laialdaselt aktsepteeritud arvamusele. Kuigi super-PAC-id, karisma, välimus ja raha on kandidaatide puhul olulised, on tähtsaim valimistulemuse ennustamise indikaator olnud ometi majanduse olukord. Juhul kui USA majandus jätkab taastumist, töötus väheneb ja ka aktiivsus on plussis, eelistatakse novembris ikkagi võimul olevat presidenti.

Eksortsism: üks paavst sai hakkama, teine mitte

Vatikan

Paavst Benedictus suutis enda teadmata ajada kurjad vaimud välja kahest mehest, kuid tema eelkäija Johannes Pauluse eksortsistlik sooritus ühe naise peal ei kandnud vilja, väidab oma raamatus Rooma diötseesi tuntud ja küllap omas valdkonnas ka tunnustatud vaimude väljaajaja isa Amorth.

Sel nädalal ilmunud teoses „Viimane eksortsist – minu võitlus saatanaga” kinnitab isa Amorth, et ainuüksi paavst Benedictuse kohalolek vabastas mehed deemonlikust ahistusest. Nimelt olevat tema abilised viinud kaks vaevatud meest Vatikani Püha Peetruse väljakule üritusele, kus osales ka Benedictus. Nii kui paavst oma sõidukis Marcole ja Giovannile lähenes, hakkasid nood Amorthi sõnul kummaliselt käituma, üle keha värisema ja hambaid plagistama. Üks abilistest palus Giovannil end vaos hoida, kuid too ütles üldse mitte enda häälel: „Ma ei ole Giovanni.”

Kui aga paavst oma sõidukist välja astus, viskusid mehed maha ja hakkasid pead vastu maad peksma. Paavst vaatas eemalt pealt, tõstis siis käe ja õnnistas neid. Kurjast vaimust vaevatud said sellest justkui elektrilöögi ja isa Amorthi väitel lendasid lausa mõned meetrid eemale, jäädes siis paigale kontrollimatult pisaraid lahistades. Aga mis peamine – nad olid saatana küüsisist pääsenud.

Vatikani esindaja Federico Lombardi on juhtunud kahelnud, kuigi ka seda mitte päris ümber lükanud. Tema sõnul ei olnud Benedictus meeste hädast teadlik ega teostanud tahtlikult eksortsismi. Amorthi meelest aga pole mingi ime, et ainuüksi paavsti kohalolekust on kurjadest vaimudest lahti saamiseks abi.

Siiski pajatab ta ka teistsugusest juhtumist, mil paavst Johannes Paulus püüdis teadlikult vastavaid protseduure järgides päästa vanakurja käest naist nimega Sabrina, kuid ei saanud hakkama.

Laiemalt on Amorth võib-olla tuntud Harry Potteri raamatute ja filmide kritiseerijana, kelle meelest pole need lood sugugi süütud, vaid julgustavad lapsi uskuma musta maagiast ja nõidusesse. ●

EPL

Kas ACTA toob inimesed tänavatele?

Kuidas Reformierakond kavatseb eestlasi tagasi kodumaale meelitada

Pelmeenitest: milline on iga eesti pere lemmikports?

Portree

Arhitekt Villem Tomiste valdab kohvikuskäimise kunsti kõrgemat pilotaaži. lk 11

Uus

Moonika Siimets käib filmiteos ühte jalga nii Sõnajalgade kui ka koerahulludega. lk 12

Essee

Indrek Ibrus kirjutab, et autoriõigust ootab ees kärpekrokodill. lk 14

Arkaadia

Derrida kõige religiooni-kesksemat teost vaatleb Kaia Sisask. lk 15

Söö ja joo

Köögi Komando avastas, et Anni Arro kanad munevad ainult uputatud mune. lk 20

Laupäev

BBC

Printsess Diana ja südamekirurg Hasnat Khani suhteid lahkavas filmis hakkab Dianat mängima Naomi Watts.

BBC

USA arstiseriaal „House” saab aprillis otsa.

Foto: Draamateater

Etenduse kunstnik on Ervin Õunapuu.

Lavale jõuab Draamateatri neljas „Kolm õde”

Teater

Homme jõuab Eesti Draamateatri suurele lavale Anton Tšehhovi „Kolme õe” uuslavastus, mis on selle teose neljas tulek teatri ajaloos. „„Kolm õde” tuleb teistsugusena kui varem,” ütles tüki lavastaja Hendrik Toompere neljapäeval viimaste läbimängude staadiumis oleva teose kohta.

„„Kolme õe” tegelasi on seni kipunud kujutama unistajatena, kes laval pikalt filosoferivad. Mina tahan nad teha tegutsejateks,” ütles uue Tšehhovi-tõlgenduse kohta Toompere. „Iseasi on see, kas sellest midagi nende tegelaste jaoks

muutub. Rapsi, mis sa rapsid, tulemus jääb ikka samaks. Tšehhovi näitemängu lõpplavendus on teose sisse kodeeritud ja ta on juba teatriteksti alguses olemas.” Draamateatrile truede vaatajate jaoks võimaldab „Kolme õe” lavastus taaskohtumise, viimati mängiti selles teatris „Kolme õde” Mikk Mikiveri lavastuses Sagadi mõisas aastal 1996. Mõned teatrisõbrad mäletavad Adolf Šapiro teatrisuursündmuseks saanud „Kolme õde” aastast 1973. Veel on „Kolme õde” Draamateatri katuse all mängitud Priit Pedaja lavastatud, lavakunstikooli 16. lennu diplomietendusena. Ühes tei-

ses, Kalju Komissarovi loodud diplomietenduses on näitlejana mänginud kaasa nüüdne lavastaja Toompere, kehastades doktor Tšebutõkinit, keda nüüdses Draamateatri variandis mängib Raimo Pass.

Palmiste on Maša

„„Kolm õde” sobib praegu väga hästi teatri näitlejakoosseisuga, nad on võimelised neid rolle mängima,” ütles Toompere. „Suur osa näitlejatest, kes kaasa teevad, mängisid ka minu eelmises Tšehhovi lavastuses „Kirsiaed”.”

Nimitegelastest mängivad Mašat Merle Palmiste, Olgat Kersti Heinloo ja Irinat Mar-

ta Laan. Lennukat ohvitseri Veršininit kehastab Jan Uuspõld, parun Tusenbachi Hendrik Toompere jr. Veel teevad lavastuses kaasa Mait Malmsten, Rein Oja, Tõnu Aav, Ester Pajusoo ja teised Draamateatri näitlejad ja ka külalised.

Lava on kujundanud Ervin Õunapuu. „Võib vaadata asjale nii, et oleme tegevuse paigutanud üheksakümne aastaate Paldiskisse, kuid tegelikult ei ole lavastuse sotsiaalne pealispind väga oluline,” ütles lavastaja kasutatud reaalsuste kohta. „Ohvitseridel on mereväe munder sellepärast, et nad näevad selles head välja.” **• Andres Laasik**

Fidel Castro esitles mälestusteraamatut

Revolutsionäär

Ülemaailmne memuaristika-buum pole mööda läinud ka Kuuba endisest liidrist Fidel Castrost (85), kes esitles eelmisel nädalal riigitelevisioo-

ni vahendusel kaheköitelist mälestusteraamatut „Guerillero del Tiempo” (ee „Aja partisan”). Raamatu esitlus kestis kokku kuus tundi, millest suurema osa rääkis Castro, kes paistis olevat hea tervi-

se juures, vahendas välispress Havannast. Teoses on küll ligi tuhat lehekülge, kuid Fidel Castro vaatleb oma elust vaid perioodi lapsepõlvest kuni revolutsiooni eelõhtuni 1958. aastal. **•**

Olev Siinmaa mitu nägu

Näitus

Eesti arhitektuurimuuseumis avatakse neljapäeval, 16. veebruaril Pärnu linnaarhitekti Olev Siinmaa loomingu näitus, mis on pühenda-

tud tema 130. sünniaastapäevale. Näitusel eksponeeritakse Siinmaa loomingut nii senitundmata vanade kui ka uute, 2011. aasta olukorda fikseerivate fotode kaudu. Esmakordselt on riigiarhiivi kaustadest

välja pääsenud paljud originaaljoonised. Erilise haruldusena saab näitusel kokku suur hulk sõdadevahelise Eesti kõige hinnalisemat esindusmööblit, mis pole kunagi varem neist kabinettidest lahkunud. Kuu aega avatud näituse kuraator on Mart Kalm, assistent Sirli Naska. **•**

Isekirjastaja Amazonis üliedukas

Raamatümüük

Ise oma loomingut kirjavastav autor Kerry Wilkinson (31) oli 2011. aasta kolmel viimasel kuul amazon.co.uk Kindle'i raamatümüügi esinumber. Krimikirjanik Wilkinson edastas populaarsuselt selliseid menuautoreid nagu Lee Child, James Patterson ja Stieg Larsson. Kolmeraamatulist sarja oli selle nädala seisuga ostetud veerand miljonit eksemplari, kirjutab The Guardian. **• Laupäev**

Wajda teeb filmi laevatehase elektrikust Wałęsast

Film

Poola ja ühtlasi maailma filmikunsti elav klassik Andrzej Wajda lõpetas äsja uue mängufilmi „Wałęsa” võtted. Filmis portreteerib ta tuntud ametiühingutegelast ja hilisemat Poola presidenti, kellel olid Ida-Euroopa vabaks raputamises suured teened.

Uus eluloofilm räägib Lech Wałęsa ühiskonnategelase karjäärist, mis algas 1970. aastal, kui Gdanski Lenini-nimelise laevatehase elektrikust sai sealse streigikomitee liige. Järgnes sõltumatu ametiühingu Solidarność asutamine 1980. aastal.

Filmis on peale Lech Wałęsa (kehastab Robert Więckiewicz) tähtsal kohal ta naine Danuta (Agnieszka Grochowska), kes kandis üheskoos mehega eluraskust ja käis vastu võtmas Lech Wałęsale 1983. aastal antud Nobeli rahupreemiat. Siis, kui Lech oma tegevuse eest vangis istus, pidi kaheksa last sünnitanud Danuta üksinda pere eest hoolitsema.

Filmi stsenaariumi on kirjutanud tuntud näitekirjanik Janusz Głowacki, kelle väärt teatritekste on eestindanud ja tänuväärsel kombel siinmail tutvustanud Hendrik Lindepuu. Kriitilise vaimuga ja moodsa dramaturgiakeelega Głowacki valiti kirjutama lugu vastuolulisest Wałęsast, kes pakub Poola avalikkusele oma minevikuga siiaaani kõneainet. Näiteks pole seniajani päriselt vaibunud arutelud selle üle, kas Solidarności kuulus juht oli või ei olnud Poola Rahvavabariigi salateenistuse agent varjunimega Bolek.

Elektrik muutis maailma

Peagi 86-aastaseks saav Wajda peaks oma uue teose vaatajate ette tooma tänavu oktoobris. Lech Wałęsa pole ajaloolise tegelaskujuna filmikunstis päris uus tegelane. Tuntud režissöör Volker Schlöndorff on vandanud filmi „Streik”, kus Wałęsat mängis poola näitleja Andrzej Chura. Wajda ise tegi 1981. aastal filmi „Człowiek z żelaza”, kus Wałęsa nängib ühes episoodis iseenast. Film võitis Cannes'i filmifestivalil parima filmi Kuldsel Palmioksa.

Wałęsa on rohkemgi filmirollides iseendana üles astunud, nii dokumentaal- kui ka mängufilmides, kuid Wajda „Wałęsa” on esimene mahukas eluloofilm 20. sajandi suurkujust, elektrikust, kes muutis maailma ja tõusis presidendiks. **• Andres Laasik**

Iga arhitektuur on varjualune, iga suurepärase arhitektuur on ruumidisain, mis hoiab vaos, kaisutab, innustab või stimuleerib selles ruumis viibivat inimest. — Philip Johnson, arhitekt

Absoluutne arhitekt

Noore **arhitekti preemia** laureaati Villem Tomiste ühendab endas **idealisti**, loojat ja **tegudeinimest**.

Illustratsioon: Raimo Reiman

Skeptikukülje puudumine annab suure joone ja julguse taotleda originaalseid lahendusi.

KES TA ON?

Villem Tomiste

Sündinud 8. augustil 1975 Tallinnas

2000

Lõpetas Eesti kunstiakadeemia arhitektuuriteaduskonna.

2000–2002

Vabakutseline arhitekt

2002–2012

arhitektuuribüroo Kosmos OÜ (koos Ott Kadariku ja Mihkel Tüüriga)

2002. AASTAST

Eesti arhitektide liidu eestseisuses

2010. AASTAST

EAL-i aseesimees

2011

Korraldas Eesti arhitektuurikeskuses esimese Tallinna arhitektuuribiennaali.

2012

Formeerus Kosmos OÜ baasil Tomiste ettevõtte Stuudio Tallinn ning Kadarik ja Tüür jätkasid nime all Kadarik Tüür Arhitektid OÜ.

TUNTUMAD TÖÖD

Rakvere keskvaljaku planeering, Laagri kortermajad, neli linnamaja Roteranni kvartalis ja linnamaja Tallinna vanalinna Aia tänaval

Portree

Tanel Veenre
toimetaja

Villem Tomistet on mitmel põhjusel võimatu ignoreerida. Tema pikk, vibalik ja alati stiilne kuju tundub moodustavat orgaanilise osa Tallinna südalinnas tukslemisest. Kuid lähemale pugedes tundub, et seespool pöörlevad pöörase hooga hammasrattad ja aurumasinad, mis lubavad tal aega ja ruumi ignoreerides esineda korraga mitmel rindel. Mõõdunud sajandi viimasel kümnendil osales ta näiteks popis poistebändis Must Q ja veetis pea neli aastat ajalehe Post valvetoimetajana.

Nüüdseks on ta oma piksilma suunanud kindlalt arhitektuuriteemadele – nii arhitekti, kirjutaja, kuraatori kui ka organisaatorina. Mõõdunud suvel surnuist (arhitektuuritriennaalist) ellu kutsutud ja täiesti värske jume saanud Tallinna arhitektuuribiennaal (TAB) on tõenäoliselt üks säravamaid saavutusi, millesse Tomiste on oma energialaenguid suunanud. Kangelane ise nendib tagasi vaadates üsna

lihtsalt: „TAB oli väga lõbus, nagu arhitektuur ning selles rääkimine olla võiksidi.” Kolleegid kiidavad, et TAB tõi fookusesse eksperimentaalse arhitektuuri – seda nii loengute, näituste kui ka visiooni-võistluse kujul. Tomiste püüab seejuures mind üsna ebaõnnestunult veenda, et on tegelikult laisk. Oma arust ei liiguta ta end kuigi palju ja nimetab ühe üsna šiki patu: talle meeldib tundide viisi kohvikus istuda.

Arhitektuuriajaloolane Mait Väljas usub, et Tomiste kui arhitektuuri propageerija rolli taga peitub arusaam, et see on midagi enam kui lihtsalt klaas ja betoon: „Arhitektuur kui kõige sotsiaalsem kunst, mis meid iga päev ümbritseb, ei saa vaikida, ja antud valdkonnas iga-päevaselt tegutsevad inimesed peaksid enam sõna võtma. Villemi sõnavõttudega võib nõustuda, võib ka mitte, kuid arhitektuuri ei ehitatud keskkonna üle diskussiooni loomisel on need olnud väärtuslikud.”

Rahutu mootor

On üks joon, mis tundub ühendavat kõiki Tomiste tegemisi – idealism. Koos loomingulisuse ja kosmopoliitse maailmanägemisega on see suurepä-

rane kombinatsioon uuendamaks meie arusaamu arhitektuurist kõige laiemalt. Arhitektuuriuurijast hea tuttav Ingrid Ruudi kinnitab Tomiste hädavalajalikkust Eesti konnatiigis, sest Tomiste on rahutu mootori tüüpi ja kindlasti produktiivne tegudeinimene, kes näeb pigem suurt pilti kui nüansse: „Villem on maailma suhtes avartalt uudishimulik, eelistab praktilisi kogemusi teoretiseerimisele. Kahtleva skeptiku külje puudumine temas annab talle suure joone ja julguse taotleda originaalseid lahendusi.” Tomiste ei pelga oma põhimõtete nimel tulle sööstmast ega avalikult vastandumast. Kas ta ka seejuures põeb? Lähemad tuttavad väidavad, et seda siiski juhtub, aga avalikult ei näita ta seda kunagi välja. Nõnda eristub ta eredalt keskmise eesti arhitekti mõtlikust kuvandist.

Tomiste on visionäär, kelle uljus ja võib-olla isegi mõnetine lapsemeelsus lubab mõtetel tõusta kõrgustesse, mis on

maisemale tüübile kättesaamatud. Oma visioone sõnadega maalides tundub ta andvat linnale elu. Tomiste sõnavarasse kuuluvad väljendid nagu „elava linna vaimne keske”, „inim-mööduiline linnaruum” ja „uue linnakoe loomine”.

Tomiste peas on küpsenud näiteks mõte kujundada Lasnamäe kanalist atraktiivne peatänav ja ehitada Maarjamäe memoriaali tagusele klindile võimas vaateplatvorm.

Kõige rohkem intrigeerib Tomistet siiski Tallinna kesklinn ja vanalinn, kus piirangud on suurimad: „Piirangud on erinevad huvid, siin tuleb appi dialoog. Huvide paljusust sünteesiv arhitektuurne dialoog on võluv.”

Veel unistab ta Kadrioru ja linnahalli vahelise Vanasadama ala tänavavõrgustamisest, koos kortermajade, äride ja kohvikutega. Kesklinna jaoks on ainulaadne olukord, et uude linnas mahuks elama ja töötama Rakvere jagu inimesi.

Tomiste peas on küpsenud näiteks mõte kujundada Lasnamäe kanalist atraktiivne peatänav.

Oma füüsilisest panusest linnaruumi peab Tomiste ise kõige südamelähedasemaks muidugi ohtrate arhitektuuri-auhindadega õnnistatud Roteranni kvartali kortermaju.

Härrasmees Venezias

Ott Kadarik, Tomiste endine kolleeg arhitektuuribüroost Kosmos, rõhutab kõigepealt Tomiste emotsionaalsust, mis võib olla korraga nii hiiglaslik pluss kui ka miinus. Tema-ga juba igav ei hakka: tulisust on nii sõnades kui ka tegudes. Punase niidina läbib lähedaste juttu ka kuvand Tomistest kui suurepärasest seltskonna hingest, kelle huumor on raputav ja naer nakkav.

Kadarik kinnitab, et võitluskaslasena on Tomiste suurepärase sell, tormab pikalt keerutamata otse barrikaadidele. Ja barrikaadidel tundub ta veetvat enamiku oma ajast. Kui ta ei ole parasjagu järjekordsel Venetsiaareisil.

Tomiste kolleeg Mihkel Tüür meenutab legendaarseid sõpruskonnaga Venezias käimisi: „Kui mul endal on Venetsia tänavatel peale mõnda nurka pilt suhteliselt hägustunud ja sillad hakkavad üksteisele sarnanema, siis Villem suudab

detailselt kirjeldada päevade-pikkuseid teekondi labürintsetes linnades detailideni.”

Niisiis on Tomiste arhitekt selle sõna otseses mõttes. Tähelepanuväärne omadus, mida muusikute puhul nimetatakse absoluutseks kuulmiseks ja muusikaliseks mäluks, väljendub temal ruumitunnetuse ja ruumimäluna. Kuid Tüür juhib tähelepanu sellise tunnetuse pahupoolele: nii nagu absoluutse kuulmisega inimese jaoks valmistab kohutavat piina häälest ära pillide kääksutamine, võib Tomistele mõjuda ruumide ja planeeringu ebaselge ja häälest ära teostus.

Tundub, et kõik tema protsessid on pidevalt töös, jälgivad proportsiooni, vormi, värvi ja valgust, häält ja lõhna. Vahel jääb mulje, et ta on arhitekt kõiges – ka tema võileivad ei ole kunagi juhuslikud. Kuuldavasti leidub Tomistes ka galantset härrasmeelikust, mida ei ole enam paljudes meestes. Tema riided on kombineeritud, juuksed timmitult nurga all, kohvikus on tal kindel laud ja ka kohvijoomine on tema jaoks kunst – selleks et vaht säiliks, tuleb kohvi ju kindla nurga all segada. ●

Moonika Siimets näitab muinasjutte väikestest suurtest inimestest

Kui **Tove Jansson** oleks loonud väikese My heaks tüdrukuks ja lasknud ta meie **maailma** askeldama, **vändanuks** My siin kindlasti **dokfilme**.

Uus

Mart Niineste
reporter

„Mulle meeldivad tegelased, kes on suuremad kui argipäev,” lõövad režissöör Moonika Siimetsa silmad mu esimese küsimuse peale särava. Neil nädalatel linastus tema värske „Salme saladus” kinos ja televisioonis. See on film Sõnajalgade pere elust Salme külas Saaremaal. Helendavad olendid, kui kasutada kersnais-

mi, köidavad Moonikat, tema filmid räägivad väikestest suurtest inimestest meie keskel. Neist, kes elavad oma pealtnäha väikest elu, märkamata endas arhetüüpi. Seda kedagi, keda Moonika neis näeb, kelle olemust ta edasi anda püüab. Tuleb ettekandja ning me telime kakaod ja teed.

Päeval vaatasin toimetuses Moonika filme. Ja tabasin end mõttelt, et kui neid poleks teinud tema... „Moekoer” sülekoerte pidajatest võiks kellegi teise tööna naerda „nummiroosa kultuuri” üle või olla

argumendiks loomaõiguslastele. Kaheksakümneaastasest teivashüppajast kõnelev „Maailmameister” näitaks kõverpeeglist kõiki neid vanamehi, kellel on elus veel üks täitmata eesmärk, mille nimel pingutada. Ja kuigi „Salme saladus” vastandab külaelu Sõnajalgade omale, kuigi siin kohtuvad naturalism ja hüperrealism, pole film üles ehitatud kontrastide groteskseks võimendamisele.

„Ma olen õppinud kaks aastat Tartu ülikoolis folkloori. Kui sain Tallinna telerežiis- se sisse, siis jäid need õpin-

ITAALIA VALAMUSEGISTI „AMPHORE” ELUAEAGNE TOOTJAGARANTII

125 € (250 €)
Termostaadiga alates **149 €**

MASSAAŽIKABIIN RSC-392-1

90 x 90 cm
klaasist tagaseinad,
massaažidüüsid, lae- ja käsidušš

249 € (499 €)

AKRÜÜLVANN

170 x 80 x 80 cm
RBT-ANGLO-170 „lõvikäppadel”

499 € (799 €)

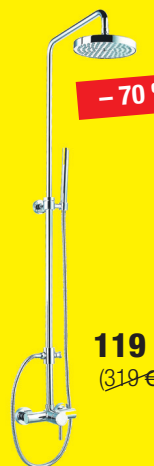
NATURAALPARKETT TAMM 3-LIPPI

Valmistatud Euroopas,
liimivaba paigaldus

16,9 € / m²

VIHMADUŠŠI KOMPLEKT MESSING (KROOMITUD)

119 € (319 €)

Vaata lähemalt pankrotivara.com ja www.laohind.ee

Tallinn: Tatari 51, „Lõuna Ostukeskus” (parkimine hoovist kellaga 1,5 h tasuta) E-R 10-18; L, P 10-16
Tartu: Turu 45B / Sepsa Keskuse uus hoone (parkimine tasuta) E-R 10-18; L, P 10-16

Soojad sõbrakuu pakkumised Plastolt!

Parima soojapidavusega aknad põhjamaa kliimasse!

Ole kohal!

Ainult veebruaris • paigaldus • viimistlus

-20%
-20%

NB! Pensionäridele lisasoodustused!

AKNATEHAS Peterburi tee 92d tel 622 1500
OISMAE Osmäe tee 1a tel 639 5500
MUSTAMAE Sõpruse pst 222 tel 654 2545
LASNAMAE Punane 40 tel 635 2000
KRISTINE Sõpruse pst. 3 tel 633 8360
TARTU Riia 24 tel 742 7470
PÄRNU Papinidu 4 tel 442 0136
RAKVERE Laada 3a tel 322 7785

NARVA Rahu 36a tel 356 0291
VILJANDI Tallinna 11 tel 433 3851
JÕHVI Rakvere 11 tel 337 0164
HAAPSALU Posti 41 tel 473 7400
VALGA Kesk 10 tel 767 0566
PÕLVA Kuuse 2/Jaama 14 tel 799 1717
PAIDE Vee 1 tel 384 7040
KURESSAARE Tallinna tn. 27 tel 473 1336

KÖMMERLING®

Nr.1 PVC aknaprofiilide tootja Euroopas

PLASTO®

NB! Leia põnevaid lisasoodustusi

A K N A D • U K S E D

KONSULTATSIOON • MÜÜK • PAIGALDUS

Foto: Rauno Volmar

KES TA ON?

Moonika Siimets

Sündinud 7. mail 1980 Tartus.

Õpingud

Tartu Forseliuse gümnaasium, 2000–2002 Tartu ülikool, kirjandus ja rahvaluule. Lõpetanud aastal 2006 Tallinna ülikooli režissöörina, praegu õpib Balti filmi- ja meediakoolis mängufilmirežissööriks.

Töö

PÖFF-i tudengifilmide festivali Sleepwalkers juht, toiduajakirja Oma Maitse toimetaja, telesaadete „Osoon” ja „Selgeltnägijate tuleproov” režissöör. Varasemasse minevikku mahuvad episoodilised töötused: suvereporiter ajalehes Postimees, seenekorjaja lirimaa, ettekandja, arheoloogilised väljakaevamised jpm.

Filme

DOKUMENTAALFILMID

„Raport: roheline Eesti”, sarjas „Eesti lood” valminud „Maailmameister”, „Moekoer”, „Salme saladus”

LÜHIMÄNGUFILMID

„Deus ex Machina”, „Tere, mina olen Tom!”, „Aeg ei peatu”

TELEDOKUMENTAALID

„Teatriaasta 12 kuud – Vanemuine”, „Guido Kangur. Kodukoht”

gud pooleli,” põikab Moonika oleviku paremaks mõistmiseks minevikku.

Aastate tagant leiab ta ka teostamata jäänud plaani saada pärast keskkooli suvereporiterist ajakirjanikuks. „Tagantjärele tarkusega vaadates saan muidugi aru, et kõik on läinud just õigesti. Ka see, et ma enne režiid rahvaluulet õppisin, oli vajalik. Just seeläbi sattusin ekspeditsioonidele Lõuna-Eestisse ning nemad seal Võromaal jutustavad kogu aeg lugusid ja ka muinaslugusid, mille kaudu avaldub mingi palju sügavam mõte. See maailmanägemise viis jäi kuidagi külge. Ja võib-olla on see ka üks asi, mille pealt mina loon oma asju.” Tuleb ettekandja ning toob meile teed ja kakaod.

Õhtul vaatan sumisevas kohvikus, kuidas ta räägib

oma filmidest ja nende tegemise küsimuse – mõtlen neid kohapeal välja – ära ja tõmbab pilguga mööda kohvikut ekseldes end vastates käima. Temas näikse alles olevat võime imestada koos sooviga seda üha uuesti teha. „Õige inime ne on õigeid asju tegema satunud,” mõtlen.

Lahtiselt ettevalmistunud

Moonika räägib neist õigestest asjadest heleda leegiga. Sellest, miks on hea, kui esimene unistus kohe ei täitu. Miks oli Jüri Sillartiga suhtlemine omal ajal talle nii oluline. Kuidas ta enda jaoks dokumentaalfilmide žanri avastas. Kuidas ta leiab seda, millest järgmist filmi tegema hakata. Et ta suudab oma tegelastega niivõrd samastuda, et ei hak-

ka montaažiruumis neile liiga tegema. Et ilma meeskonnata poleks tegelikult filmi. Ettekandja askeldab kusagil teiste laudade vahel, teest ja kakaost on veel pool tassi joomata.

Räägime sellest, kuidas dokumentaalfilme tehakse. Kui režissöör ja võttemeeskond erinevalt mängufilmist sajabrotsendiliselt võtteplatsil toimuvat – ja tegelasi – ei kontrolli, siis mis siis? „Et dok-filmi ja üldse filmi tehes pead ühest küljest olema hästi ettevalmistunud ja pinnast tunda, samas pead olema hästi lahti, et seda, mis elu pakub, maha ei magaks ja märkama ta ei jäta. Ja siis kõike seda läbi enda pidevalt filtreerima, et mis on ikkagi see lugu, mida mina öelda tahan.” Ootame ettekandjat ja kui ta tuleb, küsime kakao ja tee arvet. ●

MEENUTUS

Dokumentaalfilmirežissööri argipäevast

●● „Moekoera” tehes ei olnud need naised, kes mulle alguses filmi tegemiseks inspiratsiooni andsid ja keda oma peategelasteks tahtsin, nõus filmis osalema. Nii tuli leida uued karakterid. Selleks veetsime produtsent Mari Kallasega poolsuve eri sülekoerte ja nende perenaistega kohtudes, koeraväljakutel luusides, koerailusalongides ning regist-

reerisin ennast isegi koerte Orkuti liikmeks oma väljamõeldud koeraga. Ühelt internetilehelt ma peategelase lõpuks leidsingi.

●● „Salme saladuse” filmi puhul tahtsin Sõnajaalgadele kõrvalliini külaelanike näol ja otsisin mõnda vana kalurit. Käisime Mariga läbi kümneid peresid Torgust Kuresaareni ning saime tunde materjali, nii et võiksin vabalt teha sõja-

dokumentaali Tehumardi lahingust. Selle „õige” naise aga leidsime juhuslikult külavahe bussipeatusest. Ta ise sattus mu teele õigel ajal ja hakkasime rääkima. Selgus, et lisaks sellele, et ta kalal käib, on tal ka esoteerilised teemad päevakorras. Ta polnud alguses üldse nõus filmis osalema ja pidime kõvasti pingutama, et usaldust võita.”

Kangadzunglis
13.–19. veebruaril
sõbranädal!

kogu kaup –50%

www.kangadzungel.ee

TALLINN Mustamäe tee 12
E-L 10.00–20.00 P 10.00–18.00

TALLINN Tartu mnt. 35
E-R 09.00–19.00 L-P 09.00–17.00

PÄRNU Karja 6
E-R 09.00–18.00 L 09.00–15.00
Erandina avatud 19.02 10.00–14.00

HAAPSALU Lihula mnt. 3
E-R 10.00–18.00 L 10.00–15.00

KURESSAARE Kihelkonna mnt. 3
E-L 10.00–18.00
Erandina avatud 19.02 10.00–18.00

Kauaks autorile tema õigused?

Kes on ülikoolis **humanitaarala** tudeerinud, teab tuntud **loosungit** „Autor on **surenud**“, mille Roland Barthes, tuntud prantsuse **semioloog**, pani **kunagi** oma essee pealkirjaks.

Illustratsioon: Leonardo da Vinci ja veel keegi

Essee

Indrek Ibrus
meediateadlane

Essee sai päris kuulsaks, oma-moodi epohhiloovaks. Nii ongi ehk paradoks, et see, kelle õiguste üle me ka tänapäeval tuliselt piike ristame, on humanitaarias juba ammu koolnuks kuulutatud, matusedki peetud ja haud täis kasvanud. Autoriõiguslaste meelest võib-olla polekski sellest suurt häda, sest eks kehtib see õigus ju kuni 70 aastat pärast autori surma. Arvestades, et Barthes kirjutas tolle essee juba 1967. aastal, siis kas võime ehk 2037. aastal oodata ka autoriõiguse surma? Raske öelda, kuid kuna Eesti Päevaleht mult autoriõiguse tuleviku kohta küsis, püüan veidi vastata.

Barthes'i juurde naastes tuletagem meelde, milles täpselt oli probleem. Tema ja ta mitmete kaasagsete tees oli laias laastus selline: kuivõrd kõik autorid elavad keeles ja kultuuris, siis kasutame me oma mõtete väljendamiseks senise kultuuri vahendeid, s.t etteantut. Kuna neil vahendil on ka omad piirid, mis nendega teha annab, siis kui me mida tahes öelda või kirjutada üritame, sõltub see kultuuri ja keele laiema struktureeritusest, kultuuri intertekstuaalsetest tähendussüsteemidest.

Teiseks, mis Barthes'i puhul peamine: ta pani rõhu auditooriumile ja selle võimele interpreteerida tekstis piiramatul määral oma tähendusi. Lõpuks polnudki autoril enam suurt rolli või võimu, ta osutus semioloogide silmis ühtäki vaid vähemõjukaks „toruks“ kultuuri ja auditooriumi vahel.

Mõnevõrra teistmoodi lahendas autori probleemi Juri Lotman. Tema silmis pakatas autor siiski igati tervisest. Autor küll tugineb kogu senisele kultuuriloole (selle osas on Lotmani hoiak, rõhutagem, väga selge), kuid ta kasutab selle varamu ressursse loovalt, kombineerides neid nii, et kombinatsioonist sünnib heal juhul midagi üsna originaalset.

Juristidele jõuab kohale

Need kaks arusaama – Barthes'i ja Lotmani oma – võiksid ehk olla ka toeks, kui asume uurima autoriõiguste tuleviku. Mulle nimelt tundub, et autori autonoomsuse ja tema töö originaalsuse küsimus pole seniajani veel kuigi otse intellektuaalomandi juristideni jõudnud ega nende tööd piisavalt seganud. Kuid eks ta lähiajal jõuab, sest küsimus nn derivatiivse loomingu ehk sellise loomingu, mis kasutab komponentidena varasemate autorite loomingut, paremast võimaldamisest tõuseb võrguajastul esiplaanile.

Seega, kui me võtame Barthes'i ja Lotmani ainetel omaks, et iga autor tugineb oma loomingus kõigele sellele, mida inimkond on kultuuri väljendusvahenditeks loonud, siis peaksime ettevaatlikud olema, kui hiljem anname sellele samale autorile õiguse tema enda toodangu loovalt üsna kirglist püüdlikkust kõik tarbimispühud ära märkata, on ka nende võimetel piirid. Ja mis peaaegu: see püüdlikkus kipub üsna tihedalt ka ebakohaseks, autori huvidest otse vastukäivaks. Näiteks siis, kui autor juhtub oma teose turunduslikul otstarbel YouTube'i üles laadima ja Eesti autorite ühing selle isetahtsi jälle maha laseb võtta. Kuidas selliseid kommunikatsioonide ja esindatuse probleeme lahendada?

Euroopa roheliste partei esindajad tulid mõne aasta eest välja plaaniga kehtestada maks või osak, mille äratsumise järel saaksid kõik maailma elanikud vaba juurdepääsu kogu olemasolevale kultuurile. Kogutav raha jagatakse seejärel vastavalt autorite ja nende loomingu populaarsusele. Arvepidamist peetakse aga automatiseeritult, algorit-

mis küllap lähima kümnendi jooksul ka lahendatakse.

Teine suur alateema autoriõiguste kontekstis on ikkagi autorite tasustamine, arvestades nende loomingut aina komplekssemat ristmeedialist rändlemist üle meediumi- ja platvormipiiride. Kuigi autorite esindusorganid on näidanud üsna kirglist püüdlikkust kõik tarbimispühud ära märkata, on ka nende võimetel piirid. Ja mis peaaegu: see püüdlikkus kipub üsna tihedalt ka ebakohaseks, autori huvidest otse vastukäivaks. Näiteks siis, kui autor juhtub oma teose turunduslikul otstarbel YouTube'i üles laadima ja Eesti autorite ühing selle isetahtsi jälle maha laseb võtta. Kuidas selliseid kommunikatsioonide ja esindatuse probleeme lahendada?

Euroopa roheliste partei esindajad tulid mõne aasta eest välja plaaniga kehtestada maks või osak, mille äratsumise järel saaksid kõik maailma elanikud vaba juurdepääsu kogu olemasolevale kultuurile. Kogutav raha jagatakse seejärel vastavalt autorite ja nende loomingu populaarsusele. Arvepidamist peetakse aga automatiseeritult, algorit-

mid nopiksid kõik kasutusjuhud välja ja sama automaatselt tiksuksid autorite arvetele ka nende teenitud eurod. Ent kuna selline mudel läheks vastuollu mõningate kapitalismi põhialustega (ei saa eeldada, et kõik õiguste omajad oleksid valmis leivad ühte elektroonsesse kappi panema ja hinnakujunduses ühte jalga käima), võib sestap eeldada, et vaevalt ühtse ja keskselt koordineeritud süsteemi kujundamisest midagi välja tuleb. Kuid tuginedes võrgutehnoloogiatega praeguste arengutrajektoiridele (võrguneutraalsuse kadu, semantilise veebi areng, multi-territoriaalsete „litsentsisõppide“ arendamine) oleks põhjust ennustada mõnevõrra samalaadset tehnoloogilist lahendust. Teatud standardiseeritud lahenduse alusel hakkaksid sisuhaldus- ja vahendussüsteemid esitavat sisu ära tundma ning autorite ja nende tahtlusega siduma ning peale statistika ka mitmesuguseid mikromakseid koordineerima.

Vahendajate roll väheneb

Selliste automatiseeritud süsteemide puhul on üks olulisemaid võimalikke arenguid vahendusteenuste – levitajate, stuudiote, plaadifirmade jms – rolli vähenemine. Mitte et need päriselt kaoks: arenenud võrguühiskonnas võib näiteks efektiivne turundus kujuneda senisest veel-

gi suuremaks väljakutseks. Kuid kindlasti arenevad ka mitmesugused isepublitseerimise mehhanismid – võtkem näiteks kas või hiljuti esitletud Apple'i uus digiraamatute töötlemise ja turuletoomise platvorm. Seega võib oletada, et autoritele laekuvad käibeprotsendid pigem kasvavad. Ja muide, kogu tulevase elukorralduse digitaalse automatiseerituse juures läheb autoritel selleks aina vähem vaja praeguste sarnaseid esindusorganisatsioone.

Kuid rõhutagem: autoriõiguse ise vaevalt kuhugi kaob. Autoriõiguse kujunemine on olnud ajalooliselt oluline loovisikutele teatud majandusliku iseseisvuse tagamiseks ja autonoomia kõigist võimalikest „metseenidest“ ja autori-teetidest on väärtus, mida on mõistlik hoida. Kuid midagi tehakse küllap peagi siiski tolle 70 aastaga pärast autori surma, mille kestel pärijad või õigused kokku ostnud institutsioonid kunagise loometeo taaskasutuse eest kümnist võivad nõutada. Euroopa roheliste hiljutine ettepanek oli vähendada see periood viiele aastale pärast autori maise tee lõppu. Kõlab piisavalt mõistlikult, et oodata uutelt reguleeritorite põlvkondadelt selle väikesest muutuse äratemist. ●

Loe ka:

Artur Talvik „Meie reliikvia on infovabadus“, Laupäev 4.02.2012

**Autoriõiguse
püsimine 70 aastat
pärast autori surma
võib kahaneda
viiele aastale.**

Kui almust jagad, ärgu su vasak käsi teadku, mida su parem käsi teeb

Repro: Caravaggio „Iisaku ohverdamine” (1603)

Arvustus

Kaia Sisask
kirjandusteadlane

„Surma and” on essee individuaalse ja vastutava „mina” müsteeriumist, ohverdusest ning eetika ja pühaduse suhtest.

20. sajandi ühte silmapaistvamat filosoofi Jacques Derrida on seni kahetsusväärselt vähe eesti keelde tõlgitud ja võib küsida, kas Derrida, kelle filosoofiline mõte on lahutamatu seotud prantsuse keele etimoloogiaga, homonüümiatega ja pisimategi tähenduse-varjunditega, on üldse tõlgitav. Neid raskusi ja kõhklusid trotsides on Mart Kangur siiski võtnud eestindada Derrida hilisema loomingu hulka kuuluvat filosoofilist essee „Surma and” ja teinud seejuures enam-vähem kõik, mida ühelt tõlki-jalt üldse nõuda saab. Suurim au ja kiitus talle selle eest.

Nagu tõlkimine, nii on ka püüd Derrida tekstist ülevaadet anda võimatu ja isegi lubamatu tegevus, kuna Derrida ise on kogu oma filosoofiaga alati võidelnud igasuguse sulgemise, fikseerimise ja totaliseerimis vastu. Niisiis ei saa ta ka kirjutada suletud ja ühetähenduslikku teksti. Seega püüan siin edasi anda vaid mõne mõttearenduse, mille labürinditaolised keerdkäigud jäägu aga iga lugeja enese nautida.

Aabrahami tingimusteta ohver

„Surma anni” keskmes on Aabrahami kuhu, kelle juurde Derrida ikka ja jälle oma kirjatöödes tagasi pöördub. Mis pole ka ime, sest on ju Aabraham niihästi kolme monoteistliku religiooni isa kui ka osaline Piibli ühes õõvastavamas ning aina uusi tõlgendusi inspireerivas episoodis – Iisaki ohverdamisloos. Derridat huvitab antud juhul ohverduse ja anni temaatika, mida ta analüüsib ühelt poolt selle tingimatususe ja teiselt poolt silmakirjalikkuse ja kaubavahetuse kontekstis, viies selle kokku niihästi kapitalistliku ühiskonna toimimisloogikaga, europotsentristmiga, lääne heaoluühiskonna silmakirjalikkusega seoses kolmanda maailmaga ja iga inimese individuaalse vastutusega. Tuues esile kogu selle temaatika lõputuid paradokse, liikumisi kahe pooluse vahel ning nende pooluste kohavahetusi. Provotseerides ja klišeesid pea peale pöörates.

Derrida pörkub ühe väga vana vastuoluga, nimelt vas-

„Surma and”

Jacques Derrida

TÖLKINUD
MART
KANGUR
TLÜ KIRJASTUS

Derrida viitab, et usk on alati kingituse küsimus, mis on vabastatud kaalutlemisest.

tandusega juudi ja kristlase vahel, kellest viimased on alati süüdistanud juute kaubitsemises ja silmakirjalikkuses. Variseri ja silmakirjaliku samastamine on üks varaseid kristlaste rünnakuid juutide vastu, vaatamata faktile, et sõna „variser” tähendas juutidel kedagi, kes eemaldus ühiskonnast selleks, et elada puhast elu. Derrida püüab ümber pöörata seda kõige ohtlikumat laadi stereotüüpi juudist kui südame-tust rahavahetajast, Shylockist. Soovimata küll mingilgi määral ühte religiooni teise vastu välja mängida, pigem dekonstrueerida nende mõlema puhul andmise, puhta ohverduse küsimust, viib tema mõtisklus juudilikust Aabrahami loost Matteuse evangeliumini.

Aabrahami valmisolek ohverdada Jumala käsu peale oma poeg, see, kes on talle kõige kallim, on näide puhtast ohverdusest, absoluutsele armastusele „surma andmine”. See ohver on tingimusteta, selle juurde ei kuulu vähimatki kalkuleerimist ega vastutatu ootust. Kui Jumal kutsub Aabrahami, siis Aabraham

eraldab end tavaetikast, terve mõistusest, saades eetilisest mõttes mõrtsukaks. Sekundeerides Kierkegaardile näitab Derrida, et religioosne ja eetiline on kaks eri valdkonda. Religioosne ei ole eetiline. Aabrahamil on absoluutne kohustus absoluutselt teise ehk Jumala ees, tema absoluutne vastutus on vastutus oma teo eest ainulaadses olukorras. Aabrahami vastutus on lunastatud universaalsusest, samas kui eetika on universaalne. Religioosne erand, kus eetiline üldisus peatub, lasub alati meie kohal.

Iga teine on teine

Paradoks on aga selles, et me ei saa täita oma absoluutset kohust teise ees, kui me ei ohverda talle teist „teist”. Pühendudes ühele teisele, reedame me kõik teised teised. Kui me armastame oma lapsi, siis me ohverdame teiste lapsed, kui me järgime ühte usku, siis me ohverdame teised usud. Igasugune puhas pühendumus viib vastuoludesse ja apooriatesse, meie kohustused eri situatsioonides lähevad üksteisele risti vastu ning selles tõuseb vaen ja vihkamine.

Aabraham ei kalkuleeri, sest tema jaoks on tegu ainulaadse, ajast välja rebitud sündmusega. Matteusega on aga hoopis teine lugu. Painava järjekindlusega rõhutab Matteus kui endine maksukoguja oma evangeliumis Jumala-poolse tasu momenti. Siin toob Derrida mängu kogu kaubavahetuse loogika ja selle, kuidas Matteus, mõistes hukka tavalise vorst-vorsti-vastu-kaubitsemise ja vahetamise ökonoomia, asendab selle tegelikult teisega, sedapuhku kõrgemal tasandil, sest nüüd oodatakse tasu Taevast Isalt. See on arvestamine, mis tahab ulatuda teispoole arvestamist, mida Derrida aga nimetab taevaseks silmakirjalikkuseks. Koguge varandust sinna, kus rooste seda ei riku, see tähendab oma südamesse, ütleb Matteus. Seega, „südame õige asupaik on parima rahapaigutuse koht”. Sarnast pauliinlikku teoloogiat patukustutusest, võla tasumisest ja kompensatsioonist mõistab Nietzsche hukka oma „Morali genealoogias”, millele viitamiseni Derrida essee lõpupoolle jõuab.

Derrida viitab, et usk –

mida ta ei seosta ühegi konkreetse religiooniga ja mis ei ole sugugi ainult religioosne mõiste – on alati kingituse küsimus, mis on vabastatud kaalutlemisest ja äritsemisest. Essee lõpetab mõtisklemine veel ühe andmise liigi, nimelt andeksandmise teemal, tuues oma seniste dialoogipartnerite tšehhi filosoofi Jan Patočka ja taani filosoofi Søren Kierkegaardi kõrval mängu ka Franz Kafka ja tema „Kirja isale”.

„Surma andi” on peetud ka Derrida üheks kõige religioonikesksmaks mõtiskluseks, kuid kui Aabrahami jaoks on täiesti teine üksnes Jumal, siis Derrida jaoks on täiesti teine iga inimene ja mitte ainult inimene – „Iga teine on iga(t) teine”. Eetilised ja sakraalsed suhted selle teisega viivad oma keerukuses küll kimbatusse, kuid ärgu sellele osutamise pärast peetagu Derridat küünilikuks või relativistiks, nagu seda vahel pealiskaudsel lugemisel kiputakse tegema. „Surma andi” ei saa lugeda pealiskaudselt, seda võib lugeda üha uuesti ja sellest võib kirjutada suure hulga üksteisega mittekattu-vaid ülevaateid. ●

„Loomulikult tunneb iga inimene teise õnnetusele kaasa. Aga kui see inimene siis oma õnnetusest välja rabeleb, tekitab see teistes mingit ebamäära rahulolematust. Veidi liialdades võiks öelda, et neil tekib tahtmine see inimene tagasi oma õnnetusse paisata.” Akutagawa Ryūnosuke, „Nina”

„Inimese südames on kaks vastu-käivat tunnet”

Arvustus

Kalju Kruusa
luuletaja ja tõlkija

Äsja ilmunud Akutagawa Ryūnosuke „Mandariinid tihnikus” on autori teine eesti keelde pandud novellikogu.

1978. aastal on Ülle Udami tõlkes ilmunud „Hammasrattad”. Värskes kogus on sees mõni sama pala ja pealkirjas sahisel saladuslikult kaasa seesama tihnik, mis on tuttav Kurosawa Akira „Rashō väravagi” kaudu.

Akutagawa jutustab hoogsat lugu, ta on terane kirjeldaja, samas raatsib jätta kõvasti mõtlemisainet arukale lugejale, luues lõpuni lahendamata olukordi. Ta on tõeline puändimeister, aga oma nipiga. Ei pane asju paika ega lahenda mõistatust, vaid lisab juba selgena paistnud asjadesse ootamatult uue mõõtmise või vaatenurga, mis tekitab hapra ja huvitava tasakaalu.

„Taskurätis” loeb professor Hasegawa Kinzō (prototüübiks raamatu „Bushidō – Jaapani hing” autor Nitobe Inazō) kaasaja asjadega kursis olemiseks Strindbergi „Dramaturgiat”, täpsemalt on tal parajasti käsil „Näitlejakunsti” maneerikäsitus. „Kui näitleja leiab mõne täiesti tavalise tunde väljendamiseks ühe kindla kuju ja kui ta saavutab selle esitusviisiga edu, siis mõtlemata, kas see on teataval hetkel sobilik või

mitte, tekib näitlejal kalduvus – esmalt seepärast, et see on tema jaoks lihtne ning teisalt, et ta on selles edukas olnud – pidevalt sama esitusviisi kasutada. Seda nimetatakse manerismiks.” Juhtumisi saabub professorile külaline, ühe ta üliõpilase ema, kes teatab vestluse käigus kurva uudise oma poja surmast, ise sealjuures naerades. Professor pillab ühel hetkel lehviku ja seda üles korjates märkab laua all naise hulumoodi värisevaid ja taskurättist kramplikult kinni hoidvaid käsi. Naise nägu oli küll naernud, kuid tegelikult oli kogu ta keha kõik see aeg nutnud. Samalaadne stseen sisaldub Lafcadio Hearni „Pilguheitudes tundmatule Jaapanile”, kus Yokohamas elav lääne proua iseloomustab oma jaapanlastest teenijannat ebameeldiva elajana, kuna too oli oma mehe

si: „Kui ma noor olin, käis rahu seas ringi arvatavasti Pariisist pärit jutt proua Heibergeri taskurätikust. See rääkis naise poolt antud kahepalgelist etendusest, mil ta, naeratus näol, taskurätti puruks rebis. Meie nimetame seda täna publikuga manipuleerimiseks...” Äsja loetud vihjes häirib miski professori meelerahu. Kokku saavad bushidō ja manerism...

Looming vs. elu

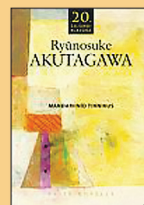
Akutagawa rohkem ei räägi. Kas professor sai valusalt torganud kriitika osaliseks, mis taandab kogu bushidō pelgaks manerismiks? Või rikkus ta rahu aimdus, et läänt ja ida ei ole võimalik lepitada? Et äkki tundusid hoopis Strindbergi mõtted bushidō kõrval võrratult pinnalistena – et maneeeri mõte olekski pidevas kordamises, kuni see loomulikuks muutub. „Taskurätti” kirjutama oli Akutagawat ilmselt ajendanud üks Strindbergi „Näitlejakunsti” jaapaninduse ja Nitobe kirjutiste kokkupuutepunkt. Nimelt meeldis Nitobele tsiteerida üht Edo ajastu mõtleja Miura Baeni võrdlust, et õpetatus meenutab haisvat juurvilja, mis keetes üha enam haisu ajab, kuni valmis keenult oma haisu kaotab. Juhtumisi oli Strindbergi teatrikäsitluses maneeridele antud hinnang Komiya Toyotaka vabas jaapaninduses vahendatud samade kirjamärkidega, mis esineb Nitobele meeldinud Miura mõtteteras – tähendades otseselt „haisu” ning kujundlikult „tehtust, kis-

„Mandariinid tihnikus”

Akutagawa Ryūnosuke

TÖLKINUD MARGIT JUURIKAS, KATILINDSTRÖM JA ÜLLE UDAM VARRAK

tust ja vastumeelsust”. Pealegi on „maneeeri” sõna vahendatud „kata” kaudu, mis on mingis olukorras eeldatav käitumis- või ütlemisviis, jaapanlase jaoks midagi nii sissejuurdunud, et ilma ei oskaks eladagi.

„Bisei lootus” põhineb klassikalisel Hiina ainel. Sima Qiani „Ajaloost ülestähendustes” mainitakse lühidalt Wei Shengi (jaapanipäraselt Bisei) nimelist isikut usaldusväärse ja sõnapidamise võrdkujuna: „Ta on usaldatav nagu Wei Sheng, kes silla all neiu kohutamisele ootas. Neiu ei tulnud ja vesi tõusis, aga ta ei läinud minema, hoidis sillaposti ümber kinni ja hukkus.” Usal-

dus on konfutsianistlikus eetikas „viie püsiva” hulka kuuluv mõiste (teised neli on inimlikkus, kombed, kohasus ja teadmine) ning „Wei Shengi usaldusega” peetaksegi silmas eeskujulikkust inimest, kes usaldab teisi ja on ise usaldusväärne.

See ei ole aga ainus tõlgendus. Juba Zhuangzi norib Wei Shengi kallal, pidades toda inimeseks, kes oma elust hoolimata pelgalt nime pärast kerglaselt sureb, erinevate jõe poolt minema viidud seast. Seal on käibe le lüüdi väljendi teine tähendus: mõtlematu sõnapidamine, ohverdades tühisema asja nimel midagi tähtsat. Aja jooksul on vaidlevald po-

led lisanud loole uusi üksikasju, soovist Wei Shengi kas kii- du- või laiduvääristada.

Juhtumi mitmeti mõisteta- vus teeb Akutagawagi pala huvitavaks. Ta liigub meeolukate lüüriliste kirjelduste najal, ometi jätab otsad lahti ootamise asjaolude suhtes.

Akutagawa laenas küll lugude ainet klassikavaramust, aga need teemad puudutasid teda isiklikult üdini. Üks olulisemaid on talle kunstiloomingu ja elu vaheline küsimus. Akki on iga hinnaga kunsti- tõde ja kirjanikukuulsust taodeldes põhjust karta, et tegelikult pole kirjandus elu kõrval väärt punast krossi. ●

Sõdur, saadik, salaagent ja fantoom

Arvustus

Andres Laasik
andres.laasik@epL.ee

Raamat Eesti Vabariigi järjepidevuse legendaarsest hoidjast August Tormast on lugemine täis draamat.

Torma tegevus Teise maailmasõja järgses Londonis Eesti Vabariigi esindajana on nii üksikasjalik ja detailideni tõetruu, et vaataja ees avaneb modernistlikult tragikoomiline pilt, mil-

le üks peegeldus oli raamatuski märgitud kollaka Briti lehe kirjeldus kadunud Balti riikide saadikutest kui fantoomidest. Konflikti tajumine on raamatu „August Torma – sõdur, saadik, salaagent” suurim väärtus ja võib-olla just tänu sellele tuleb esile kuvand Tormast kui inimesest, kelles hoolimata tema ees seisvatest raskustest (või mis raskustest, lootusetusest) paistab silma põhimõttekindlus, truudus ja kindlameelsus.

Tamman ei pelga näidata Tormat kohati piiratu, salatseva ja väiklasena. Ta teeb seda fakte esitades, jättes asja lugeda järeldada. Raamatust tuleb

esile Pätsi-aegne inimene. See tuleb Torma eluloo jutustamisele kasuks, kuna riigi lakates tuli tal võtta kanda koorem, mis oli suurem, kui kes tahes kanda suudaks. Ja Torma kandis seda au ja pühendumusega. Kirjanduslikult on raamat ekstraklass ja väärt lugemine. Raamatu nimerregistris ei ole ajastu olulisi nimesid, nagu Stalin, Hitler, Roosevelt. Raamatus

„August Torma – sõdur, saadik, salaagent”

Tiina Tamman
ARGO

puudub taustana suur poliitika. Jääb arusaamatuks, kas see puudub sellepärast, et autor arvab lugejat kõike seda juba teadvat ja jätab ka järeldused lugeja enda teha, või on tegemist rahvapärismuses kohatava hirmuga hundi nime suhu võtmise ees.

Faktiesitus lonkab

Atlandi harta satub raamatusse, sest Torma pidi selle- ga oma töös kokku puutuma, kuid harta laiem taust puudub ja seega on lugejal raske otsustada, mida Torma-suguseid üllad mehed said teha ja mida tegid. Riigita riigiesinduste ring ei piirdunud Teise maailmasõja ajal ja järel sugugi ainult Torma ja tema Läti-Leedu kolleegidega. Kasulik oleks olnud võrdlus veel teistegi (Poola?) samas staatuses kolleegidega. See on puudu.

Kui on juttu sellest, et Tor-

ma oli diplomaadina Nõukogude Venele vastuvõetamatu, nimetab Tamman selle põhjuse: „Tema 1917. aasta osalus tsaarigaegses nn surmapataljonis, mis seadis sihikule bolševikest ärajooksikud.” (Lk 98) Ootoot, mis surmapataljon? See lause paneb lugeja üle vaatama elulooraamatu leheküljed, kus on juttu Tormast 1917. aastal, aga surmapataljonist pole seal midagi. Nii tekib hoopis kahtlus, et autoril on väikesi arusaamatusi tähtsate ja vähem tähtsate faktide adekvaatse esitamisega. Või siis tema ette tekkinud faktide või oletuste ümberlukkamise, vaagimise, lahtikirjutamisega.

Ent etteheited Tiina Tammani August Torma elulooraamatule saavad olla vaid kui pisike norimine akadeemilisel tasandil. Tegemist on kvaliteetse kraamiga, mille kohta saab öelda: kõva töö. ●

„Vampiiritapja Buffy” koomiksi viimases osas arutatakse naise õigust oma keha üle otsustada ehk aborti teha. Tegemist on USA-s kuuma temaga, kuna pereplaneerimist korraldav Planned Parenthood on vabariiklaste rünnakute all.

RAAMATUD

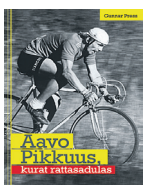
VEIDRIKUD JA VÕPATUSED Ott Kilusk 159 lk, Menu kirjastus

Raamat vaatleb 1980. aastate Eesti külaelu ääremaal. Kool on seal üks eriskummaline asutus, kus mitu õpetajat on nõnda värvikad isiksused, et nende areenile ilmumine ongi võimalik vaid tolles üksildases paigas. Külaelanikud on parajad veidrikud ja rebased enamasti marutaudis. Ning aeg-ajalt juhtub asju, mis panevad võpatama.

AAVO PIKK- UUS, KURAT RATTASADU- LAS Gunnar Press 224 lk, Menu kirjastus

Aavo Pikkuus võitis rattasadulas kõik tiitlid, kullad ja pärjad, millest amatöörattur sai unistada. Ent sama palju kui suurest triumfist on raamatus juttu Pikkuusi olelusviitlusest lapsepõlve poistekambas, halastamatus jalgrattamaailmas, hirmu põlgavas rallisõidus, äris ja treeneritöös. Ning viitlusest raske haigusega.

TSIVIILSEA- DUSTIK 2012 Koostaja And- rus Lauren Agitaator OÜ Kogumik „Tsiivil- seadustik 2012”

sisaldab Eesti tsiviilõiguse põhilisi õigusakte 1. jaanuari 2012 seisuga. Kogumik järgib põhistruktuurilt oma eelkäijaid alates kogumikust „Tsiivilõigus 2002 & kommentaarid”, sisaldades Tsiivilseadustiku koosseisu kuuluva viie seaduse kõrval ka nende rakendusseadused, kinnistusraamatuseaduse, korteriomandi-seaduse, perekonnaseisutoimingute seaduse ja rahvusvahelise eraõiguse seaduse. Juhul kui konkreetse paragrahvi viimased lõiked või punktid on kehteteks tunnistatud, siis ei ole kehtetusviidet toodud, võimaldamaks lugejal saada parem ülevaade kehtivast seadusest. Kommentaarid, mis annavad üldülevaate Tsiivilseadustiku moodustavatest seadustest, on paigutatud kogumiku lõppu.

OMAL HÄÄLEL Toomas Hendrik Ilves, Iivi Anna Masso Kujundanud Angelika Schneider 196 lk, Tänapäev

Kuigi raamatus räägitakse president Toomas Hendrik Ilvese elust ja töekspidamistest, ei ole tegemist eluloo-ega mälestusteraamatuga. Iivi Anna Masso kirjapandud kõneluste eesmärk on tutvustada ja avada lugejale Ilvese mõtlemist võimalikult mõistetavas vormis. Raamat esitleb Ilvest kui riigimeest ja mõtlejat, aga ka kui inimest ja huvitava taustaga eestlast.

KÄSIRAAMAT ELURUUMI ÜÜRILEAND- JALE Teete Lember 144 lk, Juura

Kehtiv seadus paneb eluruumi puhul üürniku ja üürileandja ebavõrdsesse seisu: üürileandjas nähakse tugevamat poolt, kelle eest peetakse vajalikuks üürnikku kaitsta. Samas on üürileandja teadlikkus oma õigustest ja kohustustest väike ja õiguslik kaitse üpris minimaalne. Näidistega käsiraamat lugejal saada parem ülevaade kehtivast seadusest. Kommentaarid, mis annavad üldülevaate Tsiivilseadustiku moodustavatest seadustest, on paigutatud kogumiku lõppu.

TARGA MEHE HIRM Patrick Rothfuss Triloogia „Kuningatapia kroonika” teine osa, 1. raamat Inglise keelest tõlkinud Juhan Habicht 568 lk, Varrak

Patrick Rothfussi „Kuningatapia kroonika” triloogia on viimaste aastate tugevaim debüüt fantaasiakirjanduses. Põhjalikkus, millega autor on üles ehitanud maailma, milles triloogia sündmused aset leiavad, on võrreldav vaid Tolkieni Keskmaga. Nüüd saavad triloogia esimest osa – „Tuule nimi” – nautinud lugejad viimaks asuda ka raamatusarja teise osa kallale.

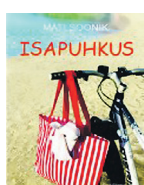
KEEDETUD HINGED Tarmo Teder 128 lk, Eesti Raamat

Autori järjekordne proosa-raamat koosneb umbes kolmekümnest proosaloo-est, mis on jagatud kahte tsükklisse: esimene sisaldab kümme stiilset novelli, teine koosneb lühematest, peaaegu usutavatest lugudest, milles esinevad sageli ka tuntud kultuuri- ja ühiskonnategelased. Proosakogumik on kantud vaimukusest ja sõnaosavusest, selle puhul võib rääkida ka omanäolisest stiilist ja julgest, kohati groteski piiril kujundimaailmast.

ISAPUHKUS Mati Soonik 176 lk, Eesti Raamat

Muremõtetes Väino, kellele abikaasa kolm nädalat tagasi teatas, et läheb ühe noormehega Itaaliasse ja võib sellesse sooja paradiisi jäädagi, sõidab väikese tütreka Elvasse puhkama. Praegu on kooliõpetajast Väinol puhkus – täielik isapuhkus, mõtleb ta irooniliselt – ja tal on aega last kantseldada. Mis saab aga siis, kui jälle algab kool? Õpetajatel on palju kohustusi, üksinda ta lapsega kuidagi toime ei tule... Mida küll teha?

LÜHIDALT

Kohtumisõhtu kirjandusloolase Arne Merilaiga

Tartu järgmine kirjanduslik teispäev leiab aset 14. veebruaril kell 18 Kirjanduse Maja saalis Vanemuise 19, kus Arne Merilai raamatust „Vokimeister” kõnelevad autor ja Piret Bristol. Merilai „Õnne tähendus. Kriitilisi emotsioone 1990–2010” ja „Vokimeister. Kriitilisi konstruktsioone 1990–2011” on valitud kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali aastaauhindade nominentide hulka.

Teisi kulka nominente on Tartu Kirjanduse Majas suure töönaosusega võimalik näha 28. veebruari kirjanduslikul teispäeval.

Lääne kirjandus- kaanon ilmub koomiksina

Gilgameši eepos, „Ohtlikud suhted” ja „Dublinlased” leiavad tee kolmeköitelisse, 1344-leheküljelisse koomiksiraamatusse. Kondenseeritud lugusid joonistab kokku 130 kunstnikku, nende hulgas Robert Crumb („The Book of Genesis”, „Odds & Ends”) ja Will Eisner („The Dreamer”). Veidi puudutatakse ka ida kaanonit: pildikeelde pannakse teiste hulgas „Genji lugu” ja „Tiibeti surnute raamat”. Koomiksid annab välja New Yorgi kirjastus Seven Stories.

Ilmus ülevaade moodsast ehituskunstist

Eesti kunstiakadeemial on hea meel teatada, et eesti keeles on ilmunud Kenneth Framptoni „Moodne arhitektuur. Kriitiline ajalugu” (464 lk).

Maineka Columbia ülikooli arhitektuuriprofessori ülevaade moodsa arhitektuuri ajaloost ilmus esmakordselt 1980. aastal ja on praeguseks saanud klassikaks. Tänu autori pidevatele täiendustele (viimati 2007. aastal) pole teos oma aktuaalsust siiani minetanud. Nüüd eestikeelsena ilmuvasse neljandasse väljaandesse on Frampton lisanud mahuka peatüki, mis käsitleb üleilmastumise mõju nüdisarhitektuurile, staararhitektide fenomeni ja seda, kuidas on mitmel pool maailmas tegeldud jätkusuutlikkuse ja eluaseme probleemidega.

„Framptoni järgi õpitakse uue arhitektuuri ajalugu juba aastaid nii kunstiakadeemias kui ka kõigis teistes korralikes ülikoolides üle maailma. See on suurepärase, et nüüd saavad eesti üliõpilased teha seda emakeeles,” leiab EKA professor akadeemik Mart Kalm. Raamatu esitlus toimub 16. veebruaril kell 17 Eesti kunstiakadeemia raamatukogus (Estonia pst 7, III korrus). Raamatu on tõlkinud Ingrid Ruudi ja Eva Näripea, kujundanud Andres Tali.

Elu keeb terves Eestis.

Loe ja kirjuta oma kodukohast!

Nüüd juba rohkem kui **100 000** kasutajat iga nädal. Lisatud ka maakondlikud kuulutused.

Beebid viivad laps-emad koolist otse elukooli

„Rasedus polnud muidugi **planeeritud** ning ema oli sellest nii löödud, et soovitas mul aborti teha,” meenutab 19-aastane **kaksikute** ema Jane.

Signe Kalberg
signe.kalberg@epl.ee

Sellal, kui teised hommikul kooli lähevad, hoiab Jane Simson õpikute asemel süles pooleaastaseid Carmenit ja Caroliini. Seda, et ta kaksikud ilmale toob, aimas 18-aastaselt emaks saanud Jane juba varakult, sest vanaema oli talle seda ennustanud. Kutsekool jäi neil pooleli juba enne, kui lapsed oma tulekust märku andma hakkasid – tutvus kaksikute isaga lihtsalt röövis õppimisele kuluva aja.

Praegu kasvatab Jane oma tütreid üksinda ning elab koos

kahe sõbrannaga, kel on ka lapsed, ega kurda, et tema peab istuma kodus, sellal kui teised noored peol möllavad. Sügisel kavatses ta laste kõrvalt ikkagi kooli minna ning majutusteenindaja ametipaberid kätte saada. Ta on ka oma emaga ära leppinud ja tunnistab, et ema toetus on olnud talle väga oluline. Lapsi on lubanud hoida ka vanaema, kui Jane ikka koolis edasi tahab käia.

„Mõistan seda vastutust, mis mul emana oma laste ees on, ja sedagi, et mu elu on muutunud. Kõigepealt mõtlen ikkagi lastele. Kõige rohkem olen soovinud emotsionaalset

toetust, et mind keegi julgustaks ja kiidaks ning aitaks kasvata enesekindlust,” ütleb Jane. Ta lisab, et kindlasti soovib ta oma tütardel nii noorelt emaks mitte saada, kuid ometi ei tuleks ka seda karta, et lapse tõttu midagi tegemata jääb. „Emaks olemine pigem innustab, õpetab aega otstarbekalt kasutama ning end kokku võtma,” kinnitab ta.

Abordisoovitust trotsi

Praeguseks 26-aastaseks saanud Pärnumaa naine ja kahe poja ema Malle Link oli siis kuusteist ja õppis põhikooli viimases klassis, kui lapseoot-

le jäi. Aimates, et kannab oma südame all uut elu, läks ta koju ja küsis emalt raha rasedustesti ostmiseks. Kui ema tal seepeale aborti teha soovitas, tekkis Malles sõnakuulmise asemel hoopiski trots. Noorusele ja lähedaste pahameelele vaatamata otsustas ta lapse ikkagi ilmale tuua, mis sellest, et tal polnud haridust ega sissetulekut.

Koolis kõneles ta oma lapseootusest üsna ruttu, kui veel kõhukest nähagi polnud. Õnneks suhtusid õpetajad lapseootel piigasse toetavalt ja koduõpe oli tema jaoks parim lahendus.

TURVALISELT KOOS

Maxi-Cosi turvahällidega kombineeritav jalutuskäru **Quinny Zapp XTRA**

- sobib alusraamiks Maxi-Cosi CabrioFix ja teistele Maxi-Cosi turvahällidele
- kompaktselt kokkukäiv
- kerge alumiiniumraam (7kg)
- otstarbekas reisimisel
- esiratas fikseeritav või sõidusuunas pöörduv

MAXI-COSI
www.maxi-cosi.com

Familyfix ja Easybase alusel kasutatavad Maxi-Cosi turvahällid on veelgi turvalisemad ja kindel "click & go" lukustus vähendab ebaõige või lohaka kinnitamise riski. Turvahälli võid tõsta autost otse käruraamile.

Maxi-Cosi
Citi
(0-13kg)

Maxi-Cosi
CabrioFix
(0-13kg)

Maxi-Cosi
Pebble
(0-13kg)

Turvavöö-
kinnitusega
alus
Easybase2

IsoFix
kinnitusega
alus
FamilyFix

Maxi-Cosi
Pebble
(0-13kg)
FamilyFix
alusel

Maxi-Cosi
Pearl
(9-18kg)
FamilyFix
alusel

Maxi-Cosi
Priori SPS
(9-18kg)

Maxi-Cosi
Priori XP
(9-18kg)

Maxi-Cosi
Tobo
(9-18kg)

Maxi-Cosi
Rodi AP
(15-36kg)

Maxi-Cosi
FeroFix
(15-36kg)

Müüjad Tallinnas: Beebikeskus, Mothercare, Beebimaailm, Kindershop; Narvas: Sipsik, Lastemaa, Kindershop; Jõhvis: Beebimarket; Rakveres: Lastemaa; Tartus: Babyland;; Pärnus: Beebikeskus;

• Beebikeskuses saadaval kõik tooted, teistes poodides valikuliselt!

www.beebikeskus.ee

Pärnu mnt 139C Tallinn tel 656 33 06
greifto@datanet.ee E-R 10-19 L 11-16

BEEBIKESKUS

Foto: Siim Lövi

Jane Simson kasvatab kaksikuid ega kurda, et peab istuma kodus, kui eakaaslased peol möllavad.

Kui ma ei oleks nii noorelt lapsi saanud, oleksin heal juhul nõudepesija.

Kuigi paljud leidsid, et lapse saamine keerab neu elu pahu- pidi, andis see Mallele hoopis- ki tahtmise vastupidist tõesta- da. Ta leidis tööd restoranis nõudepesijana ning teenitud raha eest maksis arved ja ostis süüa. Siis ta veel ei teadnud, et üsna varsti, 19-aastasena sün- nitab ta veel ühe poja.

Malle ei kahetse nii noo- relt emaks saamist mit- te sekunditki. „Kui ma ei oleks nii noorelt lap- si saanud, siis ei oleks ma see, kes praegu olen. Oleksin heal juhul nõude- pesija,” ütleb Malle, kes on nüüd Pärnus noorte emade kooli eestvedaja.

16-aastaselt emaks saami- se puhul oli Malle sõnul kõi- ge raskem suhtlemine: kuidas koolis oma lapseootusest rää- kida, säilitada sõpru, suhelda oma lähedastega.

Esimene ema tugirühmas

Malle elas paarikuuse poja- ga veel Tallinnas, kui sattus oma raseda sõbranna kaudu Caritase loodavasse teisme- liste emade rühma ja oli seal esimene teismeline ema. Jär- gemööda tuli juurde ka teisi rasedaid ja sünnitanud noori emasid. Malle sõnul on hea, kui on usaldusväärne inime- ne, kelle käest nõu küsida ja keda appi kutsuda, kui oma mõistus ei võta.

Pärast teise lapse, Kristjani sündi kolis Malle perega Pär- numaale. Kui siis umbusklik külarahvas uudishimutses, kust kahe lapsega noor nai- ne metsa sisse tuli ja kus ta

mees on, ei tõmbunud Mal- le külajutu eest varjule, vaid võttis kätte ja hakkas val- la ruumides lastele huvirin- ge korraldama. Nii said tema pojad teistega mängida, ta ise külainimestega tuttavaks ja uudishimulikud teada, et Malle mees töötab Tallinnas. Lapsed on Mallele andnud jaksu oma eluga edasi min- na. Pere- ja külaelu kõr- valt võttis ta nõuks

lõpetada poole- li jäänud kesk- kool. „Kui ma põhi- koolis õppi- sin, ega mul siis hästi ei läinud, hin- ded olid väga kehvad ja tegin palju poppi. Lap- se sündides tundsin, et hariduseta olla ei saa, lapse ees oleks häbi,” kõne- leb ta. Nii ei pidanud noor naine paljaks hommikuti viis kilomeetrit lähima bussipea- tuseni kõndida, et kooli sõi- ta. Uus sihtki seisis juba silme ees: minna ülikooli ja muidu- gi tasuta kohale. Ta lõpetas- ki keskkooli kiitusega ja sai Pärnu linnalt suisa preemiat.

Tasuta koht Tartu ülikooli Pär- nu kolledžis säästis talle 80 000 krooni.

Olles pealinnas harjunud teiste noorte emadega suht- lema, tundis Malle, et ei jää muud üle, kui Pärnus sama teema üles võtta. Natuke loo- tusetut jooksmist, ja seejärel sattus ta õige inimese juurde ning juba paari kuu pärast, 2008. aasta jaanuaris alustas ka Pärnus tööd teismelistele ema- dele mõeldud noore ema kool. Eestvedajaks muidugi Malle.

Noorte emade suurim mure on eri olukordades käitumine

ning kooli ja perega toimetu- lek. „Nõuab ju uus elukor- raldus palju läbirääkimist ja kompromisside saavutamist, kuid samas on ka endal suured ootused ja vajadused,” selgitab Malle. Sellepärast räägitakse- gi noorte emade koolis laste kasvatamisest, pereks kasva- misest, tervisest, toitumisest, karjäärist, enesetäiendami- sest ja suhetest. Kõige popu- laarsemad ongi suheteema- lised loengud. Sest enamas- ti kipub olema nii, et kui ema on teismeline, siis on ka isa teismeline.

Üks süles ja teine põlle all

Oli 1989. aasta, kui keskkooli eelviimases klassis õppiv Lau- ra (nimi on tema palvel muu- detud) lapseootele jäi. Kuigi lapse sünd poleks takistanud klassi lõpetamast, leidis kool, et rasedal koolitüdrukul pole sünnis õppida päevakoolis, vaid tal tuleb minna õhtukoo- li. „Tegemist oli ikkagi Nõu- kogude ajaga ja minu olukord väljus ühiskonnas heaks kii- detud raamidest,” tõdeb Lau- ra. Praegu, 40-aastasena on ta juba kolme lapse ema, noo- rim poeg sündis aasta ja kaks kuud tagasi.

Laura, kes elas tollal ämma ja äia ühe katuse all, mäle- tab, et nemad suhtusid lapse ilmaletulekusse märksa rahu- likumalt kui tema enda vane- mad. Klassikaaslastega tek- kis aga distants, sest ees oota-

va emadusega oli Laura saa- nud üleöö küpseks ja ka huvid muutusid eakaaslastega võr- reldes teiseks. Laurat häämas- tas, et tema rasedus mõjus rän- galt just klassivendadele, kes ei suutnud talle enam isegi tere öelda.

Kui Laura õhtukeskkoo- li lõpetas, ootas ta juba teist last, poega. Mitte igauks ei saa lõpuaktusel hoida üht last süles ja teist veel varjul põlle all. Laura on väga tänu- lik mehe perele, kes tal koo- lipäevadel lapse järele vaada- ta aitas.

Tragi naine omandas väi- keste laste kõrvalt ärijuhi eri- ala ja on nüüdseks olnud 18 aastat ettevõtja. Noorelt emaks saamine pole teda takistanud oma eesmärgi teoks tegemast, kuid tagantjärele mõeldes oli 17–18-aastaselt emaks saada ikkagi liiga vara. Ent väikes- te laste emana pole võimalik mõelda, kas miski jääb tege- mata. Mõnes mõttes on siis lapsi kasvatada isegi kergem. „Vanemas eas mõistad lap- se sünniga seotud vastutust, oled teadlikum ja muretsed rohkem. Noore emana seda nii ei teadvusta, seepärast ongi lihtsam silmitsi seista ja jagu saada probleemidest, mis seo- tud kooliskäimise, kodu ja lap- se kasvatamisega,” teab Lau- ra. „Laps ei ole takistuseks, et oma elu elada, õppida ja mee- lepärist tööd teha.”

Kuigi Laura vanim laps, 22-aastane tütar on nüüd juba eas, et võiks emast vanaema teha, arvab ta siiski, et enne on vaja oma asjad kõik valmis teha ja alles siis mõelda lapsele. ●

Laura rasedus mõjus rängalt klassivendadele, kes ei suutnud enam teregi öelda.

TOETUS

Emaks saamine eeldab uusi oskusi

- Noori, lapseohtu rasedaid ja emasid nõustab MTÜ Caritas, kes on Eestis laste ja noorte jaoks töötanud tänaseks 20 aastat.
- „Noorte emadega alustasi- me tööd 10 aastat tagasi. Hak- kasime seda noore ema kooliks nimetama, kuna kõigi muu- de tegevuste ja tegeluste kõr- val õpitakse igapäevast toime- tulekut, näiteks söögitegemist. Emaks ei sünnita, emaks kasva- takse ja õpitakse,” ütleb MTÜ juhatusel liige Heidi Rätsep.
- Lisaks noorte emade toeta- misele pakub Caritas ka lapse- hoidu noortele emadele, kel on lapse sünni tõttu kool poole- li jäänud. Juhul kui lapsel pole sõime- ega aiakohta ja ema tahab koolis edasi õppida, saab ta tuua oma lapse lapsehoi- du tasuta.
- Caritas tegutseb ainult Tal-

- linnas ja viimased neli aastat ka Pärnus.
- Noored emad kogunevad tugirühmadena kord nädalas, kuid personaalselt kohtutakse vajadusel paljudega iga päev.
- Peale Caritase noorte ema- de kooli tegutseb noorte ema- de tugirühm ka Tartus seksuaal- tervise kliiniku juures.
- Noori ema nõustab ka Tallin- na raseduskriisikeskus, vt www. rasedus.ee
- Noored emad saavad infot www.noorema.ee
- 2010. aastal oli Eestis 15 alla 16-aastast sünnitajat. Vanu- ses 16–19 sai lapse 636 noort naist. 2009. aastal oli 14 alla 16-aastast sünnitajat. Vanuses 16–19 sai lapse 840 noort naist. 2008. aastal olid vastavad arvud 26 ja 1019, 2007. aastal aga 27 ja 1145.

SÕBRAPÄEVAD!
13 - 15 veebruar

VEEBRUARIS uued tooted ja palju häid pakkumisi!

TALLINN

Vabrikupood, Tulika 9/11
Keskus Mustika, Tammsaare tee 116, 2. korrus
Mustakivi Keskus, Mahtra 1, 2. korrus
Rüütli 26
Maxima Kaubanduskeskus, Riia mnt. 131
Tartu Kaubahall, Küüni 7
Auriga Keskus, Tallinna 88, 2. korrus
Posti 26
Jõhvi Kaubakeskus, Keskväljak 6, 2. korrus
Pushkini 19

PÄRNU

TARTU
SAAREMAA
HAAPSALU
JÕHVI
NARVA

M A R A T
SINCE 1926

Uljalalt kirev Kukeke

Värskest **bistroost** Telliskivi tänaval väljuvad kõik õndsas **naeratusega**, millele on andnud viimase lihvi **koogimeister** Nadja imeroog.

Köögi Komando köhuori

Vaevast õnnestuks Anni Arrol oma uut söögikohta vaikselt avada ja kõigi sisenejate eelarvamustest vabastamine oleks lootusetu nagu karmavõlgade kasseerimine. Kuid tema värske bistroo Telliskivi tänaval kannatab vapralt välja kõik võrdlused eelmiste söögimajadega. On tunda, et see on Anni koht, kuid ühtlasi on Kukekeses head robustset knihvi, mida eelmistes kohtades ei ole.

Interjööri ongi mõnusalt kodune ja DIY, kuid õnneks ei liigutata vaid nunnumeetri seireid. Anni isa Jaak on kõvasti puiduga mässanud, aga kõige vingema sisekujunduselemendi tiitlit ei anna me mitte tema laudadele ega peegilraamile, vaid hoopis baariletile, mille kuld-

ne muster mõjub värskelt nagu hommikuse kuke sulestik.

Kohti on Kukekeses saja tuuris, kuid lõuna ajal võib vabalt juhtuda, et peate vabanevat lauda hoopis ootama.

Teenindajad on loomulikud ja lahedad nagu koht ise ning ka Anni ei pelga vahepeal mõnd tellimust vastu võtta või klientidega juttu puhuda.

Menüü algab – nagu Anni puhul ainuvõimalik – uputatud munaga kiluvõileibadega (3,80). Tundub, et Anni kanad munevadki üksnes uputatud mune. Ja teine firmamärk – peet – uhkeldab igal menüü leheküljel. Muidu on toiduvalik kirju ja trendikas, pakitudes klassikat knihviga ja muidugi päevapraadi (4,00). Hinnaklass jääb Kalamaja kohta kergelt kalliks, kuid igal juhul saate selle raha eest ausat kraami.

Foto: Köögi Komando

Kukeke	19
TOIT	●●●●●●●●●●
TEENINDUS	●●●●●
ÖHKKOND	●●●●●
Telliskivi 57, Tallinn E suletud T-N 11–24, köök 11–22.30 R 11–kuni kliente jagub, köök 11–24 L 10–kuni kliente jagub, köök 10–24 P 10–21, köök 10–20 Broneeringud ja info info@kukeke.ee	
Edetabel	
CHEDI	20
SADHU	19
SFÄÄR	19
PAPLI	19
VON KRAHLI	AED 19
OKO	19
LEIB RESTO JA AED	19
KORSAAR	19
KUKEKE	19

Söömaorgia alustuseks proovitud Kukekese hooajaline salatitaldrik (6,00) on üks parimaid üllatusi. Kuhi taldrikul on jaotatud sektoriteks: marineeritud peedid, hummus, avokaado, juurseller, rukola... Küüslaugune tomatiläätsestisupp värske koriandri, köömneta ja kitsejuustuküpsisega (4,00) on parim soovitus tuisuseks ilmaks – magushapu ja tummine taldrikutäis.

Lihasai võidab

Pearoogadest on absoluutseks hitiks Kukekese burger (8,00) – jah, me räägime tõesti

hamburgerist. Kuid see mujal ammu trendilainel lauale sõitnud Ameerika rahvusroog tähendab siin mahlast täislihapihvi koos õhukese peedi magusa ja sibula terava maitsega. Maitsemeelt meelitavad veel grillitud paprika ja Cheddaritüüpi tugev juust.

Kuulus *coq au vin* (8,50) on siin tegelikult ööpäeva punases veinis supelnud kana, mis seetõttu tundus oma harilikust olekust palju tugevam. Toitu saatvad hiidkrutoonid lisasid muidu tumedale roale veidi helgust. Kõige lahjema mulje jättis pearoogadest lamba-

liha- ja puravikupada talviste köögiviljadega (8,00), kuid selle kohta ütles kokk ausalt, et tegemist on lihtsa koduse toiduga (ja puravikud olid kahtlaselt šampinjoni nägu). Väga šikk on see, et praadide lisandid tulevad lauale eraldi kausikeses – nii kergelt küüslaugused kikerhersed kui ka röstitud köögiviljad.

Raugema hakanud söögiind tõusis taas taevasse, kui lauale saabus tükk Nadja mango-beseekooki (2,50), mille eest valmistajale tuleks eraldada vähemalt üks Köhukõdi Orden. ●

Vabariigi 94. aastapäeva puhul palju raamatuid tähtpäevahindadega!

60 teost vaid

9€

4€

0,94€

Kampaania kestab 1.-29. veebruarini.

Soodushinnaga raamatud leiad Rahva Raamatu kauplustest:

Tallinnas Viru ja Rocca Al Mare keskuses ja Pärnu mnt 10; Tartus Tasku keskuses; Pärnu Port Artur 2 keskuses Lai 11; Viljandis Mainori keskuses Tallinna mnt 19/21; Kuressaares Tallinna 8.

Rahva Raamat

AJAKIRJADE KIRJASTUS

Ise olen väike, aga jõud on suur!

Väike kotlet on valmisküpsetatud lihatoode, mis sobib hästi pere igapäevasele toidulauale. Kikase väikese kotleti jõud on selle heas maitse!

Kikase kotlet on:

- harjumuspäraselt hea maitsega
- valmisküpsetatud
- säästliku pakendiga
- nitritsoolata
- säilitusaineteta

www.kikas.ee

5 OSCARI NOMINENT
2 KULDGLOOBUSE VÕITJA
PARIM FILM
PARIM MEESPEAOSA

Järeltulijad
George Clooney

K12

Saal 2	19:20	21:55 (v.a. T, N)
Saal 10	15:05	16:40

ESIMEST KORDA KINOEKRAANIDEL
EESTI KEELES JA 3D-FORMAADIS

LÕVIKUNINGAS 3D

K12

Saal 1	eesti ki!	11:45	14:15	16:45
Saal 5	eesti keeles!		17:30	
Saal 6	inglise keeles!	18:35 (v.a. T)		
A.Le Coq Sviit	eesti keeles!	14:20 (L, P)		

MATT DAMON SCARLETT JOHANSSON
ME OSTSIMA
LOOMAAIA
KINODES 2. MÄRTSIST

DENZEL WASHINGTON RYAN REYNOLDS
TURVAMAJA
KEEGI POLE
VÄLJASPOOL OHTU
K12

Saal 1	19:00 (v.a. L, T, N)	21:35 (v.a. L, T, N)
Saal 2	21:55 (ainult T)	
Saal 9	11:40	16:25
Saal 10	21:20 (ainult N)	
A.Le Coq Sviit	19:00 (v.a. L, T, N)	21:35 (v.a. L, T, N)

Disney
JOHN CARTER 3D
KINODES 9. MÄRTSIST

MET OPERA HD LIVE: JUMALATE HUKK
Saal 1 19:00 (ainult L)
A.Le Coq Sviit 19:00 (ainult L)

LEONARDO HD LIVE ÜLEKANNE
Saal 1 21:00 (ainult N)

NÜÜD LÄHEB SÕJAKS MS12
Saal 1 (EELLINASTUSED) 18:50 (ainult N)
19:00 (ainult T) 21:15 (ainult T)

VASAKU JALA REEDE K14
Saal 2 (EELLINASTUS) 21:55 (ainult N)

REIS 2: SALADUSLIK SAAR PERE
Saal 2 3D 11:55 14:30 17:05
Saal 5 3D 19:55
Saal 7 3D 21:30
A.Le Coq Sviit 3D 16:50 (L, P)

SAABASTEGA KASS 3D PERE
Saal 3 2D eesti keeles! 12:30
Saal 5 vene keeles! 11:50
Saal 7 eesti keeles! 16:00 (L, P)

MINU SUUR O! (EELLINASTUS) K12
Saal 3 17:25 (ainult T) 19:45 (ainult T)

MÄRTSI IIDID K12
Saal 3 17:15 (v.a. T) 19:45 (v.a. T)

SALAKAUP K12
Saal 3 14:40 22:05

PIIRI PEAL K12
Saal 4 22:15

MINU NÄDAL MARILYNIGA MS12
Saal 4 13:50 17:45 20:00

ÜKS KASS PARIISIS OSCARI NOMINENT!
Saal 6 eesti ki! PERE 12:15 16:10

LOHETÄTOVEERINGUGA TÜDRUK
Saal 5 K14 14:00
Saal 6 20:45 (v.a. T, N)

TEISPOOLSUS: ÄRKAMINE K14
Saal 5 22:10

TUMEDAIM TUND 3D K12
Saal 6 13:45

CORIOLANUS K12
Saal 6 15:55

Coca-Cola PLAZA
www.forumcinemas.ee
wap.forumcinemas.ee
INFO TELEFONILT 1182

ALVIN JA KOOPAORAVAD 3 PERE
Saal 6 eesti keeles! 11:35

ME. USUME ARMASTUSSE K14
Saal 6 (EELLINASTUSED) 18:30 (ainult T)
20:45 (ainult N) 21:10 (ainult T)

SÖJARATSU 12:10 (L, P - 12:50)
Saal 7 MS12 15:15 (v.a. L, P) 18:20

IVAN TSAREEVITŠ JA HALL HUNT
vene keeles, eestikeelsete subt-ga! PERE
Saal 8 13:00 (L, P)

VANNE MS12 12:40 (v.a. L, P) 15:00
Saal 8 17:20 19:40 (v.a. N) 22:00

RAUDNE LEEDI MS12
Saal 8 (EELLINASTUS) 19:40 (ainult N)

MEES RAHA EEST MS12
Saal 9 14:10 19:05 21:25 (v.a. L)

ME OSTSIMA LOOMAAIA L
Saal 10 (ERILINASTUS) 19:10 (ainult T)

VIDEOPÄEVIKUD K12
Saal 10 12:00 19:15 (v.a. T)
21:20 (v.a. N; T - 21:45)

*A.Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A.Le Coq Sviit E-N pilet 17€, R-P pilet 21€

www.kino.ee | Estonia pst 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

ARTIS
KUNST ON KINOS

SEIKLUSLIK ANIMAFILM
SUURTELE JA VÄIKESTELE
EESTI KEELES!

ÜKS KASS PARIISIS
UNE VIE DE CHAT
JEAN-LOUP FELICOLI JA ALAIN BARNOLLI FILM

10:30	14:15	15:45	18:00	Üks kass Pariisis - eesti keeles
11:30				Pere ja Kodu multilaegas: Koeratüdruk Lotte kõige suuremad sõbrad
12:15	17:15	19:15		Artist
12:25				Väike noid Lilli 2: Reis Mandolani
14:00	16:00	19:30	21:30	Minu nädal Marilyniga
21:15				Täiuslik meel

Vaata kino Artis nädalakava **www.kino.ee**

Pärnu Jäähfestival 17.-26.02.2012

17.02 kl 19
Avashow

18.02
HOKISHOW
Kalapüük

www.icefest.eu

Meediapartner:
Pärnu & Postimees

SKODA, Pärnu, EESTI KULTUURKAPITAL, Lõuna-Eesti Jäähkeskus, Lõunakeskus, bauhof, KALEV, norden, EAS, elisa, TALLINK, ICEPEAK

EESTI EKSPRESS
RAAMAT

Sarja „Areeni bestseller“ 2. raamat

EMMA DONOGHUE
TUBA

EMMA DONOGHUE
TUBA

Kujuta ette, et kogu su elu on möödunud väikeses kambrikeses, millel ei ole ühtegi akent. Vaid killuke taevast headel päevadel. (Kätlin Kaldmaa)

Saadaval raamatupoodides. Tellimiseks helista telefonil 680 4444 või klienditugi@lehed.ee

areeni
bestseller

EESTI KONCERT

P 12. veebruar kell 13
Karula kirik, Lüllemäe

P 12. veebruar kell 17
Viljandi Jaani kirik
Renessanssmosaiik.
HORTUS MUSICUS
kunstile juht **Andres Mustonen**

L 18. veebruar kell 16 Väravatorn
Ach Elslein, liebes Elslein.
HORTUS MUSICUS
kunstile juht **Andres Mustonen**
Saksa renessanssmuusikat - Isaac, Senfl

Info tel Tallinnas 614 7760, Tartus 737 7537,
Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

TALLINNA LINNATEATER

Gizzelle
5., 9., 26., 29. märtsil 19.00

Biloxi blues
6., 7. märtsil 19.00

Härra Biedermann ja tulesüütajad
12., 13. märtsil 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Kuulutuste tellimine!
kuulutus.epl.ee

Vali rubriik, kirjuta tekst ja maksa ühes kohas

Eesti Päevaleht

Suur ja südamluk,
tark ja töökas,
nutikas ja naeruhimuline

PEETER SOOVÄLI

60

Palju õnne ja tervist!

sõbrad kodukandist

JÜRI GÜMNAASIUM

VASTUVÕTT 10. KLASSIDESSE
JÄRGMISTELE ÕPPESUUNDADELE

ettevõttlus ja rahvusvahelised suhted
loomemajandus ja kultuur
reaalsuund

Sisseastumiskatsed reedel, 9. märtsil 2012.a

Eelregistreerimine 1. veebruarist kuni 5. märtsini 2012.a

Vaata lähemalt www.jyri.edu.ee

Võta meiega ühendust kool@jyri.edu.ee või 6224200
Laste tn 3, Jüri, Rae vald

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

15. veebruaril 2012 kell 18.00

DEBÜTANTIDE BALL

Birk Rohelend,
Hanna Kangro,
Kaur Riismaa

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2 eurot, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1 euro

Laen

- Laen kinnisvara tagatisel.**
ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 6486083 www.aolaenu.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatund-jatega.
- Soodsalt ja kiirelt laen kinnisvara tagatisel ja ilma!** Tasuta infotelefon 800 24 24

Ost

- Kunstisalong Allee, Pikk 34.**
Vanema kunsti ost ja müük, oksjonid. Avatud E-R 10-18, L 11-15. Tel 646 4500 512 7677 info@allee.ee www.allee.ee
- Ostan omanikult korteri Tallinnas.**
Tel 58 200 800

Kui Teid huvitab peidetud tarkus ja sisemine teadmine, küsige tasuta soomekeelset tutvustavat materjali posti teel: PL 8, FI-33341 Tampere, Findland või e-postiga: amorc@amorc.fi www.amorc.fi

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raie te üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepu eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

TIPOLIIN KINNISVARABÜROO
VELJO TARVIS
tel. 5647 1516, tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

TALLINNA KREMATOORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäeva-ringselt kogu Eesti piires.

Tuhastamismatus soodsaima hinnaga.
Kõik matuseteenused.
KAKS KABELIT ja PEIERUUMI
Suurim urnivalik Eestis.

Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

Müük

- OSTA 3 MAKSA 2!** Kasutatud mööbel, kodumasinad, seadmed nii koju kui ka firmasse. Tähetorni 21-i Tallinn E-R 10-17 Apuneks.ee
- Metsakuiv kuusk, märg sanglepp, halllepp, kask, kuusk, koostranspordiga.** Tel 672 5338, 525 9433 Votikmetsa OÜ

Teenus

- KAARDIDENNUSTAVAD** Tel 9001727 24h, h 1,09 €/min www.ennustus.ee
- KAARDID ANNAVAD VASTUSE.** Eraelu, töö, tervis. Kuulame Sind ära ja anname soovitusi. Tel 900 5020, hind 0,97 €/min
- Õmblusmasinate remont.** 6566063; 5516633
- Kes etleb Sinu Juubelil sõnu ilusaid/laule mõnusaids?** -kaisukaru.com mob. 501 1992 1.

Äriteenus

- OÜ WASP Projekt – valmisfirmad, äri- ja mittetulumusühingute asutamine ja müük/ incorporation and sale of companies.** GSM (+372) 5112 061, tel (+372) 6770 155, faks (+372) 6774 154 www.wasp.ee skype: waspltd
- Läti k/m kohuslased valmisfirmad – 1000 €. Aadressiteenus - 50 €/kuu. Raamatupidamisteenus - 100 € kuu.** krimonte@krimonte.ee Tel 502 8365.

Teated

- Kohtutäitur Risto Sepp müüb enam-pakkumisel:** 1. Maja asukohaga Pärna tn 3, Otepää (kinnistu üldpind 151m²). Alghind 28 760, 24 eur. Enampakkumine toimub 06.03.2012.a. kl 13; 2. Maatulundusmaa Viimsi vallas, Laiaküla külas, Käspre VIII, pindala 7254m². Alghind 46 900 eur. Enampakkumine toimub 13.03.2012.a. kl 13.30; Enampakkumised on suulised ning viiakse läbi kohtutäituri büroos, Narva mnt 7d, A korpus. Palun täiendavalt tutvuda enampakkumise vara ja osalemise tingimustega www.ametlikudteadaanded.ee
- Saue Vallavalitsuse teatab: Saue Vallavalitsuse 7.02.2012 korraldusega nr 101 kehtestati** Pardi tee 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, Kotka tee L7 ja Pardi tee kinnistute detailplaneering. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on muuta kehtiva detailplaneeringuga ette nähtud ehitus-tingimusi, st kavandatakse elamumaa sihtotstarbega kruntidel suurendada olemasolevat hoonestusala, hoonete ehitusala pinda ning hoonete arvu krundil. Kotka tee L7 kinnistu (sihtotstarbega transpordimaa 100%) jagatakse kaheks eraldi kinnistuks.
- Saue Vallavalitsuse 7.02.2012 korraldusega nr 99 kehtestati** Hüüru küla Kalda tee 8 kinnistu detailplaneering. Detailplaneering näeb ette kolme elamumaa ja kahe transpordimaa krundi moodustamist ning on määratud ehitusõigus ja hoonestustingimused üksikelaamute ja abihoonete rajamiseks. Planeeringuga lahendatakse heakor-rastus, haljastus, juurdepääsuteed ja tehnovõrkudega varustamine.
- Saue Vallavalitsuse 7.02.2012 korraldusega nr 100 kehtestati** Laagri alevikus Kuuse tn 47 ja 51 kinnistute detailplaneering. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kinnistute maa-kasutuse sihtotstarbe muutmise 50% äri- ja 50% tootmismaa, kruntimine kolmeks äri- ja tootmismaa segasiht-otstarbega krundiks ning ehitusõiguse määramine kuni 3-korruseliste äri- ja tootmishoonete rajamiseks. Ühtlasi määratakse detailplaneeringus üldised maakasutustingimused ning heakor-rastuse, haljastuse, juurdepääsude, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendus. Detailpla-neeringute kehtestamise korraldusega saab tutvuda elektrooniliselt Saue valla veebilehel: http://www.sauevald.ee/ehitus_planeerimine

Igor Mangi horoskoop 2012 nüüd eksklusiivse raamatuna!

1949. aastal sündinud Igor Mang on Eesti tuntuim ja mõjukaim tähetark. Juba ligi 20 aastat on Mang koostanud horoskoope Maalehele.

Igor Mangi ennustusi võib uskuda või mitte, neid võib kiita või kiruda, ent ajalugu on näidanud, et tulevikku näeb ta tihti selgemini kui nii mõnigi ekspert.

Mis ootab maailma aastal 2012? Kuidas läheb Eestil? Kes on edukad? Detailse tähtkujude ja idamaa loomaringi horoskoobi kõrval leiab vastused kõikidele nendele ja paljudele teistele küsimustele.

Kiirusta, sest raamatuid on piiratud koguses!

Tellimiseks helista telefonil 680 4444 või saada e-kirjaadressil klienditugi@lehed.ee.

Maaleht

NAGU IKKA JUHTUB. **EESTI EKSPRESS** RAAMAT

Top Geari seiklused laias maailmas
Richard Hammond

Top Geari" saate fännid peaksid teadma, et mitte alati ei õnnestu Hamsteril kõik 100 protsendiliselt. Nagu ikka juhtub...

Mahlakas Briti huumor, ilusad ja veidrad masinad, kõle Arktika pakane ja õudne kõrbe kuumus, põhja vajutatud gaasipedaal ja pikad pidurajäljed, hullumeelsed seiklused vee peal ning järelikult ka vee all (kas tõesti on võimalik VW kaubikuga mööda merd seilata?). Seda kõike ja rohkengi veel saad lugeda, näha ja tunda, kui avad lühikest kasvu, kuid vapralt „Top Geari“ saatejuhi Richard Hammondi raamatu.

Raamatud on saadaval kõigis raamatukauplustes üle Eesti. Tellimine: 680 4444 või klienditugi@lehed.ee

Sügav kaastunne
Silva Peilile ema
AINO-IRMEL RÄNNELI
kaotuse puhul

Akzo Nobel Baltics AS kollektiiv

Avaldame sügavat kaastunnet omastele
VERNER HEINMETS
surma puhul

Leinavad Tehnika tn 99 majanaabrid

Südamlik kaastunne
prof
JÜRI MÄNNISTE
perele

Mälestades tema õpilased
Aare Mehik ja Peeter Alas

*Mõni hetk on elus valusam kui teine, mõni hetk on kohe väga, väga valus...
/J. Tätte/*

Südamlik kaastunne
Marile, Indrekule ja
Andresele peredega
kalli abikaasa, isa,
vanaisa ja äia

VALDUR RAUDJALG
kaotuse puhul

Erlend ja Hele

parem teenus
soodsam hind

Kristin
MATUSEBÜROO

MATUSEKESKUS
&
KREMATOORIUM

info 24 h tel – 1916
www.kristin.ee

Avaldame kaastunnet omastele
hea kolleegi
SVEN PUHKASONI
lahkumise puhul

Kolleegid
keskkriminaalpolitseist

Kallis Piret,
toetame Sind leinas armsa ema
ANINE-ADELE PÄÄR
14.01.1922 - 09.02.2012
surma puhul

Sinu Rahvakultuuri Keskus

ILMAR TASKA

Parim kui elu

„Tulemus on nii hea, et lugejal on põhjust tänulik olla.“
Andres Laasik

„Kõige hinnatavamaks peangi nende lugude novelliisust, enamasti kõigis neis on olemas see, mis lugejal enesel tuleb juurde mõelda, avastada, taibata, see „vaev“ või mõtteväljatuse, omaenese leiutis teeb lood lugejale iseäranis meeldivaks.“
Arvo Valton

„Kes oleks võinud arvata, et Taska on sellise nauditavalt nõrke sulega ja stiilne kirjamees?!“
Tiina Lokk

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti ning tellides klienditugi@lehed.ee või 680 4444.

EESTI EKSPRESS RAAMAT

Sarja „Areeni bestseller“ 3. raamat
GYÖRGY DRAGOMÁN VALGE KUNINGAS

„Valge kuningas“ koosneb novellidest, mis illustreerivad tõetruult suureks kasvamise rõõme ja alandusi, moodustades tervikuna palju-tahulise ja unustamatu portree elust ängistavas riigis, mis tegelikult võiks olla mis tahes endise Nõukogude Liidu maa.

Saadaval raamatupoodides. Tellimiseks helista telefonil 680 4444 või klienditugi@lehed.ee

areeni
bestseller

ETV	KANAL 2	TV3
07.30 Multifilmid lastele	06.15 Täiuslik koduperenaine 2	05.40 Kirgede torm, 794, 795
08.30 Buratino tegutses jälle: Markol on tuju paha (ETV 2003)	07.15 Reporter*	07.20 Chuggington
09.00 Puutepunkt (subtiitritega)*	08.10 Tomija Jerry saade	07.35 Gormiti
09.30 Tänavaristlejad, 2/15*	08.35 Paw Paw mõmmikud	08.00 Chuggington*
10.00 Sõida maale!	09.00 Kodusaade	08.10 Madagaskari pingviinid 2, 10
10.45 Õnne 13 (subtiitritega)*	10.00 Kokasaade – Lusikas	08.35 Gormiti*
11.15 Mida teie arvate?: Võõras saladus*	10.45 Hooaeg	09.00 Simpsonid: Tark ja targem
12.05 Pealtnägija (subtiitritega)*	11.30 Rooti võim	09.30 Rendiais: Tucsoni koerailm
13.00 Hajameelselt abielus: Kommiba-ber kukub (Eesti 2007)	12.00 Subboteja	10.00 Head isu
13.20 Smallville: Fantoom (USA 2007)*	13.00 Anna Karenina (Anna Karenina, USA 1997)	10.30 See pole lastesaade 1, 10*
14.00 Üksikelu reeglid (Rules of Single Life, Bulgaaria/Soomes 2010)	15.05 Nim'i saar (Nim's Island, USA 2008). Seikluskomöödia	11.00 Nurgakivi
15.00 See maailm, see armastus. Katrin Karisma (ETV 1983)	17.00 Kõmutüdruk: Rebased	11.30 Naiste maailm
15.40 ENSV: 25. kaadri mälu*	17.55 Aiadetektiivid: Lavale astuvad kaks aednikku	12.00 Unistuste agentuur 1, 10*
16.10 Arktikast Antarktikasse – Nagaland?*	19.00 Reporter+	12.55 Päikese poole 1, 9*
16.35 AegRuum Kood, 1/3: Arvud (The Code, Inglise 2011)	19.35 Saare sosinad: Uus! Alustab uus kodumaine draamasari, mille sündmust viib meid päikselisele Madeira saarele. Ärimees Madis (Jaak Rekkor) viib oma verinoore pruudi Lini (Marilyn Jurman) sinna mesinädalatele, kuid ootamatult selgub, et Madise pangakaardid on suletud. Sama lennuga saabub ka kaitsepolitsei uurija Kaire (Viire Valdma), kes peab lahti harutama ühe saarelviibija hämara mineviku.	13.45 Tara mitu mina: Pereportree
17.45 Taevasina, 20/24 (Himmelblå, Norra 2008)*	20.35 20 aastat hiljem	14.15 Simpsonid: Tark ja targem*
18.30 Aktuaalne kaamera	21.55 Me saame sellest üle (Catch and Release, USA 2006)	14.40 Victoria püssi ja panniga*
18.40 Igavene ränne, 4/4: Küllus või nälg (Great Migrations, USA 2011). Loodusdokk	00.05 Lõikus (The Reaping, USA 2007)	15.10 Las käia 5: võitle lõpuni! (Bring It On: Fight To the Finish, USA 2009). Komöödia
19.30 Rakett 69	01.50 Tristan ja Isolde* (Tristan & Isolde, UK/USA/Saksamaa/Tšehhi 2006)	17.10 Glee: New York
20.00 Lastelavastus Nöbinina, 6/11	03.55 Reporter+*	18.05 Monk: Hr Monk võitleb linnavalit-susega
20.30 Õnne 13	04.25 Arlington Road* (USA 1999)	19.00 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm		19.30 KINO3: John Tucker peab surema (John Tucker Must Die, USA-Kanada 2006). Komöödia
21.20 Sport. Sport		21.20 Vilde tee
21.35 Kiirabihaigla (ER, USA 2008)		22.20 KINO3: Järeleivaataja (The Parole Officer, Suurbritannia 2001). Komöödia
22.20 Midsomeri mõrvad: Maakoha afaarid (Inglise 2006)		00.18 TV3play.ee uudised
23.50 Täheleav: Martin Reim*		00.20 Kaine peaga (Swing Vote, USA 2008). Komöödia
01.09 ERR-i uudised		02.30 Las käia 5: võitle lõpuni! (USA 2009). Komöödia*
		04.15 Seaduse nimel: Paradiis*
		05.15 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp

ETV	KANAL 2	TV3
07.30 Multifilmid lastele	06.20 Rooli võim*	05.40 Kirgede torm, 796, 797
08.45 Lastetuba: Meisterdame Mariga*	06.45 Aiadetektiivid*	07.20 Chuggington
09.00 Prillitoos	07.35 Trinny ja Susannah Austraalias	07.35 Gormiti
10.00 Täheleav: Rain Lõhmus	08.25 Ookeanitüdrukud seiklused	08.00 Chuggington*
11.15 Jamie Oliveri 30 minuti road (Inglise 2010)	08.50 Täitsa tavaline Andy	08.10 Madagaskari pingviinid 2, 11
11.40 Igavene ränne, 4/4: Küllus või nälj (Great Migrations, USA 2011)*	09.15 Kass Oggy ja kurjad prussakad	08.35 Gormiti*
12.30 Osoon*	09.25 Lumemees Jack Frost (Jack Frost, USA 1998)	09.00 Simpsonid: Ziff õhtusöögil
13.00 Ühe armastuse lugu (Eesti Tele- film 1981)	11.15 Lapsevanema salanipid*	09.30 Rendisa: Suudlused ja helmed
13.25 Ilus maa: Eistvere jahimaja	12.15 Galileo*	10.00 Scooby Doo ja tulnukad (USA 2000)
13.40 Eloolin: Laastukatus (Eesti 2005)	12.45 Ühikarotid*: Pugejad	11.25 Glee: New York*
14.05 Terveilm: Võitlus nälja ja vaesu- sega (Eesti 2008)	13.45 Saare sosinad*: Uus kodumaine draamasari	12.25 X-Factor 1, 21
14.35 Meie inimesed: Oskar*	14.45 Rääkimata lugu*	13.45 X-Factor 1, 22
15.00 Ajalik ja ajatu	15.20 Rosamunde Pilcher – Taevale lähedal (UK/Saksamaa 2004)	14.40 Simpsonid: Ziff õhtusöögil*
15.30 Puutepunkt	17.05 Inga Lindström – Miljonäre ei suudelda (Saksamaa 2010)	15.05 Red Bull Whiteout. 4. veebruar vallutasid Tallinna Skoone base- tioni lumekunnid siit ja sealtpoolt piire, sest toimus rahvusvaheline lumelaua ja freestyle võistlus.
16.00 Loomasuu ei valeta: Mida loomad vihkavad (Inglise 2005)	19.00 Reporter+	15.35 Smokey ja bandiit (Smokey And The Bandit, USA 1977). Komöödia
16.10 Kiirabihaigla (ER, USA 2008)*	19.35 Ärapanija	17.30 Stop!
16.55 Midsomeri mõrvad: Maakoha afäärid (Inglise 2006)*	20.05 Valimind!	18.00 Monk: Hr Monk läheb telkima
18.30 Aktuaalne kaamera	21.10 Ma olen legend (I Am Legend, USA 2007). R: Francis Lawrence. O: Will Smith. Tele-esilinastus! Kassahitist ulmepõnevik mehest (Will Smith), kes on inimkonna vii- mane lootus kohutavast viirusest laastatud maailmas.	19.00 Seitsmesed uudised
18.40 Ajavaod: Reality show – Tallinn 80	23.10 Universaalne sõdur 2: Relvaven- nad (Universal Soldier II: Brothers in Arms, Kanada 1998)	19.30 KINO3: Haikala lugu (Shark Tale, USA 2004). Animafilm
19.15 Iloine inemine: Orkestrijuht Väino Repp (ETV 2013)	01.00 Me saame sellest üle* (Catch and Release, USA 2006)	21.15 KINO3: Tõlkes kaduma läinud (Lost In Translation, USA-Jaapan 2003). Romantiline komöödia
19.30 Arktikast Antarktikasse – Alaska	03.00 20 aastat hiljem*	23.15 Valgekraie: Punases
20.00 Püramiidi tipus: Füüsik Madis Raukas	04.05 Reporter+*	00.13 TV3play.ee uudised
20.30 ENSV: Suusad ju	04.35 Universaalne sõdur 2: Relvaven- nad* (Kanada 1998)	00.15 Matšpall (USA 2006)
21.00 Aktuaalne kaamera: Nädal. Ilm		02.35 Heroes: Pätid
21.40 Sport.Sport		03.20 See pole lastesaade 1, 10*
22.00 Zen, 3: Rotikuningas (Inglise 2011)		03.50 Stop! *
23.30 Jüri Üdi klubi *		04.15 Selline on elu!, 14*
00.25 Rokiklassika: Tom Petty. Damn The Torpedoes (Inglise 2009)		05.00 Seitsmesed uudised. Nädalalõpp
01.24 ERR-i uudised		

Kanal 11

05.55 Rosamunde Pilcher – Taaskohtumine
 Rose Abbeys (Saksamaa 2009) **07.25** Top
 Shop **07.40** Vangist kokaks **08.30** Top Shop
08.45 Rachel Alleni kodused road **09.15** Rachel
 Alleni kodused road **09.45** Trinny ja Sus-
 annah Belgias* **10.45** 10 aastat nooremaks*

TV6
06.00 SMS-mäng **07.30** Totaalne muutu-
 mine: kodu-eri: Perefond Montgomery*
08.20 Head isu **08.40** Kalamehejutud 3, 19
09.10 Vaarao Tutanhamon'i haa needus 1/2
 (USA 2006). Seiklusfilm **10.50** Heroes* **11.35**
 Top Shop **11.55** Raevupallid (Balls Of Fury,
 USA 2007). Komöödia* **13.40** Kuldsuu Ted
14.10 Väikrännak 2: jääd murdes (USA 2002).
 Komöödia **16.10** Tara mitu muna **16.40** Rajalt
 maha **17.35** Jääraja rekkavennad: Artikiline

Kanal 12

06.30 Postimees.ee **08.35** Reporter **09.30** Ringikungas, 1/4 **11.50** Teolt tabatud* **11.00** Terasunud Kängurumaa! **11.25** Madventures* **11.50** Doudsonid* **12.15** Klit-tähed* **12.40** Sipelga 14 **13.05** Kokk tuleb! **13.35** Eesti nookitseb **14.05** Ekstreemkela-piirk Robson Greeniga **14.55** MacGyver* **15.45** MacGyver* **16.35** MacGyver* **17.25** MacGyver* **18.15** MacGyver* **19.10** Teolt tabatud **20.00** Rootli võim **20.30** Veider või mis? **21.20** Väik: hävingunooled (Kanada 2003) **23.00** Kätkemaks vampiiride (USA 2007) **00.40** Teolt tabatud* **01.30** Veider või mis?* **02.15** Night Chat **05.00** Tsiklivadenade lemmikloort **05.45** Tsiklivadenade lemmik-loort

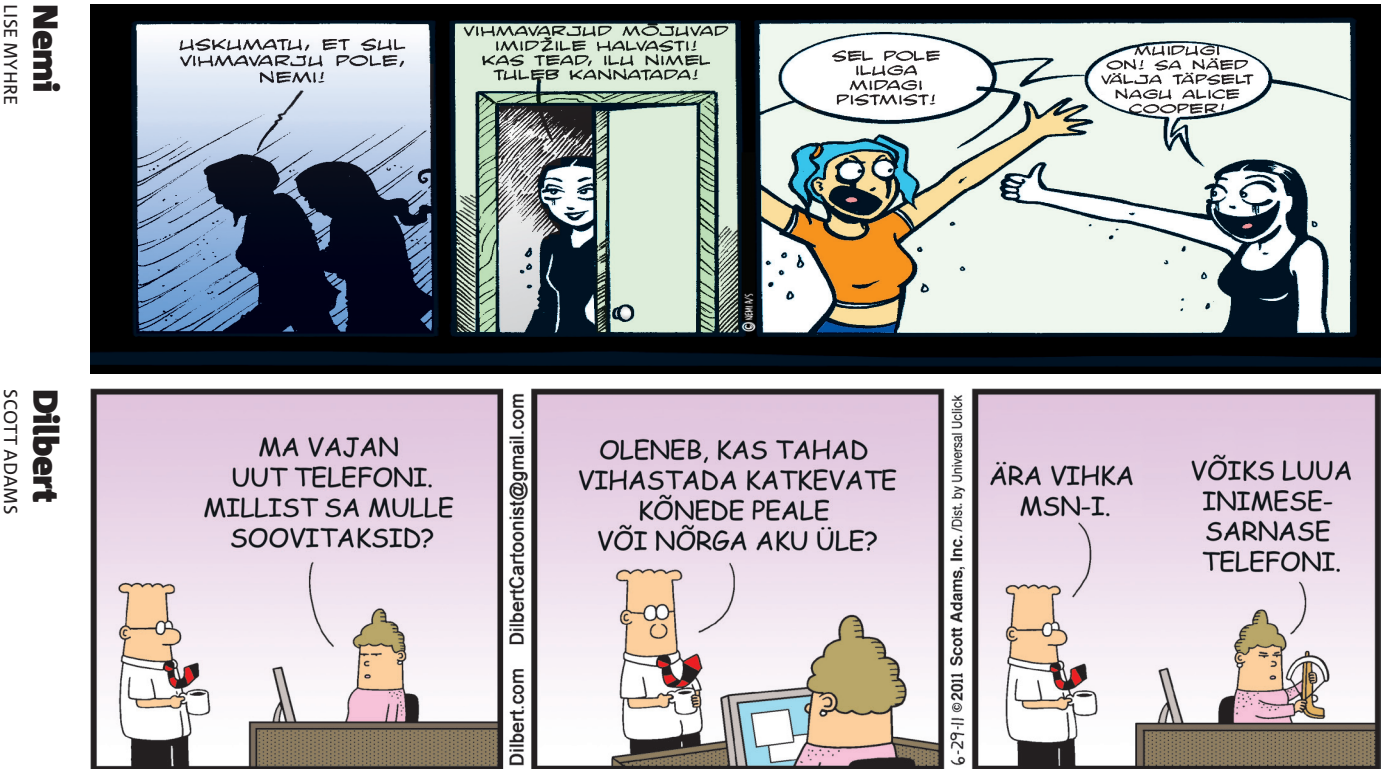
Kanal 11

06.00 Mesinädalad Madeiral* (Saksamaa 2008) **07.30** Top Shop **07.45** Õhtusöögilahingud* **08.35** Top Shop **08.50** Kuidas alasti hea vältia näha **09.50** Täiuslik koduperenaine

TV6
06.00 SMS-mäng **07.30** Kolmeraudne **08.20**
 Head is **08.45** Kalamehejuutid 3, 20 **09.10**
 Vaaroo Tutanhamoni haigus needus 2/2 (USA
 2006). Seiklusfilm **10.45** Glee: Unista edasi
11.35 Top Shop **11.55** Kinominitud* **12.25**
 Meisterkook: 6 parimat võistlevad **13.15**
 Kontor: Püha Patriku päev **13.50** Kuldsu
 Ted: Ma valetan, kui tahan **14.20** Ameriika
 lindriid (USA 2001) **16.10** Tara mitu mina
16.40 Rajalt maha **17.35** Rikaste vald **18.30**
 Simpsonid* **19.00** Victoria püssi ja panniga
19.30 Totaalne muutumine: kodu-eri **20.30**
 Simpsonid **21.00** Ameriika otsib superstaari

Kanal 12

06.30 Postimees.ee **09.00** Reporter+ **09.30** Sipelga 14* **09.55** Kõik tuleb!* **10.20** Teolt tabatud* **11.10** Väik: hävingunooled* (Kanada 2003) **12.50** Kätemaks vampiiride* (Rise: Blood Hunter, USA 2007) **14.30** Võitluskunstide meistrikläss*, 9 **15.00** Walker – Teksase korralvul* **15.45** Walker – Teksase korralvul* **16.35** Walker – Teksase korralvul* **17.20** Walker – Teksase korralvul* **18.05** Walker – Teksase korralvul* **18.55** Mootorite maailmas **19.10** Teolt tabatud* **20.30** Teisaldajad **20.30** Veider või mis? **21.20** Elusalt või surmalt (DOA: Dead or Alive, UK/USA/Saksamaa 2006) **22.50** Rõõvitud südamed (Sons Hearts, USA 2001). Erootikafilmi **00.20** Teolt tabatud* **01.10** Veider või mis?* **01.55** Night Chat **05.00** Rõõvitud südamed* (Sons Hearts, USA 2001). Erootikafilmi

A close-up portrait of a young woman with blonde hair, wearing a green and red patterned top and a large, ornate earring. She is looking directly at the camera with a slight smile.

Vastus ilmub 25. veebruaril laupäeval. Lahistele postkaartidele kirjutatud vastused ootame 20. veebruariks aadressil Narva mnt 13, 10151 Tallinn, Eesti Päevaleht, ristsõnad; või e-postitsi: ristsõnad@gmail.com. Õigesti vastanud vahel loosime välja Eesti Päevalehe ühe kuu tellimuse. 28. jaanuaril laupäeval ilmuvad ristsõna õige lahendus („Maalapsed“) eest saab auhinna Sirje Pedaja. Palume Tell pöörduda Eesti Päevalehe leviosakonda. Telefonil 680 4444.

11. veebruar 2012

number 6 (298)

Spordileht

●●● Eesti Päevaleht

FOTO: TIMO ANIS

[TEEMA | LK 2]

Kuidas nelja aastaga olümpiane kasvatada?

Nelja aasta eest oli Laura Innes koolitüdruk, kes ei teadnud käsipallist midagi. Londoni mängudel kuulub ta Suurbritannia naiskonda ja asub väravavahina kodumaa au kaitsma.

[TEEMA | LK 4]

Māris Čakars end poolhulluks fүүreriks ei pea

Laskesuusatamiskoondise peatreener Māris Čakars räägib ühe ala elujõust väikeses riigis ning sellest, missugused on Eesti võimalused ja vahendid jõudmaks maailma tippu.

Spordilehte toetavad:

EESTI OLÜMPIAKOMITEE

Spordikoolituse
ja -Teabe Sihtasutus

Lumehang rikkus Ott Tänaku Rootsi ralli

Rootsi ralli teine päev algas Ott Tänakule õnnelt. Hommikusel päeva esimesel kiiruskatsel kihutas ta Fordiga lumehange, jäi sinna kinni ja kaotas parematele 11 minutiga.

„Kaotasime tohutult aega. Sõitsime lihtsalt liiga kiiresti kurvi. Ma ei suutnudki autot pidama saada ja lendasime rajalt välja,” kirjeldas Tänak õnnetust M-Spordi pressiteenistusele. „Tundus juba, et jääme sinna

lõplikult kinni, kuid õnneks tulid pealtvaatajad appi ja saime tänu neile jätkata,” lisas ta. Kindlalt eestlane end pärast vahejuhtumit aga ei tundnud. „Vajame tunnetuse tagasisaamiseks kilomeetreid, ma olen veendunud, et suudame siin kiiremini sõita,” ütles ta. Enamikul kiiruskatsetel näitaski Tänak kaheksandat-üheksandat aega. Päeva eelviimasel katsel kimbutasid Tänaku autot rehviprobleemid. Päeva viimase kiiruskatse järel

hoidis ralli üldliidri kohta Fordil kihutav Jari-Matti Latvala, soomlase edumaa kaasmaalase Mikko Hirvoneni (Citroën) ees on 16,8 sekundit. Kolmandana jätkab rallit Petter Solberg (Norra, Ford), kes kaotab Latvalale 18,6 sekundit. Ott Tänak sõitis kümnendal kiiruskatsel välja päeva parima viienda aja, kokkuvõttes on ta 28. kohal, kaotust liidrile on kogunenud 13.41. Täna on kavas veel kaheksa ja homme kuus kiiruskatset.

Aasta suurima spordipeo eel
Londoni olümpiani on jäänud 167 päeva

Koolitüdruk Laura Innesist vormiti nelja aastaga olümpiasportlane

Kujutlege, et Eestil tuleks täna kokku panna näiteks ragbi-meeskond, mis oleks nelja aasta pärast suuteline väarikalt osalema maailma suurimal spordivõistlusel.

Kujutage ette, et täna loete te sellest ajalehest kui mingist erakordsest eksperimendist, kuid homme treenite juba tõsiselt Rio de Janeiro olümpiamängudeks, et joosta koondisega platsile riigi au kaitsma.

Eesti on väike riik. Siin ehk polekski see nii ebatavaline ja erakordne. Kuid just täpselt niimoodi on Suurbritannia koduseks olümpiaks kokku pannud oma meeste ja naiste käsipallikoondise. Seda on tehtud riigis, kus jalgpall, ragbi ja kriket ei jäta just palju ruumi teistele meeskonnalaadele – võrkpall ja korvpall on marginaalses staatuses, jäähokist rääkimata. Käsipall on aga kindlasti ala, millest enamik pole isegi kuulnud, rääkimata sellest, et oleks seda oma silmaga näinud.

Aastal 2006 leidsid britid ennast olukorrast, kus nende korraldada olid 2012. aasta olümpiamängud, puudus aga käsipallimeeskond ja -naiskond, keda korraldajamaa saab olümpiaturniirile välja panna. Mis siis muud, kui tuli see moodustada! Omaaegse kuulsa sõudja Steve Redgrave'i eestvedamisel tuldi välja spetsiaalse plaaniga, kuidas kasutada ära pikakasvulisi sportlasi, kes pole oma valitud alal läbi löönud, kuid ei taha veel spordiga lõpparvet teha. Nende hulgas oli ka 16-aastane Laura Innes, kes oli seni peamiselt ragbit mänginud, kuid proovinud lapsena kätt pea igal spordialal. „Mu emale ei meeldinud see absoluutselt, tal oli kõrini minu pidevast trennidesse sõidutamisest,” meenutab ta nüüd naerdes.

Õppis Youtube'ist

Laura luges Redgrave'i algatusest ajalehest ja otsustas ka oma andmed valijatele saata. Peale käsipallurite otsiti tugevat lisa sõudjate ja võrkpallurite ridadesse. „Arvasin, et oleks tore midagi uut proovida. Eks iga noor inimene, kes sporti teeb, unistab olümpial osalemisest. Nii ka mina. Tähtsin kuidagi osaline olla, kas või vabatahtlikuna.”

Saatust tahtis aga, et Laurast ei saanud vabatahtlikku, vaid hoopis üks noori lootusrikkaid eelseisva olümpia kandidaate. Talle tuli käsipalliliidult kiri, mis

kutsus teda proovipäevale. „Ma polnud kunagi näinud, kuidas käsipalli mängitakse. Seega istusin järgmistel päevadel päris pikalt Youtube'is,” meenutab Laura nüüd. Kuid ühtlasi tunnistab, et sõudmise ja võrkpalli kõrval oli just käsipall tema eelistus, sest talle meeldib kontaktne võistlussport.

Omamoodi veider lugu, mis tagantjärele näib lausa saatuse sõmena, juhtus ka proovipäeval. Kui Laura rääkis koolis oma kehalise kasvatusõpetajale, mis teda eesootab, arvas too, et Laurast võiks saada hea väravavaht. Proovipäeval päritigi osalejate käest, kes tahaks väravas seista. Keegi ei avaldanud soovi. Laurale tulid õpetaja sõnad meelde ja ta pakkus välja, et teeb proovi. „Nii ma jäingi väravasse. Minu tulevik otsustati 15 minutiga.”

Neljast tuhandest kohale tulnud tüdrukust valiti proovipäeval välja sada, kes tagasi kutsuti. K o r r a l d a t i veel kaks proovinädalavahetust, siis sõideti nädalaks treeningulaagrisse Saksamaale. Laura jaoks oli see otsustav hetk – samal ajal oli koolikaaslastel reis Lõuna-Aafrikasse, peale selle oodati teda ragbilaagrisse. „Otsustasin siis ära, et käsipall on see, millega tahan oma tuleviku siduda. Sellest hetkest peale muutus asi tõsiseks.”

Koolitüdruku jaoks oli selles otsuses omajagu riski. Mis siis, kui teda lõpuks ei valitagi? Kuna kogu katsete jant käis samal ajal, kui Laura oleks pidanud lõpueksamiteks valmistuma ja ülikooli astumisele mõtlema, võis see tähendada auku haridusteel.

„Seda küll, aga minu jaoks oli see ikkagi lihtne otsus. Kooli saad ju igal ajal tagasi minna, kuid võimalust olümpiale pääseda ei pruugi enam kunagi tulla! Kui ka kõik ei lähe nii, nagu ma loodan, olen ikkagi õnnelik, et võimalust kasutasin.”

Kuid kõik läks hästi. Laura valiti lõpliku kuue koondisekandidaadi sekka ja ta kolis Taani, kus hakkas käsipalliakadeemias õppima ja kohalikus liigas mängima. Samal ajal lõpetas ta eksternina keskkooli. Taani liigast läks ta edasi Šveitsi. Praegu on Laura tagasi kodus, kus annab koos naistekoondisega

olümpiaelsele ettevalmistusele viimast lihvi.

„Meil sujub praegu kõik tõeliselt hästi. Koondises on hea sisekliima, samuti tugev naiskonnasisene konkurents. Kujuta ette: neli aastat tagasi pidime tikutulega otsima 14 mängijat, nüüd on seis selline, et ükski neist 14 naisest ei või oma koondisekohas täiesti kindel olla!”

Kas vaid lühike projekt?

Olümpialinnas särisev elekter ei jäta kedagi külmaks. „On võimatu kümnet sammugi astuda, ilma et kuskil mõni logo, plakat või hüüdlause ei meenutaks, et olümpia on tulemas. Ootan seda ootusärevuse ja hingevärinaga! Olen nii elevil! Ja samal ajal näib see kuidagi ebareaalne...” tunnistab ta.

Muidugi ei saa oodata, et pärast nelja-aastast treenimist oleks Briti naiste käsipallitiimi medalivalmis naiskond. Kuigi Suur-

britannias ollakse võistkonnaspordi puhul eriliselt tulemusele orienteeritud. Kas see ei lisa pingeid? „Ma pole kindel,” arwab Laura. „Hea on minna mängudele vastu autsaiderina, kellel on kõik võimalused üllatada. Peame keskenduma vaid oma esitusele, meil pole vaja mõelda ootustele, mis meile panakse.” Naiskond ise on seadnud oma eesmärgiks pääseda kaheksa sekka. See tähendab, et neil tuleb alagrupist edasi jõuda.

Kuid paratamatult peab küsima: mis saab Laurast pärast mängu? Käsipalli Suurbritannias ei mängita. Kas see tähendab, et nelja-aastase projekti võib lõppenuks kuulutada ka Laura elus? „Ma ei kujuta oma elu ilma käsipallita enam ettegi! Olen neli aastat iga päev kaks korda treeninud! Tahan kindlasti Euroopasse tagasi pöörduda, mängida mõnes liigas. Ja miks mitte ka kaugemale jõuda.” Tõepoolest, Laura on ju kõigest 22-aastane.

Eesti Päevalehe Londoni-reisi toetas Suurbritannia Eesti-saatkond.

Isiklikku

LAURA INNES

- **Briti käsipallikoondislane**
- **Sündinud:** 4. novembril 1989 Sutton Coldfieldis
- **Haridus:** Arthur Terry School (keskkool)
- **Klubid:** Grenaa (Taani neljas liiga), Skovbakken, Odder IF (mõl. Taani teine liiga), LK Zug (Šveitsi kõrgliiga)
- **Treenerid:** Jesper Holmriss, Vigdis Holmsett.

Foto: erakogu

Laura Innes: Ma polnud näinud, kuidas käsipalli mängitakse. Niisiis istusin järgmistel päevadel pikalt Youtube'is.

Neli aastat tagasi ei teadnud Laura Innes käsipallist midagi. Poole aasta pärast esindab ta oma kodumaad olümpiamängudel.

Aet Süvari
TOIMETAJA
London

Andrew Mitchell: olümpia jätab mahajäetud Stratfordi meeletu pärandi

Andrew Mitchell, olümpiamängude direktor Briti välisministeeriumis, räägib olümpiapärandist, haruldastest konnadest ja liivarannast Londoni südames selle suve suure spordipeo, 2012. aasta suveolümpia valguses.

●● **Andrew, mis on teie osakonna ülesanne järgmiste kuude jooksul enne Londoni olümpiat?**

Põhimõtteliselt tegeleme võimalustega, mida mängud aitavad Suurbritanniale luua. Olümpiamängude näol on tegemist erakordse sündmusega, mille tuum on inimvõimete tipptasemel saavutused. Maailm tuleb iga nelja aasta järel kokku, neli miljardit inimest jälgib seda otseülekandes üle maailma. Meie ülesanne on aidata seda kõike edasi anda.

Kuid teisalt on nende mängude suur eesmärk ka olümpiapärandi säilitamine – mis jääb mängudest maha. Tahame jätta püsiva jälje. Ülesanne on raske, kuid seda väärt. Oleme umbes kuue miljoni naelsterlingi väärtuses lepinguid sõlminud ja suurem osa neist on läinud Briti firmadele. 75 penni igast naelast, mis oleme kulutanud, on pikaajaline investeering – investeering tulevikupärandisse.

●● **Pärand – legacy – on sõna, mida selle olümpia puhul palju kasutatakse. Tooge palun mõni konkreetne näide pärandist, mis pärast olümpiat järele jääb.**

Näiteks olümpiapark. Rajame Ida-Londonisse Stratfordi ühe suurima avaliku ruumi – linna-pargi –, mis on Londonisse kerkinud pärast kuninganna Victoria valitsemisaega. Sellega muudame täielikult Londoni seda piirkonda, mis on ilmselt üks linna kõige vähem arenenuid ja vaesemaid. Tunnen uhkust, et me ei valinud olümpiapargi rajamise kohaks mitte kõige lihtsamat Londoni linnaosa. Oleksime võinud jääda ka Hyde Parki juurde – see on linna südames, kõik tunnevad seda paika –, aga me ei teinud nii. Selle asemel valisime sellise mahajäetud koha nagu Stratford, kuhu jätame maha tohutu suure jälje. Mul on hea meel uhkeldada, et meie olümpiaristu on valminud õige ajaks ja püsinud ka eelarve piires.

●● **London on õppinud eelmiste**

75

penni igast naelast, mis me oleme kulutanud, on pikaajaline investeering tulevikku.

olümpiate vigadest ja tahab iga hinna eest vältida nn valgeid elemente – olümpiarajatisi, millega pole pärast mängude lõppu suurt midagi peale hakata.

Jah, nagu ütlesin, on igast naelast 75 penni kulutatud selleks, et olümpiamängude investeering oleks pikaajaline. Seega saab kõiki rajatisi hiljem millekski muuks kasutada või need lammutatakse või tehakse väiksemaks. Kõigile rajatistele on leitud tulevikurakendus. Eks kõik olümpiamängud ehitatakse eelmiste varemetele – üritatakse õppida vigadest, mis on korralduses tehtud. Meie jaoks oli tähtis, et kui püstitad olümpiarajatisi, siis mõtled sellele, kuidas need sulanduksid keskkonda ja ühiskonda. Londonis polegi ausalt öeldes eriti palju muid võimalusi: see on vana linn, mis on üsna täis ehitatud. Seega on meie edu üks saladus selles, et püstitasime olümpiapargi mahakäinud kohta, mis pole just eriti spordile orienteeritud. Stratfordis ja Ida-Londonis elab suur osa Londoni elanikkonnast ning nüüd nad näevad, et olümpia on aidanud asju nende linnaosas ka paremaks muuta ja käima lükata.

Stratford on ajalooliselt õnnetu paik, sest omal ajal, kui hakati tööstustevõtteid rajama, asus ta väl-

jaspool Londoni piire ja seega ei kehtinud seal samad reeglid, mis linnas. See aga tähendas, et sinna kerkisid rasketööstusettevõtted, mis reostasid kanti päris kõvasti ja rikkusid looduse. Kokku voolas odav tööjõud. Nii kestis see kuni eelmise sajandi 20.–30. aastateni. Siis hakkasid tööstusettevõtted sealt välja kolima, mis omakorda tähendas, et inimesed jäid tööta. Vaesus oli suur. Paik sai populaarseks immigrantide seas, elu muutus aina vaesemaks ja raskemaks. Nii kestis see aastakümneid. Nii siis võite ette kujutada, mis meid ees ootas, kui hakkasime olümpiaparki rajama.

●● **Kirjeldage palun natuke seda rasket tööd, mis on Stratfordis tehtud.**

Kujutage ette, mis seisukorras on sealne rasketööstusettevõtete reostusest läbi imbutunud pinnas! 95 protsenti sellest tuli puhas-tada. Mis tähendab, et kaevasime selle üles, kogusime kokku, pesime puhtaks ja panime tagasi sinna, kust olime võtnud. Asja põhimõte oli taaskasutuses – muidugi oleks olnud lihtsam saastunud pinnas lihtsalt kokku koguda ja maha kanda, aga meie jaoks oli oluline seda uuesti kasutada. Tahtsime piirkonda taas roheliseks muuta. Näiteks on seal aastatuhandeid elanud üht tüüpi härgkonn, kes aga viimase saja aasta vältel välja suri. Nüüd oleme konna uuesti tema loomulikkude elupaika elama viinud ja loodame, et seekord jääb ta sinna püsima.

●● **Kogu olümpia ei toimu siiski**

uutes värskest ehitatud olümpia-paikades, osa sellest peetakse ka keskse ja vanas Londoni linna-südames.

Täpselt nii! Võtkem Horse Guards Parade (hobuvahtkonna plats – toim) päris Londoni linnasüdames. Ühel pool asub välisministeerium, teisel Downing Street, kaugel ei ole ka Buckinghami palee. Tegemist on väga vana ja traditsioone tulvil paigaga, kus kuninganna juuni alguses tähistab hobuparaadiga oma troonil olemise 60. aastapäeva, nn teemantjuubelit (Diamond Jubilee – toim). Kohe, kui see saab läbi, peame hakkama kiiresti tööle, et panna kuue nädalaga sinna püsti olümpiamängude rannavõrkpalliväljak. See pole sugugi lihtne ülesanne, sest meil tuleb arvestada, et valitsus saaks samal ajal kuidagi oma tööd teha.

●● **Suur probleem on Londoni jaoks ilmselt turvalisus. Kuidas kindlustada turvalised mängud?**

Tegemist on ju fantastilise spordifestivaliga, mitte turvafestivaliga! Keegi ei taha tunda, et turvamehed istuvad tal terve olümpia vältel pidevalt kukil. Seega on meil väljakutse, kuidas saavutada, et ühtepidi oleks tagatud kõigi sportlaste ja pealtvaatajate turvalisus, aga teisalt kanda hoolt selle eest, et turvatöö oleks diskreetne. Sellepärast ongi oluline, et turvalisuse eest kannaks hoolt politsei, mitte sõjavägi. Ei saa sundida inimesi hästi käituma, küll aga saab neid julgustada näitama ennast oma parimast küljest.

Eesti Päevalehe Londoni-reisi toetas Suurbritannia Eesti-saatkond.

Rahvusvaheline suusavõistlus

TARTU SUUSAKLUBI
www.suusaklubi.ee

100 m maailmarekord

Tartus Lõunakeskus parklas

13. veebruar 2012 kell 17.00

OLE KOHAL JA TEE KA OMA 100 m SUUSAREKORD!

Suursponsorid:

Lõunakeskus

Husqvarna

MAKSIMARKET

Koostööpartnerid:

SUUSABUSS

DORPAT

GraveX

myfitness

Reginett

Laskesuusatamine
Iga sportlane on väikeriigile tähtis

Jaan Jürine
sport@epl.ee
REPORTER

Laskesuusatajate treener Čakars: ma olen Māris. Mitte Adolf!

Eesti laskesuusakoondise juht Māris Čakars ei kohtu meel- sasti ajakirjanikega. Ta peab dialoogi naiste liidri Kadri Lehtlaga ajakirjanduse vahendusel ja et veri on paksem kui vesi, hoiab meedia mõistagi Lehtla poole.

Lätlasest peatreener on hellaks tehtud, seda enam, et tavaliselt pole teda ära kuulatudki. Kohtudes tunnistab ta, et nõustus oma seisukohti väljendama, sest ta kuulnud, et jutulesoojija olla hea inimene!? Soovitan siiski mitte uskuda äärmuslikke hinnanguid isikute kohta, sest õige arvamus paikneb tavaliselt äärmuste vahel.

Siinkirjutaja ei taha olla treeneri ega sportlase, vaid laskesuusatamise poolt. See vaeseke on vankunud isepäiste isikute kui tormituulte käes.

Mida arvatakse? Lehtla arvab, et varem Läti naiste koondist juhendanud Čakars on raske iseloomuga võimuahne tüüp, kellega tal otsesest suhtlemisest midagi välja ei tule. Lehtla tegi hooaja alguses omal soovil kaasa IBU karikasarjas, väites, et MK-sarja eliitase on liiga kõrge. Kuid Lehtla ei ütle, kuidas korraldaks tema koondise peatreenerina tööd. Kui hommikul ikka keegi ütleks, et treener, me täna trenni ei tule, vaid teeme mõned õlled, vaevalt et Kadri siis särades kohmaks, et tehke, mis tahate.

Čakars ütleb, et Lehtla on Balti riikide mõõtkavas kõva laskesuusataja, kes koondislasena peaks siiski arvestama alaliidu ja peatreeneri arvamusega. Muidu jutukas lätlane on Lehtlast kõneldes sõnu valiv. Ta ei taha riidu suuremaks puhuda. Veel usub Čakars, et laskesuusatajate alajuht Aivar Nigol on pisut pehmevõitu.

„Ma ei ole poolhull füürer! Ma ei ole Adolf, vaid Māris,” tõrjub muigel Čakars süüdistusi oma keevälises loomuses.

Suhtumises Čakarsisse jagunevad laskesuusatajad ikka veel kahte leeri, kuid lätlane on ilmselt suutnud jääda sulatada. Paremail päevil ühe jalaga Liidu koondises olnud Even Tudeberg kinnitab veendunult, et tippspordis ei tohiks demokraatial üldse mingit kohta olla. Kõvu kive on olnud teisigi: kunagine hall kardinal Kalju Valgus, praegu noortega tegelev Tõnu Pääsuke, Tudeberg ise, kes väidab, et laskesuusatajate kassas olnud tema lahkudes 4,8 miljonit krooni, tema järeltulija Tõnu Pöder mäletab, et kassas oli peamiselt ainult võlgu; mitte väga ammu palgati koondise peatreeneri

Māris Čakars ei kurda: olemas on vahendid, taustajõud, järelkasv ja abilised. Ning raha on alati ja kõikjal vähe.

Foto: Siim Lõvi

Hinnang kevadel

Kauri Kõiv: Čakars on väärt mees!

Kauri Kõiv kinnitab, et Čakars hakkas enne etteheiteid kuulma, kui keegi üldse teadis, mis mees ta on. „Ja on tore mees, kellest ma lugu pean,” ütleb Kõiv, kes on pidanud lätlast parimaks laskesuusatreeneriks, kes meil kunagi koondisega töötamas olnud.

„Võib-olla väljendasin end liiga kategooriliselt, kuid väärt mees on ta igal juhul. Olen tema juhendamisel edasi läinud. Čakars teeb head plaanid ja jälgib nende täitmist. Ka teised koondislased, kui mõni erand välja arvata, peavad nüüd Čakarsi oskustest lugu,” hindab Kõiv, kelle arvates palkas alaliit tööle õige mehe.

Lõplikult hindab meest ikkagi tema töö tulemus. Kevadel, kui MM Ruhpoldingis sõidetud ja MK-sari läbi, saab tibud kokku lugeda.

neriks rahvusvahelise mainega Anatoli Hovantsev, kes aasta möödudes püüdis Otepääl igavleval ilmel kalu. Pole kahtlust, et igaüks neist tegutses parimate kavatsuste järgi Eesti laskesuusatamise huvides. Põrguteegi olla sillutatud heade kavatsustega. Kuidas Čakars kõige selle keskel hakkama saab?

Professionaalsus ennekoike

Čakars kinnitab, et ta on professionaalne treener ja ootab samasugust hoiakut ka sportlastelt, taustajõududelt ja ametimeestelt.

„Kui ligi kahe aasta eest ametisse asusin, oli Eesti mulle muidugi tuttav kant. Tundub, et alaliidu juhtidega sügenes üksteisemõistmine kähku.

Keegi meist pole eluvõõras, täiskasvanute tiitlivõistluste medaleid ma ei lubanud.

Ala arenemist aga väidab lätlane, kellel on oma töös kogemust. Ta on üles kasvanud poja Edgars Čakarsi, kes on võitnud juunioride tiitlivõistlustelt paar medalit.

Aga kas siis Eesti laskesuusatamine on arenenud? „Kellega võrreldes? Laskesuusatamise suurriikidega ei saa me end kõrvutada. Väikeriikidega küll, ja nende seas ei seisa Eesti halvasti. On veterane, on tasemel tegijaid, on noori ja juuniorie,” arutleb Čakars, leides, et lõunanaabritest on Eesti ees.

„Lätis on pärast Madara Liduma (Eveli Saue klassi sportlane, parimaks saavutuseks jäi Torino olümpia 10. koht 15 km-s – autor) loobumist vilets seis. Endiselt on koondises 41-aastane Ilmārs Bricis. Juba see fakt kinnitab, et Läti laskesuusatamises puudub normaalne pealekasv,” kommenteerib Čakars, kes ei nimeta pealt kolmekümneid Indrek Tobrelutsu või Roland Lessingut veteranideks. „Neid on noorematel vaja. Toeks ja eeskujuks. Näiteks Kauri Kõivul või Daniil Steptsenkol, kes teeb alles oma esimest tõsist hooaega laskesuusatamises,” pakub Čakars. Peatreener ei oska öelda, kas viimaste aastate liider Eveli Saue jätkab. „See on Eveli enda valik. Muidugi võiks ta nooremate tüdrukute arengu huvides veel jätkata.”

Čakars mäletab veel vene aega ja tajub hästi uuemaid tuuli. „Väike-

riikidel tuleb konkurentsis püsimiseks oskuslikult ressursi kasutada. Ma ei mõtle siinkohal raha, mida on alati vähe. Meile on tähtis iga sportlane, tema tervis, eraelu, vaimuseisund. Suured suusariigid saavad valida, ikka on neil võtta uusi tulijaid,” analüüsib Čakars ja meenutab, et Lätis oli üksvahe neli naislaskesuusatajat, kes kõik kuulusid olümpiakoondisse.

Čakars nimetab optimistlikku mõttelaadi toredaks ja edasi-viivaks. Mõistagi ei sobi koondise peatreeneril olla skeptik. „Meil on olemas tööks vajalikud vahendid, on taustajõud. Mul on edasipüüdlik abiline Mihkel Joosingu näol. On järelkasvu. Mis rahasse puutub, siis kurdetakse ka NBA-s, seda on alati vähe,” seletab Čakars, kelle suust lipsab üksikuid eestikeelseid sõnu.

Selles loos on ka pisuke moraal: meid on vähe, peame kokku hoidma. Ainult siis võime loota tulemustele MK-sarjas ja tiitlivõistlustel. Nagu eelmistel talvedel, on õige mitmel sportlasel, kahel naisel ja kolmel mehel, MK-punkte, kuid nende seas puuduvad varasemad „purakad”, millega meid rõõmustasid Saue ja Lessing. ✕

Lätis oli üksvahe neli naislaskesuusatajat, kes kõik kuulusid ka maa olümpiakoondisse.

**Uut spordihuvilise raamaturiisulisse
Ilmusid raamat spordilugudest ja jäähokist**

Kristi Vahemaa
sport@ep.ee
TOIMETAJA

Tiit Karuks: 101 loo valiku tegin ainuisikuliselt

Raamatupoe lettidele on jõudnud spordiajakirjaniku Tiit Karuksi koostatud „101 Eesti spordilugu”, kaasas on ka CD raadioarhiivi parimate paladega.

● Tiit, kes just need 101 spordilugu, väikest novelli, välja valis?

Valiku tegin ainuisikuliselt mina, sest kogu sari on väga autori-keskne. Raamatus on persoone, sündmusi, spordiojekte, aga ka näiteks spordikirjandust.

● Kui palju oli spordilugusid, mis ei mahtunud 101 sisse?

Eesti spordiloos on palju põnevat, tõepoolest oli raske otsustada, mida jätta ja mida võtta. Eessõnas mainin, et ilmselt olen liiga teinud tehnikaaladele: kuna ma ise väga suur fänn ei ole, jäid need vaeslapse ossa. Lood on vaid Piritä-Kose-Kloost-riimetsa ringraja, vormelauto Estoniast ja Markko Märtinist. Kirjutamise protsess ise pakkus mulle suurt rõõmu. Tegin spetsiaalselt selle raamatu tarvis veerand-sada intervjuud, alates kadunud Viljar Loorist ja lõpetades Mati Alaveriga. Jaan Kirsipuuga rääkides keskendusime vaid Tour de France'i etapivõitudele.

● Kui palju sa ise uut teada said?

Väga palju. Otsin endale kunagi

mitu aastakäiku eestiaegseid Eesti Spordilehti, millest oli väga palju abi. Fotode seas on üsna palju seni vähe avaldatud ja suhteliselt tundmatuid pilte.

● Lisaväärtusena on raamatu vahel ka CD. Mis seal on?

CD-ga, mille peal on Eesti Raadio eredamad spordihetked, viisin ellu Erik Lillo ja enda kauaaegse unistuse. Esimene intervjuu on 1936. aasta Berliinist, kui Oskar Lõvi räägib Kristjan Palusaluga. Aga seal on ka Heino Mikkini jalgpallireportaaž aastast 1938, Valdo Pandi intervjuud Paul Kerese ja Johannes Kotkaga. Mõistagi kuuleme Gunnar Hololeid, Tiit Rääku, Toomas Uba ja ka Tarmo Tiisleri. Minu jaoks on CD suur lisaväärtus.

● Oled värskest sada ja enamgi aastat üle vaadanud. Mis on olnud Eesti spordi kõrghetk?

Omad tegijad on olnud igal ajal, kuid esimene iseseisvusaeg oli võimas kuldperiood: palju olümpia-medaleid, laskurid domineerisid maailmas. Muidugi peame arvestama, et sel ajal oli konkurents ka hoopis teine.

● Mis sa arvad, mis võiks olla 102. Eesti spordilugu?

Loodan, et see tuleb Londoni olümpialt. x

Kui Tiit Karuks võtab kokku 101 Eesti eredamat spordilugu, siis Tiit Lääne ja Tõnu Tuulas keskenduvad ühele alale, jäähokile. Foto: Tiit Blaas

Teos ala 80 aasta juubeliks

Lettidele jõudis ka maiuspala hokisõbrale

Möödunud nädalal esitlesid Tiit Lääne ja Tõnu Tuulas raamatut „Jäähoki Eestis ja maailmas”. Eesti jäähoki 80 aasta juubeliks välja antud teos on jagatud kahte ossa: esimeses pooles annab Tuulas ülevaate maailma hoki säravamatest persoonidest ja suurematest sündmustest ning teises analüüsib Lääne kõike olulist, mis on kodumaal

juhtunud, suuresti eri isikute pilgu kaudu. Samuti püüavad autorid leida vastuse küsimusele, kui kaugel on Eesti suurest jäähokist ja kui lähedale me oleme läbi aegade jõudnud. Mahukas teos on illustreeritud rohkete fotodega eri ajajärkudest ja pakub kahtlemata uusi fakte ka kõige innukamale spordisõbrale.

CD-ga, millel on Eesti Raadio eredamad spordihetked, viisin ellu Erik Lillo ja enda kauaaegse unistuse.

DIGILEHES SAAB KINO

Eesti Päevalehe ja Eesti Ekspressi filmikuul linastuvad veel:

16.02 Kuku: mina jään ellu 23.02 Jan Uuspõld läheb Tartusse 01.03 Umbkotid

Nüüd digilehe kinos: **Müümise kunst**

Digilehe kino saab vaadata digilehest.

Kui sa pole veel digilehti lugenud, registreeru kasutajaks aadressil ajaleht.ep.ee või ajaleht.ekspress.ee.

Eesti Ekspressi ja Eesti Päevalehe paberlehe tellijatel on digilehe lugemisõigus juba olemas.

Teised saavad lugemisõiguse tellida: www.digilehed.ee

Klienditeenindus: tel 680 4444
klienditugi@lehed.ee

Ajapeegel
Fotograaf meenutab

Lembit Peegel
FOTOGRAAF
sport@epl.ee

Sajand Martin Kleini omalaadsest maailmarekordist

FOTODEST

Aeg: 1990–2012

Koht: Tallinn, Viljandi

Fotod: Lembit Peegel ja repro

Eesti olümpiaajaloo esimene medal võideti sada aastat tagasi Stockholmi olümpial, kus saksa pärase nimega maadleja Martin Klein (*klein* – pisike, väike) pälvis hõbedase autasu.

Kreeka-roma maadlusvõistlus toimus Stockholmi olümpia peaaareenil. Keskaalus (kuni 75 kg) kohutid finaalingis eestlane Klein ja soomlane Alfred Asikainen, kes esindasid Tsaari-Venemaad, ning rootslane Claes Johansson. Esmalt läksid vastamisi kaks Venemaa esindajat ja pärast 11 tundi ja 40 minutit kestnud maadlust tuli võitjaks 27-aastane Klein. Järgmisel päeval loobus jõuetu Martin rootslasega kohtumast.

Stockholmi olümpial oli maadlusajaks 60 minutit, kuid kohtunikele anti võitja selgitamiseks vabad käed. Rekord jäigi ületamata, praegu lubatakse maadelda kõigest kuus minutit.

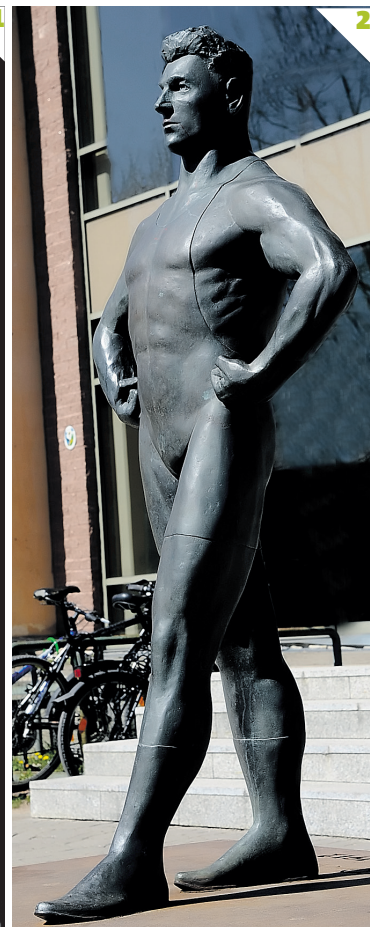
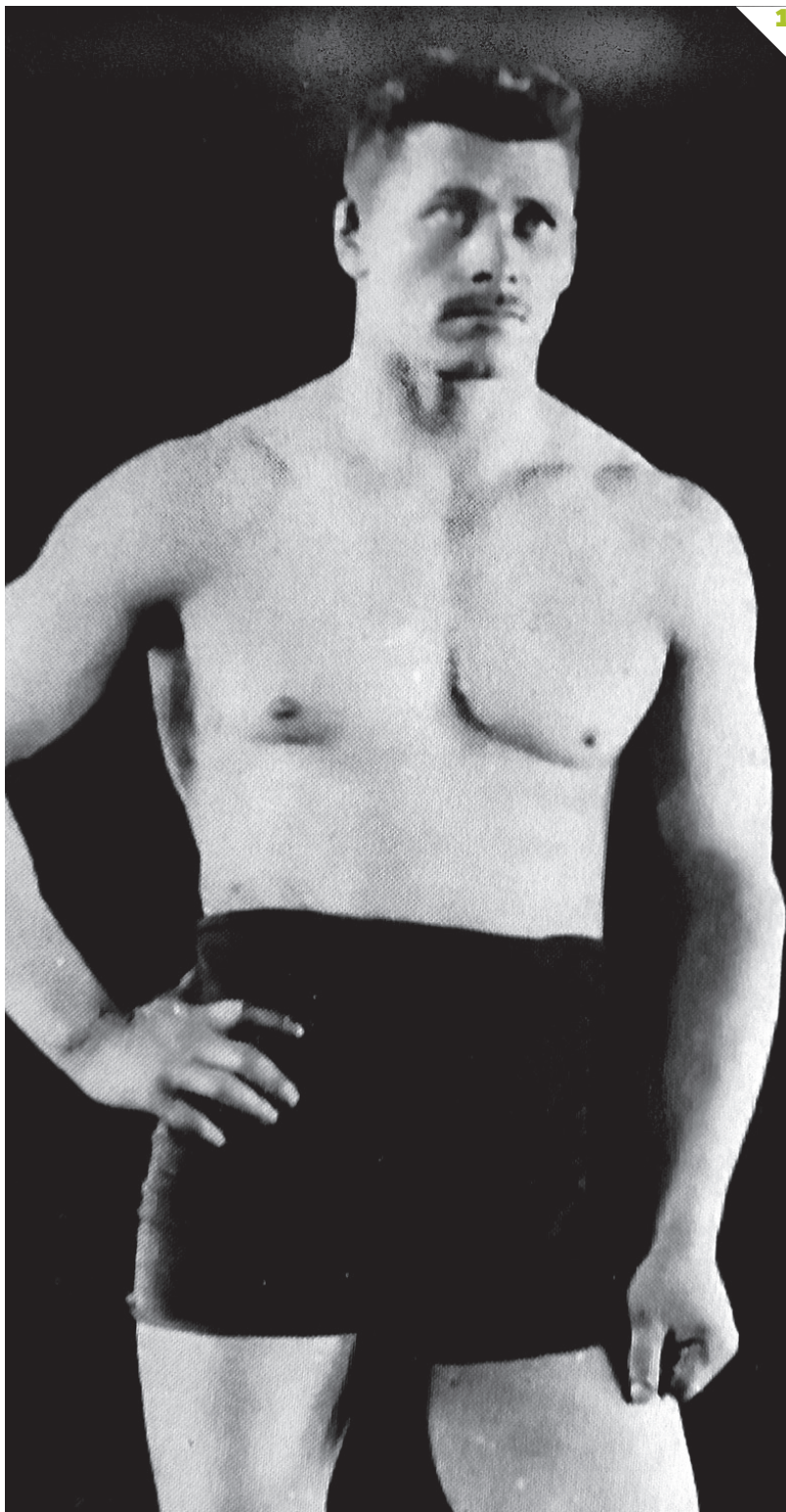
Martin Klein sündis 12. septembril 1884 lasterikka pere kuuenda pojana Tarvastu vallas Viljandimaal. 17-aastasena läks Martin meremeheks, mõnda aega hiljem kutsus vend Juhan ta ehitustööle Peterburi, kus ta tutvus maadlusega ja astus raskejõustikuklubi Sanitas liikmeks. Vabadussõjas osales ta Sakala partisanisalgas ja sai tänuväheks asundustalu Viljandimaal. 1930. aastal toimunud maadlusvõistlustel alistas 45-aastane Klein 1928. aasta Amsterdami olümpiapronksi Albert Kusnetsi ja sai teise koha.

1937. aastal tähistati Mustla seltsimajas 25 aasta möödumist medalivõidust, Klein tutvus seal kahekordse olümpiavõitja Kristjan Palusalu ja hilisema olümpiavõitja Johannes Kotkasega.

1945. aasta jõulukuul tähistati Leningradis Vene raskejõustiku 60. sünnipäeva, aukülastiseks olid ka eestlased Klein ja Alfred Neuland. Pärast lühikest rasket haigust lahkus Klein igavikku täna 65 aastat tagasi, 11. veebruaril 1947. Alates 1962. aastast peetakse temanimelisi mälestusvõistlusi. ✕

Fotodest:

- [1] Martin Kleini pildi repro raamatust „Eesti sport läbi aegade“
- [2] Martin Kleini mälestussammas Viljandis
- [3] Stockholmi olümpiaareen
- [4] Martin Kleini lapselapselaps, jalgpallur Indrek Klein

Meelespea!

Eeloleval nädalal on sündinud

13. VEEBRUAR

- 1944 – Heino Lill, korvpallur ja treener
- 1948 – Milvi Brokko, käsipallur
- 1957 – Igor Prosvirnin, sõudetreener
- 1973 – Priit Tamm, sõudja
- 1984 – Eveli Saue, laskesuusataja

14. VEEBRUAR

- 1937 – Ülo Palk, sporditegelane
- 1956 – Urmas Laanem, sporditegelane
- 1963 – Liivi Eerik, kergejõustikutreener
- 1968 – Armo Hiie, orienteeruja
- 1979 – Marko Aleksejev, kergejõustiklane
- 1982 – Andrei Jämsä, sõudja

15. VEEBRUAR

- 1955 – Urmas Träder, käsipallur
- 1966 – Sergei Tanaga, kergejõustiklane
- 1974 – Tiina Koik, võimleja ja sporditegelane
- 1977 – Margus Ader, laskesuusataja

16. VEEBRUAR

- 1943 – Leon Reitsak, maadlustreener
- 1955 – Maie Utt, käsipallitreener
- 1964 – Marina Trofimova, ujuja

17. VEEBRUAR

- 1905 – Osvald Käpp, maadleja (surnud 1995)
- 1936 – Ülo Mallene, kergejõustiklane ja sporditegelane
- 1976 – Igor Holdai, kergejõustiklane
- 1976 – Oleg Holdai, kergejõustiklane
- 1982 – Deyvid Oprja, mäesuusataja

18. VEEBRUAR

- 1937 – Ulvi Indrikson, ujuja ja treener
- 1944 – Olav Lukin, ujuja ja veepallur
- 1965 – Tiina Krutob, allveesportlane
- 1966 – Hariton Žažitski, vehkleja
- 1980 – Aivar Anniste, jalgpallur
- 1982 – Marno Allika, vehkleja

19. VEEBRUAR

- 1952 – Aarne Idavain, spordipedagoog
- 1964 – Valter Külvet, kergejõustiklane (surnud 1998)
- 1973 – Ramon Kaju, kergejõustiklane
- 1975 – Veiko Visnapuu, spordiajajakirjanik
- 1977 – Karel Loide, spordiametnik

1989 – Kaisa Pajusalu, (pildil) sõudja
Allikas: Eesti spordi biograafiline leksikon

Täna Delfi Spordis: maailma paremad rühmavõimlejad võistlevad Tartus

Vormelimaailm
Kevin Korjus liitus uue sõitjate programmiga

Pärt Talimaa
 sport@epl.ee
 TOIMETAJA

Uue programmiga liitunud Korjus valmistub märtsitestideks

Kuigi nimeliselt liitus Kevin Korjus uue iRace Professional programmiga, ei muutu Eesti edukaima ringrajasõitja jaoks sisuliselt midagi.

„Jätakuvalt on tegemist Gravity programmiga, ent nüüd on lihtsalt tihenend koostöö Lotuse vormelitiimiga, kes on nüüdsest sõitjatega ametlikult seotud. Sihtides ja ettevalmistuses ei muutu Kevin jaoks midagi,” rääkis vormelisõitja pressiesindaja Martin Korjus.

Kui Kevin jaoks nimevahetusega muutust ei kaasnud, siis paljude eelnevalt Gravityga seotud pilootide jaoks küll, kuna sõitjate arv vähenes märgatavalt. Uude Lotuse vormelitiimi noorteprogrammi kuuluvad lisaks eestlasele veel vaid uusmeremaalane Richie Stanaway ning kolm tunduvalt nooremat pilooti.

Jaanuaris koos teiste pilootidega Inglismaale

Lotuse tiimiga seotud Kevin Korjuse ettevalmistuses ei muutu midagi.

Foto: Ilmar Saabas

elama kolinud Kevin laob praegu põhja mais algavaks Renault 3.5 sarja hooajaks, esimest korda saab ta tänavust autot testida märtsi keskel. „Koos trenni mineku ja sealt tulekuga läheb Kevinil igapäevaseks harjutamiseks viis tundi. Elu möödub juhendajate valvsa pilgu all, et Kevin ei teeks valesid liigutusi või harjutusi valede raskustega. Sama kehtib ka toitumise kohta,” tutvustas Martin Korjus.

Vormel 1-st vaikus

Novembris sai Kevinist Abu Dhabi toimunud noorsõitjate testipäeval Marko Asmeri kõrval teine eestlane, kes on vormel 1 sarja autot testinud, ent seni pole veel teada, mil võiks 2010. aasta vormeli Renault 2.0 sarja tšempion uuesti kuningliku võidusõiduauto rooli istuda.

„Seni on olnud täielik vaikus. Ei usu, et Kevin hooaja sees vormel 1 testida saab, sest tiimidel on ju kolmandad piloodid ka ja pigem antakse neile rohkem sõidutunde,” arvas Martin Korjus. ✕

Lühidalt

Eesti juhib Luksemburgi vastu

Tennise Davis Cupi kohtumises juhib Eesti Luksemburgi vastu avapäeva järel 2 : 0. Jürgen Zopp alistas Gilles Kremeri 6 : 2, 6 : 2, 6 : 2 ja Jaak Põldma oli 7 : 6 (2), 6 : 1, 6 : 3 parem Mike Scheidweilerist. Täna peetakse paarismäng, kus Mait Kunnapi ja Zopile astuvad vastu Kremer ja Scheidweiler. **EPL**

Laskesuusatajad said üheksanda koha

Eesti laskesuusatamise võistkond koosseisus Kadri Lehtla, Kristel Viigipuu, Indrek Tobreluts ja Roland Lessing sai Soomes Kontiolahtis peetud 2 x 6 km + 2 x 7,5 km segateatesõidus üheksanda koha. Võitjale Prantsusmaale kaotati nelja minuti ja 26 sekundiga. Teise koha sai Ukraina ja kolmas oli Slovakkia. **Delfi**

Rakvere Tarvas pääses poolfinaali

Balti liiga madalama divisjoni Challenge Cupi veerandfinaalis alistas Rakvere Tarvas teist korda TTÜ 83 : 62 ning pääses poolfinaali. Võitjate resultatiivseimad olid Timo Oja ja Kaspars Cipruss 16 punktiga, kaotajatest viskas Illimar Pikk samuti 16 punkti. Tallinnas peetud kohtumise võitis Tarvas 90 : 83. **EPL**

Meelespea!

Võta kätte ja osale!

LAUPÄEV
11.00 XIV Alutaguse suusamaraton. Start Alutaguse puhke- ja spordikeskuse suusastaadionilt

PÜHAPÄEV
9.00 I Tartu teatemaraton. Start Otepäält Tehvandi spordikeskusest

12.00 III Mulgi uisumaraton. Viljandi järv

Mine kohale!

LAUPÄEV
10.00 Skandinaavia KV-etapp murdmaasuusatamises, klassikasprindid. Albu vald, Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskus

11.00 Võrkpalliturniir Sadolin Cup. Viljandi spordihoone

12.00 Vabamaadluse EMV. Paide spordi- ja tervisekeskus

14.00 Tennise Davis Cup, Eesti-Luksemburgi paarismäng. Tere tennisekeskus

19.00 Rühmvõimlemise MK-etapi eelvõistlused. Tartu A. Le Coqi spordimaja

PÜHAPÄEV
9.30 Skandinaavia KV-etapp murdmaasuusatamises, eraldistardist klassikadistantsid. Albu vald, Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskus

12.00 Tennise Davis Cup, Eesti-Luksemburgi üksikmängud. Tere tennisekeskus

17.00 Rühmvõimlemise MK-etapi finaali. Tartu A. Le Coqi spordimaja

Maaleht katab uhke pidulaua!

Hõrgutised valmistab
Bonaparte

Telli Maaleht nüüd vähemalt 3 kuuks või otsekorraldusega ja võida vabariigi sünnipäevaks vääriline pidulaud!

Pidulaud väärtuses 500 € koos kohaletoomisega organiseeritakse Sinu valitud aadressile Eesti Vabariigis 24.02.2012 või kokkulepitud ajal 3 kuu jooksul.

Pidulaua saab lasta endale katta ka restoranis Bonaparte (Pikk 45, Tallinn).

Loosimises osalevad kõik vähemalt 3kuulised või otsekorraldusega Maalehe tellimused, mis on tasutud hiljemalt 19. veebruariks 2012.

Tellimiseks helista telefonil 680 4444 või vormista tellimus internetis www.maaleht.ee/pidulaud.

Tellimishinnad:

3 kuud	13,20 €
6 kuud	24,10 €
12 kuud	46,80 €
otsekorraldus	4,20 €

Maaleht
 HEA EESTI LEHT

AVASTA UUENDUSED

JA SUUREPÄRASED PAKKUMISED NING TEE KÕIGE PAREM VALIK

SHIFT the way you move

NISSAN QASHQAI alates 16 640 €

- Kütusekulu alates 4,5 l/100 km
- CO₂ emissioon alates 119 g/km
- Pöördemoment 320 Nm, 130 hj

NISSAN QASHQAI+2 alates 18 560 €

- Kütusekulu alates 4,7 l/100 km
- CO₂ emissioon alates 123 g/km
- Pöördemoment 320 Nm, 130 hj

NISSAN JUKE alates 14 690 €

- 5 ust
- Dünaamilise veojõu jaotusega nelikvedu
- Nissan Connect navigatsiooni- ja multimeediasüsteem

+ TALVEPAKETIGA KAUBA PEALE:

- Talverehvid
- Valuveljed
- Alarm
- ARK registreerimine
- Salongimatid
- Liiklusohutuse pakett*

Eurostauto OÜ

Kadaka tee 72a, Tallinn
tel 671 0900
www.eurostauto.ee

Roheline 72, Pärnu
tel 447 6111

Pakkumine kehtib kuni 29.02.2012

* Liiklusohutuse pakett sisaldab tulekustutit, ohukolmnurka, ohutusvesti ja esmaabikomplekti. Pildid on illustreeriva tähendusega. Juke keskmine kütusekulu 5,1 – 7,6 l/100 km; CO₂ emissioon 134 – 175 g/km. Qashqai keskmine kütusekulu 4,5 – 8,2 l/100 km; CO₂ emissioon 119 – 194 g/km. Qashqai+2 keskmine kütusekulu 4,7 – 8,4 l/100 km; CO₂ emissioon 123 – 199 g/km.